

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Filozofická fakulta

Katedra asijských studií

**EXPO 2010 Shanghai se zaměřením na účast České a
Slovenské republiky**

EXPO 2010 Shanghai – Pavilion of the Czech Republic and Pavilion of the Slovak
Republic

MAGISTERSKÁ DIPLOMOVÁ PRÁCE

Vedoucí práce: Mgr. Pavla Slavičková, PhD.

Vypracovala: Kamila Menšíková

OLOMOUC 2011

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto práci vypracovala samostatně a uvedla v ní veškerou literaturu a ostatní zdroje, které jsem použila.

V Olomouci dne 31. 7. 2011

.....

Anotace diplomové práce

Cílem této práce byla především komparace české a slovenské účasti při příležitosti konání světové výstavy EXPO 2010 Shanghai.

Práce byla provedena ve dvou fázích, a to v teoretické a praktické části. V teoretické části bylo použito komparační analýzy všude tam, kde to bylo možné, druhá část je analýzou odpovědí českých, slovenských a čínských respondentů a jejich porovnáním.

Výsledky ukazují, který z pavilonů byl úspěšnější, v čem naopak pokulhával nebo jakou konkrétní oblast zvládl český nebo slovenský pavilon lépe. Na základě poznatků z obou částí práce byly vyvozeny rady pro české či slovenské vystavovatele, kteří se rozhodnou účastnit se veletrhu či jiné výstavy v Číně. Na základě komparace názorů Čechů, Slováků a Číňanů bylo poukázáno na odlišná kritéria, jaké berou v potaz respondenti při posuzování kvality navštíveného pavilonu.

Klíčová slova: Světová výstava, EXPO, Šanghaj (Shanghai), pavilon, expozice, exponáty, Česká republika, Slovenská republika, Čína, Číňané

Poděkování

Děkuji paní Mgr. Pavle Slavičkové, Ph.D. za odborné připomínky a odborné rady při zpracování tématu.

Ediční poznámka

V práci byl použit pinyin a zjednodušené znaky. Výjimku tvoří pouze slovo Shanghai, toho bylo použito vždy v oficiálním názvu EXPO 2010 Shanghai, jinak je použito počestěné formy Šanghaj.

Seznam zkratk

BIE	Mezinárodní úřad pro EXPO
ČND	Český národní den
ČR	Česká republika
KGK	Kancelář generálního komisaře
Pavilon ČR	Pavilon České republiky
Pavilon SR	Pavilon Slovenské republiky
SR	Slovenská republika
CN/E verze	Čínsko-anglická verze

Obsah

Úvod	10
Stav bádání.....	10
Struktura práce.....	12
Teoretická část	14
1. Stručný náhled do historie světových výstav a jejich významu	14
1.1. Účasti Slovenské a České republiky po rozdělení Československa v roce 1993.....	19
1.1.1. Aichi: Expo 2005	20
1.1.2. Zaragoza Expo 2008	20
2. Expo 2010 Shanghai - 2010年上海世博会	21
2.1. Čím bylo výjimečné	21
2.2. Propagace akce, logo, maskot	25
2.2.1. Maskot.....	26
2.2.2. Expo emblém/logo	26
2.3. Srovnání EXPA 2010 s předchozími výstavami.....	27
3. Pavilony ČR a SR	29
3.1. Pavilon ČR – obecný úvod, hlavní myšlenky	29
3.2. Pavilon SR: Obecný úvod, hlavní myšlenky	31
3.3. Základní údaje o pavilonech	32
3.4. Exteriér pavilonů.....	35
3.4.1. Pavilon ČR.....	35
3.4.2. Pavilon SR.....	35
3.5. Budova pavilonu - dispozice.....	36
3.5.1. Pavilon ČR.....	36
3.5.2. Pavilon SR.....	36
3.5.3. Prezentace firem, obchodní jednání	37
3.6. Expozice.....	38
3.6.1. Pavilon ČR.....	38
3.6.2. Expozice pavilonu SR.....	41
3.6.3. Interaktivnost exponátů: Důraz na pojetí Číňanů jako velmi hravého národa.....	44
3.7. Návštěvnost.....	45
3.8. Komparace dle internetových vyhledávačů (8. 7. 2011)	47
3.8.1. Porovnání výsledků vyhledávání dle jednotlivých jazyků.....	47
3.8.2. Porovnání výsledků na Google.com a Baidu.com	48

3.8.3. Porovnání zpřesněných výsledků vyhledávání na Google.com.....	49
3.8.4. Výsledky vyhledávání obrázků na google.com (14. 7. 2011).....	50
3.8.5. Hlasování návštěvníků o nejlepší pavilon.....	51
3.9. Ocenění	52
3.10. Národní dny.....	54
3.10.1. Pavilon ČR.....	54
3.10.2. Pavilon SR.....	55
3.11. Doprovodné programy	56
3.12. Média	58
3.12.1. Publikace.....	58
3.12.2. Mediální prezentace	59
3.12.3. Rozsah informací o obou pavilonech na ofic. stránkách EXPA v angličtině	63
3.12.4. Rozsah informací o obou pavilonech na ofic. stránkách EXPA v čínštině.....	64
3.13. Personál.....	64
3.13.1. Pavilon ČR.....	64
3.13.2. Pavilon SR.....	65
3.13.3. Uniformy zaměstnanců pavilonu ČR.....	66
3.13.4. Uniformy zaměstnanců pavilonu SR	67
3.14. Propagační materiály.....	68
3.15. Osud pavilonů po skončení EXPa, po 31. 10. 2010.....	71
Praktická část	73
1. Technika sběru dat	73
2. Analýza uzavřených odpovědí	74
2.1. Otázka číslo 1.....	74
2.2. Otázka číslo 5.....	75
2.3. Otázka číslo 6.....	77
2.4. Otázka číslo 7.....	78
2.5. Otázka číslo 8.....	80
2.6. Otázka číslo 9.....	81
2.7. Otázka číslo 14.....	83
2.8. Otázka číslo 23.....	84
2.9. Otázka číslo 24.....	86
2.10. Otázka číslo 25.....	87
2.11. Otázka číslo 26.....	89
3. Analýza otevřených odpovědí	90

3.1.	Otázka číslo 2.....	90
3.2.	Otázka číslo 3.....	91
3.3.	Otázka číslo 4.....	93
3.4.	Otázka číslo 10.....	94
3.5.	Otázka číslo 11.....	95
3.6.	Otázka číslo 12.....	96
3.7.	Otázka číslo 13.....	96
3.8.	Otázka číslo 15.....	97
3.9.	Otázka číslo 16.....	98
3.10.	Otázka číslo 17.....	99
3.11.	Otázka číslo 18.....	100
3.12.	Otázka číslo 19.....	100
3.13.	Otázka číslo 20.....	101
3.14.	Otázka číslo 21.....	102
3.15.	Otázka číslo 22.....	103
3.16.	Otázka číslo 27.....	103
3.17.	Otázka číslo 29.....	105
4.	Závěr	108
4.1.	Verifikace hypotéz.....	108
4.2.	Doporučení pro Expo v Miláně.....	112
4.3.	Doporučení pro výstavy konané v Číně.....	113
	Resumé	114
	Seznam literatury	115
	Internetové zdroje	116
	Seznam obrázků	120
	Seznam grafů	120
	Seznam tabulek	121
	Přílohy	123
1.	Dotazník v češtině.....	123
2.	Dotazník v čínštině a angličtině.....	127
3.	Popis expozice Pavilonu SR v čínštině.....	133

Úvod

Stav bádání

Dříve již vnikly knihy, které se chronologicky zabývaly československou a později pouze českou účastí na světových výstavách EXPO. Jsou to *Světové výstavy EXPO: Československo a Česká republika na světových výstavách po roce 1945*¹ a *Světové výstavy: od Londýna 1851 po Hannover 2000*². Informace o historii výstavnictví³ jsou také součástí oficiálních webových stránek⁴, které vznikly jako hlavní zdroj informací o pavilonu České republiky na EXPU v Šanghaji v roce 2010. Světové výstavě, která se konala v Bruselu v roce 1958, je věnována kniha *Bruselský sen: československá účast na světové výstavě EXPO 58 v Bruselu a životní styl 1. poloviny 60. let*⁵.

V posledních třech letech se tématem EXPA z různých úhlů pohledu zabývaly také tři diplomové práce. Návrhem pavilonu České republiky na EXPU v Šanghaji se zabývá práce *Alternativní návrh českého pavilónu na výstavě EXPO 2010*⁶, mediální prezentaci pavilonu ČR na EXPU je věnována práce *EXPO a komunikační strategie ČR*⁷, EXPPEM z roku 1958 se zabývá *Světová výstava Expo 58 – československý úspěch mezi utopií a realitou*⁸.

V roce 2010 po oficiálním skončení EXPA v Číně vznikly knihy, které se zabývají českou i slovenskou účastí na této výstavě. *EXPO 2010*⁹ obsahuje informace o pavilonu ČR, velkou část publikace tvoří fotografie, slovenskou reprezentací se věnuje kniha *Slovensko v Šanghaji*¹⁰, její autorkou je bývalá komisařka¹¹ pavilonu.

Co se týká pramenů, mnoho informací bylo poskytnuto bývalým vedením slovenského pavilonu, tyto informace nejsou jinde dostupné veřejnosti, šlo především o závěrečnou

¹ ŘEPA, M. *Světové výstavy EXPO: Československo a Česká republika na světových výstavách po roce 1945*. Pardubice: Helios, 2005.

² HALADA, J. a HLAVÁČKA, M. *Světové výstavy: od Londýna 1851 po Hannover 2000*. Praha: Libri, 2000.

³ HALADA, J. **Historie světového výstavnictví**. <http://www.czexpo.com/file/cs/expo-2010/EXPO-2010-historie-svetoveho-vystavnictvi.pdf>, (29. 6. 2011).

⁴ <http://www.czexpo.com/cs/index.shtml>, (29. 6. 2011).

⁵ HAVRÁNEK, V. *Bruselský sen: československá účast na světové výstavě EXPO 58 v Bruselu a životní styl 1. poloviny 60. let*. Praha: Arbor vitae, 2008.

⁶ FLORIÁN, M. *Alternativní návrh českého pavilónu na výstavě EXPO 2010*. Bakalářská diplomová práce, Masarykova univerzita, Fakulta informatiky, Brno 2010.

⁷ MACHOŇOVÁ, I.: *EXPO a komunikační strategie ČR*. Bakalářská diplomová práce, Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta multimediálních komunikací, Zlín 2011.

⁸ SAMKOVÁ, K.: *Světová výstava Expo 58 – československý úspěch mezi utopií a realitou*. Bakalářská diplomová práce, Masarykova univerzita, Filozofická fakulta, Brno 2009.

⁹ SLAVÍK, H. *EXPO 2010*. Praha: WWA Photo, 2010.

¹⁰ MAGÁTOVÁ, I. *Slovensko v Šanghaji*. Bratislava: Agentúra COMMERCIIUM s.r.o., 2010.

¹¹ Ivana Magátová

zprávu *Informacia o prezentácii SR na Expo Sanghaj 2010. Material Ministerstva hospodarstva SR*, tiskové zprávy a jiné texty, které nejsou dostupné veřejnosti, interní informace týkající se expozice, popis expozice v čínštině, cenným zdrojem informací byly rozhovory s členem bývalého vedení slovenského pavilonu.

Pro tuto diplomovou práci bylo použito všech dostupných zdrojů, často internetových. Byly použity informace z internetových článků nejrůznějších médií, jako bohatý zdroj informací se ukázaly stránky: www.czexpo.com, en.expo2010.cn, www.facebook.com/expo2010sanghaj, byly použity informace obsažené v newsletterech, které byly a stále jsou k dispozici stažení na www.czexpo.com/cs/media/newsletter.shtml, z tištěných periodik byl použit článek od Ivany Bakešové *Jeden den na EXPU*, který byl zveřejněn v časopise *Fénix*.¹² Jako zdroj informací v malé míře sloužily také články uveřejněné v časopise *100+1*, které se týkaly EXPA celkově i českého pavilonu konkrétně¹³.

Cílem práce je podívat se na problematiku světové výstavy z jiného úhlu pohledu. Práce, která by se zaměřila na účast České a Slovenské republiky na EXPU v Číně a na jejich porovnání, doposud nevznikla. Chtěla bych svou diplomovou prací dojít na základě komparace poznatků o obou pavilonech v rámci teoretické i praktické části dojít k takovým závěrům, které ještě nikdo přede mnou neprezentoval. Cílem práce je nejen dokázat, který pavilon byl celkově úspěšnější, co zvládl lépe, naopak v jaké oblasti pokulhával, ale také na základě zevrubné analýzy dotazníků ukázat, co si o obou pavilonech mysleli běžní návštěvníci.

Na základě svých poznatků bych chtěla vyvodit rady pro vystavovatele pro EXPO v Miláně, ale také bych se chtěla zaměřit na rady pro jakékoliv české či slovenské vystavovatele, kteří se rozhodnou účastnit se jakéhokoliv veletrhu v Číně. Na základě komparace názorů Čechů, Slováků s Číňany chci poukázat na odlišnosti v chápání poslání EXPA a zdůraznit, že pro Číňany existují jiná hodnotová měřítká při posuzování kvality navštíveného pavilonu.

EXPO 2010 se dá stále ještě hodnotit jako událost poměrně čerstvá, proto také o této výstavě vzniklo minimum publikací, sice již na trhu existuje jedna kniha o pavilonu ČR,

¹² BAKEŠOVÁ, I. *Jeden den na EXPU*. *Fénix. Časopis Česko-čínské společnosti*, 2010, č. 2, s. 17.

¹³ *Svět chce poznat Čínu, Čína svět*. *100 + 1*, 2010, č. 11, s. 31-33.

jedna o SR, ale ještě nikdy nedošlo k vzájemnému porovnání, v tom vidím mezeru v dosavadním bádání, kterou bych chtěla svou diplomovou prací vyplnit.

Na rozdíl od všech předcházejících prací o EXPECH se budu zaměřovat na výzkum veřejného mínění, které chápu jako základ rad pro EXPA a jakékoliv jiné výstavy pořádané jak v Číně, tak v Evropě nebo kdekoli jinde na světě. Věřím tomu, že tato diplomová práce bude mít význam i pro praxi.

Cílem mé diplomové práce je i poukázat na to, jak se realita EXPA reflektovaná v názorech dotázaných, odlišovala od obrazu, který o obou pavilonech přinášela česká a slovenská média.

Struktura práce

Diplomová práce se dělí na dvě hlavní části, a to na teoretickou a praktickou. V teoretické části budu postupovat hlavně na základě komparativní analýzy všude tam, kde to bude možné. Bude stručně přiblížena historie světových výstav, změny v jejich cílech, pozornost bude věnována světovým výstavám, které pro Českou republiku, respektive Československo, měly zásadní význam, následně na základě srovnání s EXPY předchozími dokážu, čím bylo poslední EXPO výjimečné, stručně se budu věnovat účasti České a Slovenské republiky na světových výstavách po rozpadu Československa, v dalších kapitolách dojde ke konkrétnímu srovnání pavilonů České a Slovenské republiky z mnoha rozličných hledisek, v praktické části budou předloženy, analyzovány a komentovány výsledky dotazníkové šetření. Co se týká části praktické, v rámci kvalitativního výzkumu bylo pro empirické šetření využito techniky dotazníku.

Pro tuto diplomovou práci byly stanoveny následující hypotézy, které se budu snažit v rámci teoretické i praktické části potvrdit nebo vyvrátit:

- Číně se podařilo uspořádat takové EXPO, které v historii nemá obdoby
- Pro čínské návštěvníky je velikost samotného pavilonu mnohem podstatnější než pro české a slovenské diváky
- Číňané se neradi kriticky vyjadřují k věcem, které se týkají jiných zemí
- Česká republika se po rozdělení Československa zúčastnila více světových výstav
- Pavilon ČR lépe zvládl svou prezentaci v médiích
- Český pavilon se čínským návštěvníkům líbil více než slovenský pavilon
- Číňané chápou podstatu světové výstavy víceméně stejně jako Češi a Slováci

- Ani český, ani slovenský pavilon nebyl přizpůsoben charakteru čínských návštěvníků
- Pro Číňany je mnohem důležitější, když si mohou z pavilonu odnést něco na památku
- Slovenský pavilon u čínských návštěvníků zabodoval možností vyfotit se v dobových kostýmech
- Pro návštěvníky je důležité, aby v pavilonu potkali zaměstnance národnosti dané země
- Exponáty v pavilonu ČR byly příliš abstraktní, těžko pochopitelné pro běžného čínského diváka
- Číňané mají při hodnocení pavilonů jiná kritéria než Češi a Slováci
- Slovenský pavilon se mnohem více zaměřoval na běžného čínského diváka a jeho zájmy
- Tvůrci a organizátoři slovenského pavilonu více dbali na specifičnost čínského prostředí

Teoretická část

1. Stručný náhled do historie světových výstav a jejich významu

Cílem světových výstav je zmapování kulturního, průmyslového, ekonomického i jiného vývoje společnosti. V areálu výstaviště se prezentují státy, které chtějí ukázat výtvořiny vlastní země, pochlubit se úspěchy a přilákat návštěvníky na atraktivní expozici do pavilonu, později ale i do své země. Světová výstava trvá až šest měsíců.¹⁴

První světová výstava se konala v Londýně v roce 1851. Za sto šedesát let pořádání výstav se toho přirozeně změnilo mnoho. Například na posledním EXPU v Šanghaji se ukázalo, že se stále více klade důraz na pobavení návštěvníka, EXPO je také stále více chápáno jako platforma pro obchodní i politické styky, je stále markantnější vliv sponzorů.

Již zmíněná první světová výstava si kladla vysoké cíle. Byly to odstranění lidské dřiny mechanizací, přispět k lepším vztahům mezi národy, bratrství mezi nimi, podpora umění vyššího druhu nebo ukázat, jak zmírnit chudobu nejnižších vrstev. Na dalších výstavách, například v Paříži či Vídni nebyla již snaha o bratrství patrná. Důraz byl kladen na prezentaci úspěchů a pěstování kolegiality na úrovni technologicko-výrobní. Na světových výstavách se mluvilo hlavně o pokroku. Výstavy se snažily přinášet stále něco doposud neznámého, ať už šlo o plynový sporák, telefon, automobil nebo ledničku. Ve druhé polovině devatenáctého století pavilony elektřiny či strojovny se dočkaly největšího úspěchu u návštěvníků, z toho je patrné, že všechny zajímal pokrok. Později k aspektu ukázky řemesel a průmyslu přibyl aspekt umělecký. Světové výstavy v Paříži z roku 1867 a ve Vídni z roku 1873 byly již výstavami sociálními a kulturními. Americké výstavy ve Filadelfii z roku 1876 a z Chicaga z roku 1893 ještě pozměnily ráz světových výstav, důraz se zde kladl na prezentaci výrobních postupů a hlavně je důležité zmínit, že zábava a různé druhy atrakcí se staly plnohodnotnou součástí výstav.¹⁵

Světové výstavy dvacátého století se odlišují od výstav konaných v devatenáctém století. V minulém století dospělo výstavnictví ke komplexnější prezentaci exponátů se vztahy

¹⁴ MACHOŇOVÁ, I. *EXPO a komunikační strategie ČR*. Bakalářská diplomová práce, Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta multimediálních komunikací, Zlín 2011, s. 13.

¹⁵ HALADA, J. a HLAVÁČKA, M. *Světové výstavy: od Londýna 1851 po Hannover 2000*. Praha: Libri, 2000, s. 16-18.

i souvislostmi. Začalo se více používat barvy do kompozice pavilonů, ale i výstavních areálů v jejich celistvosti. Architekti pavilonů z dvacátého století také kladli důraz na využití různých velmi vzácných materiálů. Stále častěji se používal film, světelné efekty, interaktivní exponáty, doprovodné programy. Světová výstava se tedy chápe jako místo setkávání, návštěvníci se mohli těšit na různé koncerty, semináře či festivaly. Problém pořádání světových výstav je samozřejmě jejich finanční pokrytí. Finanční náročnost výstav se neustále zvyšuje, právě z tohoto důvodu si tyto výstavy našly spoustu odpůrců. Pokud srovnáme výstavy devatenáctého a dvacátého století, vyplyne, že výstavy století minulého jsou charakterizovány svou univerzálností, zahrnují všechny obory činnosti člověka. K jistému přelomu došlo v roce 1970, kdy se světová výstava konala poprvé v Asii, a to v Osace v Japonsku.¹⁶

Stručně řečeno v prvních letech konání světových výstav bylo tedy stěžejní ukázat celému světu nejmodernější vynálezy a technologie, po druhé světové válce se kladl důraz na politiku. Postupem času vystavující země přešly od nejnovějších vynálezů a technologií do oblasti umění, kultury a vzdělání.¹⁷ „*Samotná vzdělávací a informativní role na výstavách posledních let ustupuje vlivem rychlejších a dostupnějších médií do pozadí, zůstává funkce národně-reprezentativní, inspirativní a zábavná.*“¹⁸

Světové výstavy byly prestižní záležitostí, každá z hostitelských zemí se snažila o co největší originalitu, díky které by se EXPO v dané zemi stalo nezapomenutelné, obyvatelům Vídně zůstal na místě výstavy park zábavy Prátr, výstava v Paříži z roku 1893 po sobě zanechala unikátní stavbu Eiffelovy věže. V roce 1928 došlo ke vzniku konvencí stálé Mezinárodní kanceláře výstav, Bureau International des Expositions, zkratka BIE, která si klade za cíl zaručovat vysokou kvalitu konaných světových výstav.¹⁹ BIE vznikl jako nezávislý orgán, který společně s členskými státy uskutečňoval rozhodnutí o místě, termínu a tématu světové výstavy. Konvence z roku 1928 nabyly platnosti o tři roky později. „*Od této chvíle existovala kritéria, která přesně popisovala konání, organizaci a průběh světové výstavy. BIE určovala časový interval, podle něhož měly být pořádány světové výstavy, stejně tak vydala doporučení pro lepší kontrolu výstav, z nichž mnoho je*

¹⁶ HALADA, J. a HLAVAČKA, M. *Světové výstavy: od Londýna 1851 po Hannover 2000*. Praha: Libri, 2000, s. 108-118.

¹⁷ MACHOŇOVÁ, I. *EXPO a komunikační strategie ČR*. Bakalářská diplomová práce, Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta multimediálních komunikací, Zlín 2011, s. 14.

¹⁸ HAVRÁNEK, V. *Bruselský sen: československá účast na světové výstavě Expo 58 v Bruselu a životní styl první poloviny 60. let*. Praha: Arbor Vitae, 2008, s. 16.

¹⁹ HALADA, J. **Historie světového výstavnictví**. <http://www.czexpo.com/file/cs/expo-2010/EXPO-2010-historie-svetoveho-vystavnictvi.pdf>, (29. 6. 2011).

platných dodnes. “²⁰Jedno ze základních pravidel BIE je, že stát, ve kterém se výstava koná, nesmí požadovat finanční příspěvky od vlád států, které v dané zemi oficiálně vystavují. Z tohoto důvodu nebyla schválena výstava v New Yorku v roce 1964 a 1965.²¹ Naopak kromě jednorázových výdajů na jednotlivá expa musí státy včetně České a Slovenské republiky platit organizaci BIE pravidelný roční členský příspěvek, který činí sto tisíc korun ročně.²²

Co se týká československé účasti na světových výstavách, velkého úspěchu se pavilon dočkal v Bruselu 1958 a Montrealu 1967. Pozitiva převažovala nad negativy, výstavy v Bruselu a Montrealu byly předlohou pro další. Mezi významné stránky československého pavilonu na těchto výstavách byla snaha vcítit se do návštěvníka. Pavilon Československa neukazoval pouze výrobky, ale i zážitky. Pavilon měl jednotný koncept, prezentovala se česká věda, technologie, umění, divadlo i hudba, byly představeny nové žánry, jako Polyekran²³ nebo Kinoautomat²⁴. Cílem bylo, aby si návštěvník odpočinul, relaxoval a domů odešel uspokojen.²⁵ Negativem světové výstavy v Montrealu 1967 a Bruselu 1958 byla hlavně politická propaganda, která byla patrná v mnoha aspektech expozice, byla prezentována ideologie, ne opravdový život v Československu.²⁶

Halada rozlišuje tyto epochy v dějinách konání světových výstav (Tabulka 1).

Období	Charakteristika
1851 – 1867	prezentace anglo-francouzského dominantního postavení v průmyslu světa
1873 – 1902	živelné rozšíření světových výstav do ostatních vyspělých států a na další kontinenty (Severní Amerika, Austrálie)

²⁰ HALADA, J. a HLAVAČKA, M. *Světové výstavy: od Londýna 1851 po Hannover 2000*. Praha: Libri, 2000, s. 112.

²¹ HALADA, J. a HLAVAČKA, M. *Světové výstavy: od Londýna 1851 po Hannover 2000*. Praha: Libri, 2000, s. 113.

²² MACH, P. **POLITIKA: EXPO plýtvání**. http://neviditelnypes.lidovky.cz/politika-expo-plytvani-0vt-/p_politika.asp?c=A080609_083928_p_politika_wag, (4. 7. 2011).

²³ Unikátní československý promítací systém, který je složen z více projektorů, na úspěch polyekranu z EXPa 58 navázalo i Český pavilon na EXPu v Shanghai, kde byl prezentován polyekrán v nové podobě, exponát se jmenoval Česká animace, byly zde představeny některé české večerníčky

²⁴ Jeho základem byl interaktivní film Člověk a jeho dům, jeho podstatou je to, že samotní diváci mohli ovlivňovat další vývoj na plátně

²⁵ MACHOŇOVÁ, I. *EXPO a komunikační strategie ČR*. Bakalářská diplomová práce, Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta multimediálních komunikací, Zlín 2011, s. 13.

²⁶ MACHOŇOVÁ, I. *EXPO a komunikační strategie ČR*. Zlín, 2011. Bakalářská diplomová práce, Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta multimediálních komunikací, Zlín 2011, s. 22.

1902 – 1928	snahy o vnesení řádu do pořádání výstav korunované založením BIE a přijetím diplomatické konvence o světových výstavách
od 1931	dodnes platí konvence (pozměněna protokoly z r. 1948, 1966, 1977 a 1989)
do 1946	BIE součástí Společnosti národů
1958 – 1988	bipolární rozštěpení světa, soupeření v rámci studené války
od 1992	globalizace nosným tématem světových výstav

Tabulka 1 Periodizace světových výstav podle Halady²⁷

Pro srovnání uvádím periodizaci světových výstav podle Lawrence G. Zimmermana (Tabulka 2).

Období	Charakteristika
1851 – 1876	období Křišťálového paláce
1876 – 1889	období stoletých výstav
1889 – 1890	období neoklasicismu
1890 – 1925	období secese
1925 – 1940	období modernismu
1940 – 1967	období atomové
1967 – 1976	období Expo
1976 – 2000	období dvoustletých výstav

Tabulka 2: Periodizace podle Lawrence G. Zimmermana²⁸

Pro přehlednost je uveden chronologický přehled konaných světových výstav (Tabulka 3 a Graf 1), včetně dvou výstav nadcházejících (Jižní Korea a Itálie)²⁹.

Rok konání, místo konání	Název výstavy
1851 Londýn	Světová výstava 1851
1855 Paříž	Světová výstava 1855
1862 Londýn	Světová výstava 1862
1867 Paříž	Světová výstava 1867
1873 Vídeň	Světová výstava 1873

²⁷ HALADA, J. **Historie světového výstavnictví**. <http://www.czexpo.com/file/cs/expo-2010/EXPO-2010-historie-svetoveho-vystavnictvi.pdf>, (29. 6. 2011).

²⁸ HALADA, J. a HLAVÁČKA, M. *Světové výstavy: od Londýna 1851 po Hannover 2000*. Praha: Libri, 2000, s. 108.

²⁹ <http://cs.wikipedia.org/wiki/Expo>, (29. 6. 2011).

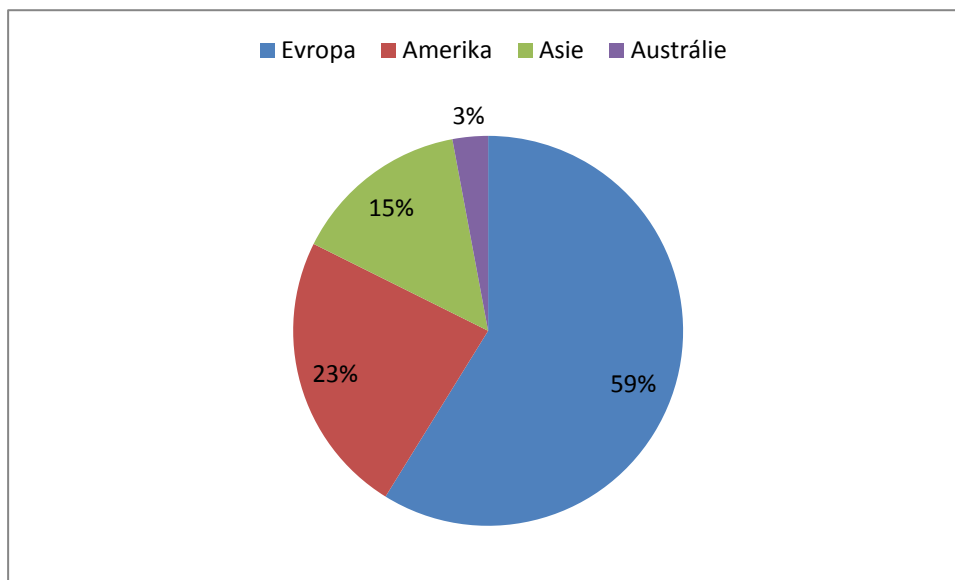
1876 Filadelfie	Světová výstava 1876
1878 Paříž	Světová výstava 1878
1880 Melbourne	Světová výstava 1880
1889 Paříž	Světová výstava 1889
1893 Chicago	Světová výstava 1893
1897 Brusel	Světová výstava 1897
1900 Paříž	Světová výstava 1900
1904 St. Louis	Světová výstava 1904
1905 Lutych	Světová výstava 1905
1906 Milán	Světová výstava 1906
1910 Brusel	Světová výstava 1910
1913 Gent	Světová výstava 1913
1915 San Francisco	Světová výstava 1915
1933 Chicago	Světová výstava 1933
1937 Paříž	Světová výstava 1937
1939 New York	Světová výstava 1939
1958 Brusel ³⁰	Expo 58
1967 Montreal	Světová výstava 1967
1970 Ósaka	Světová výstava 1970
1986 Vancouver	Světová výstava 1986
1992 Sevilla	Světová výstava 1992
1993 Taejon	Expo 93
1998 Lisabon	Světová výstava 1998
2000 Hannover	Expo 2000
2005 Aichi	Expo 2005
2008 Zaragoza	Expo 2008
2010 Šanghaj	Expo 2010
2012 Yeosu	Expo 2012
2015 Milán	Expo 2015

Tabulka 3: Chronologický seznam výstav

Tabulka i graf poukazují na to, že většina výstav (59 %) se uskutečnila na evropském kontinentě, často ve stejných městech (Paříž, Brusel, Londýn), téměř čtvrtina (23 %) byla uspořádána v Americe, v Asii se konalo pouze 15 % všech výstav (započítána je i výstava

³⁰ Výstavu zhlédlo více než čtyřicet jedna milionů návštěvníků, pro srovnání EXPO v Šanghaji navštívilo přes sedmdesát milionů.

konaná příští rok v Yeosu v Jižní Koreji). EXPO 2010 Shanghai je tak teprve čtvrtou výstavou v historii, která se konala na asijském kontinentu. Po dvou výstavách pořádaných Japonskem (v roce 1970 v Osace a v roce 2005 v Aichi) a jedné výstavě konané Jižní Koreou v Taejonu je šanghajské EXPO vůbec první světovou výstavou konanou v Číně.

Graf 1: Poměr dle místa konání

1.1. Účasti Slovenské a České republiky po rozdělení Československa v roce 1993

Po rozpadu Československa se obě země rozhodly navázat na úspěchy z let předchozích. Obě země chápou účast na světové výstavě jako možnost, jak se prezentovat. Slovenská republika se na rozdíl od České republiky zúčastnila Světové výstavy v Lisabonu v roce 1998, v Hannoveru v roce 2000 byly přítomny obě země, Světové výstavy v Japonsku se v roce 2005 zúčastnila pouze Česká republika, naopak Světové výstavy v Zaragoze v roce 2008 se zúčastnila pouze Slovenská republika. Slovenská republika projevila tedy víckrát svůj zájem prezentovat se na světové výstavě, a to v poměru 5:4 s Českou republikou (Tabulka 4). Světové výstavě v Aichi a Zaragoze byla v práci věnována větší pozornost, protože jde o dvě výstavy naposledy konané před EXPEM v Šanghaji.

Místo konání	ČR	SR
1993 Taejon (Jižní)	ANO	ANO
1998 Lisabon	NE	ANO
2000 Hannover	ANO	ANO
2005 Aichi	ANO	NE
2008 Zaragoza	NE	ANO

2010 Shanghai	ANO	ANO
2012 Yeosu	NE	NE
2015 Miláno	ANO	NE?

Tabulka 4: Srovnání účasti ČR a SR na světových výstavách po rozdělení Československa

1.1.1. Aichi: Expo 2005

V roce 2005 se v japonském Aichi EXPO, jehož tématem byla „Moudrost přírody“. Vláda Slovenské republiky se rozhodla, že se Slovensko na této výstavě reprezentovat nebude. Zúčastnila se jí tak pouze Česká republika, Špidlova vláda na toto Expo vyčlenila 300 milionů Kč.³¹ Co se týká mediálního zviditelnění, stále jsou zájemcům dostupné informace na webových stránkách <http://www.expo2005.cz/>, které poskytují bohaté informace o výstavě konané před šesti lety. V době konání výstavy v Aichi byl vydáván také časopis³², který si kladl za cíl poskytovat informace o přípravách České republiky na Světové výstavě v Japonsku, měl také připomínat účasti ČR na světových výstavách v minulosti, časopis chtěl prezentovat současnou kulturní a společenskou úroveň ČR. První číslo časopisu vzniklo červenci roku 2003. Byl tištěn v sedmitisícovém nákladu.³³ V tištěné formě jsou časopisy zájemcům například v archivu Vědecké knihovny v Olomouci, v digitální formě jsou volně ke stažení ve formě pdf na stránce <http://www.expo2005.cz/cs/magazine/download.shtml>.

1.1.2. Zaragoza Expo 2008

Zúčastnilo se naopak pouze Slovensko. Výstava v Zaragoze byla jednou z tzv. malých výstav, které se konají v meziobdobí mezi dvěma po sobě jdoucími světovými výstavami EXPO. Tyto malé výstavy mají většinou užší zaměření, hlavní moto této výstavy bylo „Voda a udržitelný rozvoj.“³⁴

- Finance: 42 002 000 Sk.³⁵
- Plocha: 461 m²
- Návštěvnost: 224 800³⁶

³¹MACH, P. **POLITIKA: EXPO plýtvání.** http://neviditelnypes.lidovky.cz/politika-expo-plytvani-0vt-/p_politika.asp?c=A080609_083928_p_politika_wag, (4. 7. 2011).

³²Expo 2005 Aichi Czech Republic. Pardubice: Theo, 2003-2006.

³³Časopis EXPO. <http://www.expo2005.cz/cs/magazine/>, (4. 7. 2011).

³⁴Prekladacia sprava. www.rokovania.sk/File.aspx/Index/Mater-Dokum-67997, (4. 7. 2011).

³⁵Vyhodnotenie účasti Slovenskej republiky na medzinárodnej výstave Expo Zaragoza 2008. www.rokovanie.sk/File.aspx/Index/Mater-Dokum-92687, (4. 7. 2011).

Šlo o čtvrtou samostatnou účast Slovenské republiky na Světové výstavě EXPO. Výstava trvala pouze devadesát tři dní, zúčastnilo se jí přes sto zemí světa, své zastoupení zde měla i Evropská unie, UNESCO či NATO. Slovenská republika si zde kladla za cíl ukázat své bohatství minerálních, termálních a pitných vod, prezentovala úroveň vodního hospodářství, pavilon SR chtěl také návštěvníkům ukázat rekreační a léčebné možnosti na Slovensku. Expozice měla ukázat, čím slovenská historie a současnost vyniká v udržování a využívání vodních zdrojů. Návštěvníci mohli ochutnat slovenskou pramenitou vodu z pohárků. Prezentovány zde byly minerální vody různých společností. Expozice SR byla chápána jako jednorázová, po konci výstavy byla zlikvidována. Zpráva o vyhodnocení účasti SR na této výstavě hodnotí účast na EXPU v Zaragoze jako správný krok, cílem bylo, aby návštěvníci získali pozitivní obraz o SR, o jejích ekonomických úspěších, politickém směřování a atraktivním podnikatelském prostředí. Účast SR na této Světové výstavě byla také chápána jako možnost, jak získat cenné zkušenosti pro EXPO 2010 v Číně.³⁷

Podle dostupných informací neexistuje žádná oficiální webová stránka, která by zájemcům nabízela informace o slovenské účasti v Zaragoze, stejně tak neexistoval žádný časopis pojednávající o této akci.

2. Expo 2010 Shanghai - 2010年上海世博会

2.1. Čím bylo výjimečné

Již v roce 2002 bylo rozhodnuto, že EXPO 2010 se uskuteční v Perle orientu, čínské Šanghaji. Čínské velkoměsto porazilo kandidáty, mezi kterými bylo jihokorejské město Yeoso, polská Wroclaw (Vratislav), ruská Moskva nebo Queretaro v Mexiku. Při rozhodování o volbě pořadatelské země sehrálo roli současné postavení Číny jako perspektivního trhu budoucnosti. ČLR také navíc nabídla pečlivě propracovaný projekt, jehož cílem bylo nabídnout účastnickým zemím široké možnosti vlastní prezentace.³⁸

³⁶Vyhodnotenie účasti Slovenskej republiky na medzinárodnej výstave Expo Zaragoza 2008. www.rokovanie.sk/File.aspx/Index/Mater-Dokum-92687, (4. 7. 2011).

³⁷Vyhodnotenie účasti Slovenskej republiky na medzinárodnej výstave Expo Zaragoza 2008. www.rokovanie.sk/File.aspx/Index/Mater-Dokum-92687, (4. 7. 2011).

³⁸Koncepce účasti České republiky na Světové výstavě EXPO 2010 Šanghaj 1. května 2010 – 31. října 2010. <http://www.czexpo.com/cs/ceska-republika-na-expo-2010/koncepce-a-cile-ceske-ucasti.shtml>, (10. 7. 2011).

V Číně se tak těsně za sebou konaly dvě významné akce: Olympiáda v roce 2008 a EXPO v roce 2010. V Číně se stalo to, co v Japonsku před čtyřiceti lety. I Japonsku bylo umožněno pořádat krátce po sobě tak významné akce světového formátu, jako je Olympiáda a EXPO. Olympiáda byla pořádána v Tokiu v roce 1964, EXPO v Osace o šest let později.³⁹

Megalomanské akce jsou pro Čínu charakteristické. Za symbol čínské megalomanie bývá považována přehrada Tři soutěsky⁴⁰. Jako megalomanské hodnotí čínské EXPO i Jiří Kuliš⁴¹, generální ředitel Veletrhů Brno. EXPO i Olympiáda byly pro Čínu velmi důležité. Čínská lidová republika se vydala cestou reform v roce 1979, v té době patřila k těm nejslabším světovým ekonomikám, v roce 2010 se však stala druhou nejsilnější ekonomikou světa po Spojených státech amerických, to ovlivnilo vysoce velkorysý přístup, který úřady Číny zaujaly vůči organizování EXPA.⁴²

EXPO 2010 SHANGHAI je zatím nejdražší světovou výstavou v historii výstavnictví. „Nejen co do výdajů, uvolněných čínskou vládou (hovoří se o 400 mld RMB), ale i co do nákladů, které vynaložily jednotlivé země na své expozice. Nejdražším pavilonem je pavilon Saúdské Arábie, který stál víc jak 1 mld RMB, japonský pavilon – 900 mil. RMB.“⁴³

Šanghajští pořadatelé chtěli upozornit ostatní země světa na problémy s rozvíjející se urbanizací, zvětšováním měst, na harmonii mezi jejich obyvateli, přírodním prostředím a moderními technologiemi. Výstava chtěla nejen upozornit na problémy, ale také na návrh řešení problémů, jako je znečištěné ovzduší, sociální a kulturní konflikty, kriminalita nebo narušené životní prostředí.⁴⁴

Světová výstava se konala od 1. května 2010 do 31. října 2010. Oficiální téma bylo Better city, better life, tedy Lepší město, lepší život 城市, 让生活更美好. Téma bylo unikátní tím, že vůbec poprvé v historii světových výstav bylo město ústředním tématem. Téma

³⁹ BAKEŠOVÁ, I. **Jeden den na EXPU**. *Fénix. Časopis Česko-čínské společnosti*, 2010, č. 2, s. 17.

⁴⁰ KUKLIŠ, L. **Tři soutěsky - symbol čínské megalománie**. <http://gnosis9.net/view.php?cisloclanku=2005070025>, (28. 7. 2011).

⁴¹ **To megalomanské EXPO pořádá Čína hlavně kvůli sobě samé**. http://zpravy.idnes.cz/to-megalomanske-expo-porada-cina-hlavne-kvuli-sobe-same-pgb-/kavarna.aspx?c=A100826_141917_kavarna_chu, (28. 7. 2011).

⁴² BAKEŠOVÁ, I. **Jeden den na EXPU**. *Fénix. Časopis Česko-čínské společnosti*, 2010, č. 2, s. 17.

⁴³ BAKEŠOVÁ, I. **Jeden den na EXPU**. *Fénix. Časopis Česko-čínské společnosti*, 2010, č. 2, s. 17.

⁴⁴ **Česká a slovenská účast na výstavě Expo 2010 v Šanghaji**. <http://czech.cri.cn/381/2010/03/19/1s108007.htm>, (8. 7. 2011).

odkazuje na to, že se stále více lidí nejen v Číně, ale všude na zemi stěhuje z vesnic do měst. Trend urbanizace je stále více výrazný, z tohoto důvodu je důležitější zabývat se otázkou životního prostředí. V Čínské lidové republice se od počátku osmdesátých let přestěhovalo z venkova do měst obrovské množství obyvatel, Bakešová uvádí číslo 300 000, podle odhadů bude trend pokračovat. Je tedy nutné zavádět nové technologie, které však budou šetrné k životnímu prostředí.⁴⁵ Organizátoři výstavy vyhlásili tato podtémata, která měla být inspirací pro účastnické země pro rozvoj vlastních národních témat:

- Hospodářská prosperita měst
- Interakce mezi městem a venkovem
- Soužití různorodých kultur ve městech
- Inovace vědy a techniky
- Přetváření městských komunit⁴⁶

Užívání zelených technologií bylo stěžejním obsahem EXPA, tato tendence byla zřetelná u konstrukcí i náplní pavilonů, doprava po areálu byla řešena se silným důrazem na co nejnižší spotřebu energie.⁴⁷ Návštěvníci byli převáženi po výstavišti ekologickými autobusy a malými elektrickými vozítky. Důraz se také kladl na bezpečnost návštěvníků i vystavovatelů. Přísné kontroly u vstupů bylo takřka nemožné obejít.⁴⁸

Značně rozsáhlý areál byl přehledně rozdělen na několik zón od zóny A po zónu E (Obrázek 1). Pavilon České republiky 捷克馆 a Slovenské republiky 斯洛伐克馆 se nacházely v těsné blízkosti, oba byly umístěny do zóny C společně například s pavilony USA, Ruska nebo Německa, asijské pavilony byly koncentrovány do zóny A (například pavilon Číny, provincií Číny, Indie, Saudské Arábie atd.), zóna B byla určena především pro Spojený pavilon Mezinárodních organizací (Joint Pavilion of International Organisations), ale návštěvníci zde mohli nalézt také pavilon Austrálie, Indonésie či Austrálie. Na druhé straně řeky Huangpu 黄浦江 se v zóně D nacházel mimo jiné Coca-Cola pavilon, pavilon Čínských železnic, v zóně E se nacházel například pavilon Informací a komunikací.⁴⁹

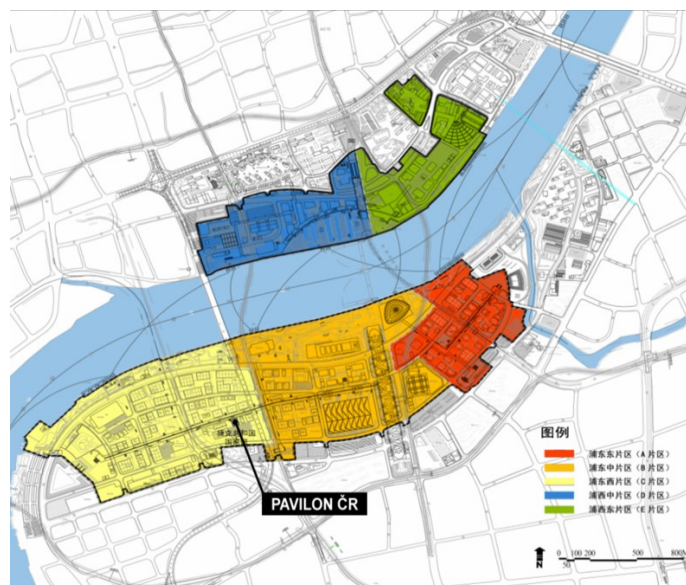
⁴⁵ BAKEŠOVÁ, I. **Jeden den na EXPU.** *Fénix. Časopis Česko-čínské společnosti*, 2010, č. 2, s. 17.

⁴⁶ **Koncepce účasti České republiky na Světové výstavě EXPO 2010 Šanghaj 1. května 2010 – 31. října 2010.** <http://www.czexpo.com/cs/media/ke-stazeni.shtml>, (10. 7. 2011).

⁴⁷ BAKEŠOVÁ, I. **Jeden den na EXPU.** *Fénix. Časopis Česko-čínské společnosti*, 2010, č. 2, s. 17.

⁴⁸ **Svět chce poznat Čínu, Čína svět.** *100 + 1*, 2010, č. 11, s. 31.

⁴⁹ <http://en.expo2010.cn/pavilions/index.htm>, (4. 7. 2011).

Obrázek 1: Mapa areálu⁵⁰ (červená barva-zóna A, žlutá – B, světle žlutá – C, modrá – D, zelená – E)

EXPO bylo také výjimečné účastí dobrovolníků 志愿者, oficiální stránka uvádí, že se jich na výstavě vystřídalo 79 965. Šlo většinou o studenty vysokých škol z Šanghaje, střídaly se po kratších časových intervalech, nestávalo se, že by dobrovolník působil na výstavě po celou dobu jejího trvání. Dobrovolníci (Obrázek 2) měli mimo jiné na starost řízení výstupu a nástupu návštěvníků do autobusů, které zdarma s vysokou frekvencí rozváželi zájemce po celém areálu výstaviště, pracovali v infostáncích po celém pořadatelském městě, pomáhali návštěvníkům v orientaci po areálu mimo jiné i tím, že rozdávali mapy výstaviště v čínštině i angličtině.

Obrázek 2: Skupina dobrovolníků⁵¹

EXPO 2010 SHANGHAI se vymykalo také tím, že pavilon pořadající země, tedy Číny, byl již dvakrát pro velmi velký zájem návštěvníků otevřen pro veřejnost. Od prvního prosince 2010 do 31. května 2011 byl pavilon poprvé znovuotevřen, v tu dobu jej navštívilo 5,7

⁵⁰ Výstavní areál. <http://www.czexpo.com/cs/expo-2010/vystavni-areal.shtml>, (4. 7. 2011).

⁵¹ 志愿者与日本“世博奶奶”在一起. <http://www.expo2010.cn/a/20101010/000030.htm>, (6. 7. 2011).

milionů zájemců, přitom v průběhu oficiálního otevření areálu EXPA jej zhlédlo 9 milionů návštěvníků. Podruhé byl pavilon Číny 中国馆 znovuotevřen 12. července 2011, veřejnosti bude po zakoupení lístku v hodnotě 20 RMB (asi 60 Kč) přístupný až do 10. října 2011.⁵²

2.2. Propagace akce, logo, maskot

*„Hlavním cílem marketingově komunikační kampaně bylo ukázat tu obrovskou sílu Čínské lidové republiky. To, že EXPO 2010 je největší v historii světových výstav, tudíž nikdo by se o to neměl připravit.“*⁵³ Jako hlavní a nejobsáhlejší zdroj o EXPU v jeho průběhu i skončení sloužily oficiální webové stránky <http://en.expo2010.cn/>, stránky jsou dostupné ve francouzštině, angličtině, japonštině, zjednodušené i nezjednodušené čínštině. Statistiky návštěvností, upozornění na zajímavosti na EXPU přinášely i stránky <http://shanghaiist.com/>, stejně tak čínské i jejich anglické mutace (např. China Daily) novin přinášely zprávy o světové výstavě každý den.

Propagační kampaň byla značně rozsáhlá, soustředila se převážně na Asii a hlavně na Čínskou lidovou republiku jako takovou. Důvodem bylo to, že se již dopředu počítalo s tím, že devadesát procent návštěvníků budou tvořit sami Číňané. Šanghaj byla vystavena přímému mediálnímu tlaku, jejím cílem bylo hlavně poskytovat informace o výstavě příjezdějším turistů a přilákat co nejvíce potencionálních návštěvníků. *„Čínská lidová republika měla svou pozici natolik upevněnou a podpořenou navíc i obřím pavilonem, který se objevoval na hlavní straně většiny oficiálních propagačních materiálů, že již nebylo třeba komunikovat pavilon samotný, ale soustředit se na velikost akce jako takové a dobývání si respektu zbytku světa.“*⁵⁴

Šanghaj EXPEM po celou dobu trvání výstavy akcí žila, díky obrovské reklamní kampani věděl o EXPU každý, velké billboardy, loga výstavy se objevovaly na běžném spotřebním zboží, například na bramborových lupíncích, jogurtech, trička s logem výstavy se staly nezbytným suvenýrem, stejně jako maskot v plyšové podobě, na klíčenkách, pohlednicích nebo v plastových provedeních různých velikostí a tvarů. S trochou nadsázky se dá tvrdit, že EXPO bylo všude a nedalo se mu uniknout.

⁵² **China Pavilion opens again.** <http://en.expo2010.cn/a/20110627/000001.htm>, (4. 7. 2011).

⁵³ MACHOŇOVÁ, I. *EXPO a komunikační strategie ČR*. Bakalářská diplomová práce, Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta multimediálních komunikací, Zlín 2011, s. 24.

⁵⁴ MACHOŇOVÁ, I. *EXPO a komunikační strategie ČR*. Bakalářská diplomová práce, Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta multimediálních komunikací, Zlín 2011, s. 24-25.

2.2.1. Maskot

Maskot je považován za velmi důležitou součást prezentace akcí různého typu, u tak velké akce, jako bylo EXPO, byl obzvláště důležitý. „Maskot EXPO by měl ztělesňovat ducha pořádající země, být snadno zapamatovatelným a vystupovat jako unikátní dědictví dané světové výstavy, stejně jako stálé expozice, které i po skončení akce budou připomínat historii těchto mezinárodních momentů.“⁵⁵

Maskotem EXPA byl Haibao 海宝 (Obrázek 3), což znamená poklad moře. Jméno maskota je snadno zapamatovatelné, je typickým šťastným jménem v tradiční Číně. Maskot byl vytvořen z čínského znaku 人, což znamená člověk nebo plurál lidé. Maskot má představovat charakter čínské kultury.⁵⁶ Vzhledem ke vztahům ČLR a Taiwanu je zajímavostí, že autorem maskota je taiwanský výtvarník Wu Yongjian 巫永坚.⁵⁷

Obrázek 3: Haibao, Haibao v novoročním oblečení, Haibao v obleku⁵⁸

2.2.2. Expo emblém/logo

Logo (Obrázek 4) znázorňuje tři postavy: tebe, mě, jeho/ji. Všechny postavy se drží za ruce, mají symbolizovat velkou rodinu lidstva. Logo bylo inspirováno tvarem čínského znaku 世, což znamená svět.⁵⁹ Převažující zelená barva zde reprezentuje rovnováhu světa. Logo vytvořil Shao Honggeng 邵宏庚, mladý designer pocházející z čínské provincie Jiangsu. Vítězné logo vyhrálo v konkurenci více než osmi a půl tisíc soutěžních návrhů, většina návrhů pocházela z Číny, Hong Kongu, Macaa a Taiwanu, pouze sto návrhů bylo

⁵⁵ MACHOŇOVÁ, I. *EXPO a komunikační strategie ČR*. Zlín, 2011. Bakalářská diplomová práce, Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta multimediálních komunikací, Zlín 2011, s. 25.

⁵⁶ Mascot. „Haibao“. <http://en.expo2010.cn/documents/hqjxw.htm>, (6. 7. 2011).

⁵⁷ Haibao. <http://en.wikipedia.org/wiki/Haibao>, (6. 7. 2011).

⁵⁸ Pics. <http://en.expo2010.cn/a/20100304/000017.htm>, (6. 7. 2011).

⁵⁹ Expo Emblem. <http://en.expo2010.cn/a/20090211/000010.htm>, (6. 7. 2011).

z Austrálie, Evropy a Ameriky.⁶⁰ Jde o oficiální logo celé výstavy, většina pavilonů používala i svá oficiální loga, Pavilony ČR i SR svými vlastními logy disponovaly.

Obrázek 4: EXPO emblém⁶¹

2.3. Srovnání EXPA 2010 s předchozími výstavami

V této části práce je srovnávána Světová výstava v Šanghaji s ostatními výstavami na základě návštěvnosti, plochy výstaviště a počtu zúčastněných zemí. (Tabulky 5 – 7). Cílem této kapitoly je vyvození závěrů na základě srovnání zmíněných aspektů a vyvodit obecné tendence, kam se světové výstavnictví ubírá. Faktory návštěvnosti, plochy výstaviště, počtu zúčastněných zemí byly vybrány jako ty nejobjektivnější a veřejně dostupné aspekty pro komparaci.

Z tabulky č. 5 vyplývá, že EXPO 2010 Shanghai bylo zatím tím nejnavštěvovanějším v historii světových výstav. Sedmdesát tři milionů návštěvníků si nedalo tuto výstavu ujít, ve srovnání s tím návštěvnost první konané výstavy se zdá jako téměř zanedbatelná. To svědčí i o stále zvyšujícím se zájmu veřejnosti o tyto výstavy. Výjimku v stále zvyšující se návštěvnosti výstav tvoří EXPO 1992 v Seville a EXPO 2000 z Hannoveru.

Výstava	Počet návštěvníků
Světová výstava 1851 Londýn	6 039 195
Světová výstava 1867 Paříž	11 000 000
Světová výstava 1873 Vídeň	7 200 000
Světová výstava 1889 Paříž	32 350 000
Světová výstava 1937 Paříž	31 040 955
EXPO 1958 Brusel	41 452 412
EXPO 1967 Montreal	50 306 648
EXPO 1970 Osaka	64 218 770
EXPO 1992 Sevilla	16 000 000 ⁶²

⁶⁰ Bulletin on the Selection of the Emblem of World Expo 2010 Shanghai China. <http://www.expo2010.cn/expo/english/eu/nc/eb/userobject1ai13157.html>, (28. 7. 2011).

⁶¹ Expo Emblem. <http://en.expo2010.cn/a/20090211/000010.htm>, (6. 7. 2011).

⁶² HALADA, J. a HLAVÁČKA, M. *Světové výstavy: od Londýna 1851 po Hannover 2000*. Praha: Libri, 2000, s. 19, 45, 52, 82, 148, 182, 199, 211, 229, 245.

EXPO 2000 Hannover	18 000 000 ⁶³
EXPO 2010 Shanghai	73 000 000 ⁶⁴

Tabulka 5: Srovnání z hlediska návštěvnosti se světovými výstavami minulými

Co se týká výstavní plochy areálu výstaviště, EXPO 2010 Shanghai se i ze srovnání na základě tohoto aspektu umístilo na prvním místě (Tabulka 6). Šanghajské výstaviště bylo padesátkrát větší než výstaviště první konané světové výstavy. Je zde také patrná vzestupná tendence, to ovšem opět narušuje EXPO 1992 v Seville a EXPO 2000 z Hannoveru.

I počet zúčastněných zemí se plynule zvyšuje (Tabulka 7), 189 zemí se prezentovalo na naposled konané výstavě, to je cca šestkrát více než u příležitosti prvního Expa z roku 1851. Tendenci zvyšujícího se počtu zúčastněných zemí zde nic nenarušuje.

Z porovnání všech tří faktorů se ukázalo, že světové výstavy podléhají narůstající tendenci, světové výstavy lákají stále více návštěvníků, hostitelské země vyčleňují pro výstavní plochu areálu stále větší prostor a i počet zúčastněných zemí se stále zvyšuje. Vybočují však dvě výstavy, vymykají se z hlediska jak narůstajícího počtu návštěvníků, tak plochy areálu. Pozoruhodné však je, že sevillské i hannoverské EXPO podléhá tendenci zvyšujícího se počtu vystavovatelských zemí. Dochází tak k paradoxu, kdy počet vystavovatelských zemí je úctyhodný (108 a 177), přitom však počet návštěvníků i plocha areálu byly v porovnání s výstavami předchozími rapidně nižší.

Výstava	Plocha
Světová výstava 1851 Londýn	10,5 ha
Světová výstava 1867 Paříž	66,8 ha
Světová výstava 1873 Vídeň	233 ha
Světová výstava 1889 Paříž	96 ha
Světová výstava 1937 Paříž	105 ha
EXPO 1958 Brusel	200 ha
EXPO 1967 Montreal	395 ha
EXPO 1970 Osaka	330 ha
EXPO 1992 Sevilla	167, 83 ha
EXPO 2000 Hannover	160 ha ⁶⁵

⁶³ ŘEPA, M. *Světové výstavy EXPO: Československo a Česká republika na světových výstavách po roce 1945*. Pardubice: Helios, 2005, s. 221.

⁶⁴ <http://en.expo2010.cn/>, (4. 7. 2011).

EXPO 2010 Shaghai	5,3 km ² /530 ha ⁶⁶
-------------------	---

Tabulka 6: Plocha výstaviště

Výstava	Počet zúčastněných zemí
Světová výstava 1851 Londýn	28
Světová výstava 1867 Paříž	32
Světová výstava 1873 Vídeň	35
Světová výstava 1889 Paříž	29
Světová výstava 1937 Paříž	46
EXPO 1958 Brusel	47
EXPO 1967 Montreal	60
EXPO 1970 Osaka	77
EXPO 1992 Sevilla	108
EXPO 2000 Hannover	177 ⁶⁷
EXPO 2010 Shaghai	189

Tabulka 7: Počet zúčastněných zemí

3. Pavilony ČR a SR

3.1. Pavilon ČR – obecný úvod, hlavní myšlenky

Organizátoři české účasti chápali EXPO jako kulturní a ekonomickou olympiádu národů. Cílem bylo ukázat Českou republiku jako prosperující a aktivní zemi Evropy. Proto se rozhodli pojmout účast ČR na EXPO novým způsobem. „*Chceme vytvořit z návštěvníků českého pavilonu aktivní zájemce o ČR, a to jak ve smyslu turistického ruchu, kultury, tak i obchodních kontaktů. Z tohoto důvodu budeme při přípravě české účasti, kromě organizačních složek státu, úzce spolupracovat i s podnikatelskými subjekty. Expozice a doprovodné programy budou zpracovány tak, aby předaly jasné sdělení o ČR jak běžným návštěvníkům, tak i potenciálním obchodním partnerům.*

Novinky účasti ČR oproti světovým výstavám v minulosti:

- Orientace na moderní současnost ČR, ne na historii
- Ekonomická a kulturní propagace ČR namísto umělecko-kulturní

⁶⁵ HALADA, J. a HLAVAČKA, M. *Světové výstavy: od Londýna 1851 po Hannover 2000*. Praha: Libri, 2000, s. 19, 45, 52, 82, 148, 182, 199, 211, 229, 245.

⁶⁶ z toho jen Pavilon Číny zabíral 60 000 m²

⁶⁷ HALADA, J. a HLAVAČKA, M. *Světové výstavy: od Londýna 1851 po Hannover 2000*. Praha: Libri, 2000, s. 19, 45, 52, 82, 148, 182, 199, 211, 229.

- 20 % plochy pavilonu vyhrazeno pro ekonomické aktivity a ekonomickou propagaci
- Meeting Room pro představitele ČR a podnikatelské subjekty
- Představení krajů jako součást doprovodného programu
- EXPO On-line - virtuální představení českého pavilonu a ČR na webu
- Soutěž pro mládež o nejlepší vizi „Co učiní moje město a život v něm lepší“
- Moderní formy komunikace
- Spolufinancování komerčních aktivit podnikatelskými subjekty⁶⁸

Toto jsou požadavky, ze kterých se vycházelo při vybírání tématu expozice pavilonu ČR:

- Představit Českou republiku jako tvůrce unikátních civilizačních hodnot
- Prezentovat ČR jako turistickou destinaci a zajímavý investiční prostor
- Respektovat hlavní téma EXPO „Better city, better life“
- Neomezit tvůrce pavilonu a expozice úzce vymezeným tématem
- Otevřít prostor pro kreativitu, překvapení a inovativní řešení
- Přilákat a zaujmout návštěvníky, zejména z ČLR
- Rozšířit prezentaci ČR i na jiné obory než umění⁶⁹

Čínská a česká strana prezentovaly své zájmy v mnoha vzájemných prohlášeních⁷⁰:

- rozšiřovat vzájemné investice
- neustále zlepšovat rozsah a úroveň vzájemné hospodářské a obchodní spolupráce
- nadále podporovat podnikatelské subjekty a poskytovat jim příznivé podmínky ke vzájemné výhodné spolupráci

Takto se vyjádřila Ivana Bakešová po tom, co navštívila pavilon ČR: *„Náš pavilon patří k těm nejmenším, ale nejhodnotnějším. Česká republika je v Číně poměrně neznámá, a pro fronty před jejím pavilonem nejsou extrémně dlouhé. Přesvědčili jsme se ale, že pokud náš pavilon někde navštívil (stačilo postát ve frontě ani ne půl hodiny), byl jím nadšen.*

⁶⁸ **Koncepce a cíle české účasti.** <http://www.czexpo.com/cs/ceska-republika-na-expo-2010/koncepce-a-cile-ceske-ucasti.shtml>, (10. 7. 2011).

⁶⁹ **Koncepce účasti České republiky na Světové výstavě EXPO 2010 Šanghaj 1. května 2010 – 31. října 2010.** <http://www.czexpo.com/cs/ceska-republika-na-expo-2010/koncepce-a-cile-ceske-ucasti.shtml>, (10. 7. 2011).

⁷⁰ **Koncepce účasti České republiky na Světové výstavě EXPO 2010 Šanghaj 1. května 2010 – 31. října 2010.** <http://www.czexpo.com/cs/ceska-republika-na-expo-2010/koncepce-a-cile-ceske-ucasti.shtml>, (10. 7. 2011).

Na rozdíl od mnoha jiných pavilonů, které působily jen na efekt a jako kulisy, působil náš pavilón velmi střízlivě a opravdově. Myslím, že právě tímto způsobem by se měla naše země ve světě prezentovat.“⁷¹

3.2. Pavilon SR: Obecný úvod, hlavní myšlenky

Cíle účasti Slovenska na prvním EXPU konaném v rozvojové zemi bylo ukázat Slovensko jako zemi s bohatými tradicemi, kulturním dědictvím i jako zelenou krajinu, která klade důraz na ochranu životního prostředí, zvyšování kvality života obyvatel i jako zajímavou destinaci cestovního ruchu, stejně jako atraktivní hospodářský prostor s velkým množstvím investičních možností. Slovenská republika chápe Čínu jako velmi důležitého obchodního partnera, který dokázal výborně obstát na světových trzích i v době ekonomické krize, účast na Expo 2010 bylo chápáno jako příležitost na průnik na trhy třetích zemí.⁷²

Slovenští organizátoři chápou účast na takovýchto akcích jako výjimečnou příležitost, jak se prezentovat v konkurenci ostatních zemí, které aktivně pracují na ochraně životního prostředí. Za úspěch organizátoři považují zviditelnění a propagaci v cizím prostředí celkově, upozornit na Slovenskou republiku v souladu s tématem výstavy, předvést slovenskou kulturu, přírodu, vztah Slováků k přírodě a technický pokrok⁷³

Oboustranný obchod mezi Čínou, dalšími státy Asie a Slovenskou republikou se velmi rychle rozvíjí, předpokládá se další výrazný růst tohoto obchodu. Slovenská republika se rozhodla podpořit tento trend svou účastí na výstavě v Šanghaji, Slovenská republika chápala EXPO 2010 jako nejvýznamnější akci tohoto druhu v minulém desetiletí. *„Aj keď nie je možné exaktne vyčíslit' ekonomický prínos účasti SR na svetovej výstave, je nepochybné, že jej synergický efekt sa prejaví rozvojom obchodnej spolupráce SR nielen s Čínou, ale aj s ďalšími účastníkmi tohto podujatia. Prítomnosť krajiny na medzinárodnom fóre v takýchto dimenziách je aj mimoriadnou príležitosťou prezentovať sa medzi štátmi, ktoré sú schopné aktívne sa angažovať v oblastiach celosvetového významu.“⁷⁴*

⁷¹ BAKEŠOVÁ, I. **Jeden den na EXPU**. *Fénix. Časopis Česko-čínské společnosti*, 2010, č. 2, s. 19.

⁷² Informacia o prezentácii SR na Expo Sanghaj 2010. Material Ministerstva hospodarstva SR, s. 2.

⁷³ **Predkladacia správa**. www.rokovanie.sk/File.aspx/Index/Mater-Dokum-92718, (10. 7. 2011).

⁷⁴ **Predkladacia správa**. www.rokovanie.sk/File.aspx/Index/Mater-Dokum-92718, (10. 7. 2011).

Novinky oproti minulým účastem SR na EXPO:

- poprvé v historii byla generálním komisařem výstavy typu EXPO žena (ze všech 246 pavilonů zastávalo funkci generální komisařky pouze osm žen)
- zřízení speciální prezentační místnosti pro podnikatele
- vlastní webová stránka, která byla denně aktualizovaná
www.exposlovakia2010.com
- používání moderních forem komunikace - YouTube, Facebook
- více než šedesát doprovodných akcí
- vyhlášení soutěže pro mládež
- semináře zaměřené na hornictví či energetiku
- prezentace firem - podpora vzájemného obchodu s Čínou⁷⁵

Podle závěrečné zprávy byla účast na světové výstavě v Šanghaji chápána jako jedna z nejúspěšnějších prezentací v dějinách samostatné Slovenské republiky.⁷⁶

Obě země chápaly účast na světové výstavě jako příležitost, jak efektivně prezentovat domácí firmy v Číně a jak navázat cenné obchodní kontakty. Obě země vsadily na používání moderních technologií, Slovenská republika došla dále, když zapojila pro prezentaci svého pavilonu i sociální síť Facebook. Obě země měly své oficiální stránky s aktuálními informacemi, obě země vyhlásili studentskou soutěž, obě země se rozhodly pro zřízení tzv. Meeting roomu, kde probíhala obchodní jednání. Komisařem pavilonu SR byla žena, což bylo raritou (8 z 246), díky tomu však byla snadněji zapamatovatelná, tím získala výhodu.

3.3. Základní údaje o pavilonech

Tématem pavilonu ČR byly Plody civilizace, Fruits of Civilization, 文明的果实, slovenský pavilon si za téma zvolil Svět pro lidstvo, The World of Humanity, 人类的世界. Rozloha českého pavilonu činila 2 000 m², slovenský pavilon se rozkládal na ploše o rozloze 1000 m². Pavilon ČR je tak rozlohou dvakrát větší než ten slovenský, výběr názvů témat obou zemí se zdá jako relevantní vůči hlavnímu tématu výstavy Lepší město, lepší život.

⁷⁵ Informacia o prezentácii SR na Expo Sanghaj 2010. Material Ministerstva hospodarstva SR, s. 16-17.

⁷⁶ Informacia o prezentácii SR na Expo Sanghaj 2010. Material Ministerstva hospodarstva SR, s. 16.

Pavilony SR a ČR byly umístěny v těsné blízkosti v zóně C, oddělovala je vzdálenost cca 15 metrů. To, že pavilony spolu sousedily, byla náhoda, která celkem příjemně nahrávala pochopení, že jde o dva samostatné státy.⁷⁷ Většina Číňanů má totiž za to, že jde stále o jeden stát Československo 捷克斯洛伐克. Někteří čínští návštěvníci žasli nad tím, jak je možné, že jeden stát má dva pavilony.

Obrázek 5: Umístění pavilonů SR a ČR⁷⁸

Každý pavilon si zvolil své vlastní oficiální logo, český pavilon disponoval dvěma verzemi loga, jedna verze byla s nápisy v angličtině (Obr. 6), druhá byla kombinací názvu České republiky přeložené do čínštiny a angličtiny (Obr. 7). Obě varianty jsou složeny ze stejných barev.

Obrázek 6: Logo pavilonu ČR⁷⁹ Obrázek 7: Čínská verze loga⁸⁰

Obrázek 8: Logo pavilonu SR⁸¹

⁷⁷ MAGÁTOVÁ, I. *Slovensko v Šanghaji*. Bratislava: Agentúra COMMERCIUM s.r.o., 2010, s. 19.

⁷⁸ SHANGHAI 2010 EXPO. <http://www.yuanyuan.info/blog/2010/05/%E3%80%8E-shanghai-expo-2010-%C2%B7-ii-%E3%80%8F/>, (8. 7. 2011).

⁷⁹ <http://www.czexpo.com/file/u/ke-stazeni/EXPO-2010-logo-cr.pdf>, (8. 7. 2011).

⁸⁰ <http://www.czexpo.com/file/u/ke-stazeni/EXPO-2010-logo-czexpo.pdf>, (10. 7. 2011).

⁸¹ Logo slovenského pavilónu žne v Číne veľký úspech. <http://tr-tr.facebook.com/notes/slovensk%C3%A9-expo-2010-%C5%A1anghaj/logo-slovensk%C3%A9ho-pavil%C3%B3nu-%C5%BEne-v-%C4%8D%C3%ADne-ve%C4%BEk%C3%BD-%C3%BAspech/156100744423796>, (8. 7. 2011).

Tvůrci slovenského loga expozice se inspirovali tvarem písmene S, které symbolizuje Slovensko.⁸² „Akoby nekonečná špirála, ktorá z písmena vychádza, pripomína dynamiku života mesta, vrstvenie jeho štruktúr a kultúr a v širšom kontexte špirálu života. Centrum loga v tmavých farbách znamená hĺbku, zdroj a korene, jasnejšie farby smerom k okraju symbolizujú optimizmus v pohľade do budúcnosti. Plynulosť farebných prechodov a tvar loga pripomínajú symbol jin a jang, čo reflektuje miesto konania svetovej výstavy – Čínu a filozofiu dynamického, plynúceho a nekonečného princípu TAO. Autorom loga je Adrian Juriga. Logo je súčasné, moderné a svieže a predstavuje aj prepojenie života ľudí a mesta so širším prírodným prostredím, letokruhy stromov, odtlačky prstov, ktoré sú u každého človeka jedinečné, odtlačky ľudí, ktoré sú špecifickou stopou v podobe mesta.“⁸³

Spirála loga mohla také predstavovať letokruhy, alebo otisky prstů, zakomponované písmeno S môže odkazovať jak ke Slovensku, tak k Šanghaji (Shanghai 上海). V logu bylo možné také vidět hravost v podobě hlemýždů.⁸⁴

21. května 2008 byla českou vládou schválena částka 532 711 000 korun na přípravu účasti ČR na výstavě EXPO 2010.⁸⁵ 5. 9. 2007 byla vládou SR schválena částka 90 000 000 Sk na pokrytí nákladů spojených se slovenskou účastí na šanghajské výstavě, z toho 67 379 962 Sk bylo určeno na samotnou realizaci expozice, 22 620 038 Sk na doprovodné náklady.⁸⁶

Rozpočet	ČR	SR
Částka v eurech	21 990 134 ⁸⁷	2 987 452,70 ⁸⁸

Tabulka 8: Náklady vynaložené na světovou výstavu

Rozpočet pavilonu ČR byl přibližně sedmkrát větší než rozpočet pavilonu SR. Pro srovnání s dalšími zeměmi: Rozpočet Polska byl 23,8 mil. Eur, rozpočet Maďarska 16 mil Eur.⁸⁹

⁸² Česká a slovenská účast na výstavě Expo 2010 v Šanghaji.

<http://czech.cri.cn/381/2010/03/19/1s108007.htm>, (8. 7. 2011).

⁸³ Informacia o prezentácii SR na Expo Sanghaj 2010. Material Ministerstva hospodarstva SR, s. 5.

⁸⁴ MAGÁTOVÁ, I. *Slovensko v Šanghaji*. Bratislava: Agentúra COMMERCIUM s.r.o., 2010, s. 18.

⁸⁵ MACH, P. **POLITIKA: EXPO plýtvání**. http://neviditelnypes.lidovky.cz/politika-expo-plytvani-0vt-/p_politika.asp?c=A080609_083928_p_politika_wag, (4. 7. 2011).

⁸⁶ Informácia o prezentácii Slovenskej republiky na Svetovej výstave Expo Šanghaj 2010.

www.rokovania.sk/File.aspx/Index/Mater-Dokum-129033, (4. 7. 2011).

⁸⁷ Částka 532 711 000 korun byla převedena na eura ke dni 10. 7. 2011 s odkazem na kurz pro daný den uvedený ČNB

⁸⁸ Informacia o prezentácii SR na Expo Sanghaj 2010. Material Ministerstva hospodarstva SR, s. 1.

⁸⁹ Informacia o prezentácii SR na Expo Sanghaj 2010. Material Ministerstva hospodarstva SR, s. 1.

3.4. Exteriér pavilonů

3.4.1. Pavilon ČR

Obrázek 9: Exteriér ve dne.⁹⁰ a v noci⁹¹

Fasáda byla ztvárněna jednotným způsobem všech stran. Byla vytvořena struktura města. Návštěvníci se tak měli možnost setkat s částí dochované historické Prahy, do které vstoupil Staroměstským náměstím, které se tak stalo těžištěm pavilonu. „Ostatní fasády plynule navazují na Malou Stranu a Nové Město. Struktura je sestavena z malých jednotek, které dohromady vytvářejí jednotlivé městské bloky. Těmito jednotkami na fasádě jsou gumové puky, jakožto významný vývozní artikl našeho státu. Podkladová plocha je bílá, prázdný veřejný prostor je protikladem městských bloků a je dějištěm lidských vztahů i individuálních životů. Tato polarita je zvýrazněna kontrastem přeměny fasády pro noční vnímání. Celková kompozice puků předsazených před základní bílou hmotu pavilonu pomocí ocelových trnů dodává fasádě prostorový dojem živého a cenného výtvaru lidského působení v průběhu staletí v centru Evropy.“⁹²

3.4.2. Pavilon SR

Obrázek 10: Slovenský pavilon ve dne⁹³ a v noci.⁹⁴

⁹⁰ Design pavilonu a expozice. <http://www.czexpo.com/cs/pavilon-a-expozice-cr/design-pavilonu-a-expozice.shtml>, (10. 7. 2011).

⁹¹ Design pavilonu a expozice. <http://www.czexpo.com/cs/pavilon-a-expozice-cr/design-pavilonu-a-expozice.shtml>, (10. 7. 2011).

⁹² Ideová koncepce. <http://www.czexpo.com/file/cs/pavilon-a-expozice/EXPO-2010-ideova-koncepce.pdf>, (10. 7. 2011).

⁹³ Slovakia Pavilion - Expo 2010 Shanghai China. <http://www.flixya.com/photo/1316361/Slovakia-Pavilion-Expo-2010-Shanghai-China>, (10. 7. 2011).

⁹⁴ Slovakia Pavilion, Expo 2010 Shanghai China 斯洛伐克馆. <http://www.flickr.com/photos/thoth188/4800479963/>, (10. 7. 2011).

Spirály umístěné na fasádě pavilonu se po setmění rozzářily a rozvlnily tak, aby byly atraktivní pro kolemjdoucí návštěvníky a lákaly je ke vstupu do slovenského pavilonu. Spirála odkazuje na čínský symbol harmonie yin a yang 阴阳. Jak již bylo zmíněno u loga slovenského pavilonu, spirála vychází také z písmene S, které odkazuje na Slovensko.

3.5. Budova pavilonu - dispozice

3.5.1. Pavilon ČR

Uvnitř pavilonu se kromě samotné expozice nacházela restaurace Czechia, která nabízela tradiční česká jídla, jako například svíčkovou či různé druhy polévek a také české pivo, obchod nabízel různé české zajímavosti od krtečků různých tvarů, velikostí a materiálů přes bižuterii, vamborskou krajku či dřevěné hračky nebo publikace o České republice. Dále se zde nacházel multimediální sál, který hostil představení regionů či české kultury. Meeting room byl určen pro setkávání politiků, vědců, umělců nebo pro obchodní jednání. Nechyběly kanceláře a zázemí pro zaměstnance, kuchyně a skladové prostory v prvním patře pavilonu.

3.5.2. Pavilon SR

Kromě expozice také pavilon obsahoval meeting room, zázemí pro zaměstnance, skladové prostory, kuchyň, zasedací místnost, tři kanceláře.⁹⁵

Pro všechny slovenské podnikatele byl každý den k dispozici tzv. Meeting room. „*Po celú dobu výstavy bol tento reprezentačný priestor v zázemí pavilónu k dispozícii podnikateľským subjektom na ich rokovania, prezentácie či workshopy. Využil sa najmä na prezentácie firiem, na individuálne stretnutia podnikateľov s čínskymi partnermi, ale aj s partnermi z iných krajín. Tento priestor bolo možné podľa požiadaviek podnikateľov upraviť v závislosti od charakteru organizovaných aktivít. V miestnosti bolo k dispozícii aj technické vybavenie /plátno, projektor, PC, internet, telefónna linka/. V pavilóne sa tak vytvorilo miesto, ktoré sa stalo po prvýkrát v histórii Expo svedkom konkrétnych rokovaní, prezentácií a hospodárskych, či obchodných úspechov Slovenska. Pavilón poslúžil mnohým slovenským podnikateľom ako základňa na prezentáciu svojich výrobkov na trhu s vyše miliardou obyvateľov.*“⁹⁶

⁹⁵ informace poskytnutá bývalým vedením pavilonu

⁹⁶ Informacia o prezentácii SR na Expo Sanghaj 2010. Material Ministerstva hospodarstva SR, s. 2.

	Meeting room	Multimediální hala	Obchod	Restaurace	Zasedací místnost	VIP salonek	Kanceláře
Pavilon ČR	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	3
Pavilon SR	ANO	NE	NE	NE	ANO	ANO	5

Tabulka 9. Srovnání vybavenosti pavilonů ČR a SR

3.5.3. Prezentace firem, obchodní jednání

V době konání EXPA se v pavilonu ČR vystřídalo několik firem či institucí, které využily Meeting room obchodním jednáním, byly to SWW Škoda (výroba automobilů), Preciosa (křišťálové sklo a bižuterie), HSBC (jedna z největších bankovních organizací na světě), Budějovický Budvar (jeden z nejúspěšnějších pivovarů v ČR), Farma česko-slovensko-čínského přátelství (založena před padesáti pěti lety v provincii Hebei, tato instituce nakonec odkoupila expozici českého pavilonu), Czech Tourism (státní příspěvkovou organizací Ministerstva pro místní rozvoj České republiky), České investiční fórum (Agentura pro podporu podnikání a investic), Vítkovice Machinery Group (strojírenský holding), FSV UK (Fakulta sociálních věd, Univerzita Karlova v Praze), Elmarco (firma vyrábějící zařízení na výrobu nanovláknenného materiálu) nebo Vitana (potravinářská firma).⁹⁷

Prostor slovenského pavilonu využili ke své prezentaci tyto firmy: Vino Villa Rača (firma zabývající se vinohradnictvím a výrobou vína), Malokarpatská vínna cesta (firma zabývající se vinohradnictvím a výrobou vína), Zlatý Bažant (pivovar), RONA (výrobce skla pro domácnost), IODICA (výrobce pramenité vody s aktivním jódem), Kofola (výrobce nealkoholických nápojů), Hubert (výrobce šumivých vín), St. Nicolaus (výrobce lihovin, například známé slovenské demänovky⁹⁸), Rokosan (výrobce hnojiv), Donna Rosi (módní návrhy ženského oblečení), Jana Illó (módní návrhářka).

Zástupci slovenských obchodních firem podepsali i po dobu trvání světové výstavy několik kontraktů. *„Týkalo sa to najmä oblasti potravinárstva – víno a minerálne vody. Ďalší sú v štádiu rokovani- záujem je najmä o sklo, syry, sušenú zeleninu, alkoholické nápoje, minerálne vody, ale aj o módu. Priamo na pavilóne sa pravidelne konali dni slovenských výrobkov, niekoľkokrát sa prezentovali slovenské vody Iodica a Rajec, nealkoholické*

⁹⁷ Harmonogram EXPO 2010 k 29. 10. 2010. <http://www.czexpo.com/file/cms/meeting-room/harmonogram-vyuziti-meeting-roomu-1029.pdf>, (13. 7. 2011).

⁹⁸ bylinný likér

nápoje Vinea, Kofola a Jupik, ale aj slovenské víno, pivo a destiláty. Záujem o tieto prezentácie mnohokrát prekročoval kapacity slovenského pavilónu a mnohé prezentácie sa museli uskutočniť opakovane, abysme uspokojili záujem nielen čínskej odbornej verejnosti, ale i predstaviteľov zúčastnených pavilónov, ktorých prekvapila vysoká kvalita spomínaných výrobkov. V oblasti investícií bol prejavovaný záujem o segment stavebníctva, konkrétne o budovanie diaľnic či obchvatov ako aj o investovanie do oblasti automobilového priemyslu /nákladné autá/. Obaja veľkí investori už boli na Slovensku a rokovali s predstaviteľmi našej vlády. Čínska automobilka si dokonca vytvorila v spolupráci so slovenskou stranou pracovnú skupinu, ktorá vytvorí reálne podmienky na vstup čínskeho kapitálu na Slovensko.“⁹⁹

Obě země splnily svůj cíl, který si daly již před začátkem výstavy, obě země v prostorách svého pavilónu, konkrétně převážně v Meeting roomu, prezentovaly své domácí firmy a přispěly tak k propagaci českých a slovenských firem na čínském trhu.

3.6. Expozice

3.6.1. Pavilon ČR

V českém pavilónu se nacházelo dvacet kubusů, které měly symbolizovat městské bloky. Ty vyrůstaly ze zvlněné krajiny, zelené plochy, která měla v návštěvnicích evokovat svým vzhledem českou krajinou prolínající se s městem, některé kubusy se nad zelenou plochou vznášely. *„Díky tomuto unikátnímu řešení je téměř celá podlaha expozice volná a návštěvníci jí mohou volně proudit. Symbiózu města a krajiny podtrhuje to, že svým spodním tvarem kopírují kubusy mírně zvlněný profil krajiny. Každý blok města o půdorysu zhruba 4x4 metry má uvnitř - jako plod civilizace – nápaditý exponát. Tato umělecká díla vypráví o tom, jak Češi vytvářejí prostředí pro lepší život a jakou máme vizi budoucího života v našich městech.“¹⁰⁰*

Expozice českého pavilónu obsahovala dvacet dva modulů, přičemž šest z nich se dá považovat za interaktivní v tom smyslu, že návštěvník se podílí na fungování modulu a mění jej, nebo v tom smyslu, že se stává součástí fotogenického modulu, jak tomu bylo například u exponátu „Žijeme hokejem“. Vzhledem k tomu, že informace o exponátech jsou běžně dostupné, uvádím pouze to nejdůležitější a názvy modulů v češtině a čínštině.

⁹⁹ Informacia o prezentácii SR na Expo Sanghaj 2010. Material Ministerstva hospodarstva SR, s. 8.

¹⁰⁰ **Popis pavilónu a expozice.** <http://www.czexpo.com/cs/pavilon-a-expozice-cr/popis-pavilonu-a-expozice.shtml>, (12. 7. 2011).

Dotek štěstí 触摸好运

Tento exponát se stal jedním z největších lákadel pro čínské návštěvníky do pavilonu. Zajímavé je to, že jedním z autorů je Pavel Antonín Stehlík, generální komisař pavilonu. Poprvé v historii byly originální plakety sejmuty z podstavce a převezeny do Šanghaje. Dotyk by měl návštěvníkům přinést štěstí.

Obrázek 11: Dotyk štěstí¹⁰¹

Žijeme hokejem 冰球激情

Tento modul odkazuje na fasádu, která je pokryta více než čtyřiceti tisíci puky. Má ukazovat Číňanům, kteří většinou hokej vůbec neznají, hokej jako český národní sport. Pro pochopení využití puků při hokeji sloužily dvě plazmové obrazovky.

Dětská fantazie 孩童幻想

Tento modul je určen Číňanům jako hravému a tvořivému národu. Původně byl tento exponát určen dětem, ale praxe ukázala, že i Číňané pokročilejšího věku jsou stále stejně hraví. To se projevilo i u modulu Czechoscope 捷克大观, kdy do letadla kromě dětí nastupovaly i čínské 阿姨, tetičky, babičky (Obrázek 11), které však většinou měly problém s opouštěním kokpitu ultralightu Sting.

¹⁰¹ **Veletržní logistika společnosti DB Schenker.** <http://www.eulog.cz/cs/clanky/veletrzni-logistika-spolecnosti-db-schenker-/?mt=&id=2749&m=z01>, (12. 7. 2011).

Obrázek 12: Czechoscope¹⁰²

LacrimAu 捷克新知

Autorem „Zlaté kapky“ je Federico Diaz. Každý pětistý návštěvník měl možnost vstoupit do skleněné místnosti, ve které se kapka postavená na černém podstavci nacházela, poté byl vybraný návštěvník usazen do sensorického křesla (Obrázek 12), na základě jeho právě prožívaných emocí mu byla vytvořena vůně, kterou si odnesl v malém flakonku s sebou.

Obrázek č. 12. LacrimAu¹⁰³

Perly ČR 捷克明珠

Jedním z autorů tohoto modulu byl opět komisař pavilonu, Pavel Antonín Stehlík. Prostřednictvím kaleidoskopu návštěvníci měli možnost nahlédnout na dvacet pět českých perel z české vědy, kultury, architektury.¹⁰⁴

Vzkaz do Česka 向捷克国民留言

¹⁰² zdroj Kamila Menšíková

¹⁰³ Český pavilon z výstavy EXPO získal stříbrnou medaili za kreativitu. http://www.lidovky.cz/cesky-pavilon-z-vystavy-expo-ziskal-stribnou-medaili-za-kreativitu-12a-/ln_kultura.asp?c=A101030_145507_ln_kultura_mev, (12. 7. 2011).

¹⁰⁴ Popis pavilonu a expozice. <http://www.czexpo.com/cs/pavilon-a-expozice-cr/popis-pavilonu-a-expozice.shtml>, (12. 7. 2011).

Jedním z autorů byl opět komisař pavilonu. Před opuštěním pavilonu mohl každý návštěvník zanechat krátkou audiovizuální zprávu o svých pocitech, které v nich vyvolal český pavilon. Výběr z nahrávek byl umístěn na oficiálních stránkách pavilonu.

Název v češtině	Název v čínštině
Užitečná krása	实用之美
Metropolia	大都会
Nano pro budoucnost	面向未来的纳米技术
Osvěžovač smyslů	感官复原机
Věda pro život	科学服务于生活
Pulzující město	脉动之城
Symbióza	共生现象
Česká dekorace	捷克装饰
Aura komunikace	交流的氛围
Česká hudba	捷克音乐
Jeden svět – mnoho kultur	同一个世界–多样文化
Město a móda	城市与时尚
Česká animace	捷克动画
Stuha	带形入口

Tabulka 10: Další exponáty českého pavilonu

3.6.2. Expozice pavilonu SR¹⁰⁵

Záměrem expozice slovenského pavilonu bylo vymyslet extravagantní, originální a inspirující expozici, ukázat odlišný způsob života na Slovensku s ohledem na vědeckotechnický rozvoj, ekonomickou prosperitu měst, s důrazem také na možnosti relaxace v krásné slovenské přírodě.¹⁰⁶ Tvůrci expozice zpracovali téma města jako město v neustálém pohybu. Šlo o město, které se mění, roste, odehrávaly se v něm lidské příběhy, které se navzájem prolínají a přerůstají dějinami fiktivního města.¹⁰⁷

Expozice pavilonu Slovenska měla působit na city a smysly návštěvníků. Byla vybrána tři modelová období a místa (středověk, klasicismus, secese, šlo o tři jasně odlišené kóje), bylo to město Levoča, které nabídlo návštěvníkům obraz obydlí bohatého kupce, Prešporok nabídl pohled do místnosti Ludovíta Štúra, dále návštěvník mohl vidět pokojík

¹⁰⁵ Dostupný popis expozice pavilonu SR v čínštině je uveden v příloze č. 3.

¹⁰⁶ Informacia o prezentácii SR na Expo Sanghaj 2010. Material Ministerstva hospodarstva SR, s. 3.

¹⁰⁷ Informacia o prezentácii SR na Expo Sanghaj 2010. Material Ministerstva hospodarstva SR, s. 3.

bankovního úředníka v secesním městě Žilina.¹⁰⁸ Ve středověké kóji (Obrázek č. 16) měl návštěvník možnost vidět truhlici na předměty, majetek se stával ve středověku dominantou interiéru rodících se měst, byla zde také umístěna figurína muže a ženy, na kterých mohli čínští návštěvníci vidět pohanské znaky, jakými jsou skleněné terčíky na rukávech muže a křesťanské znaky, kterým je pokrývka hlavy ženy. Klasicistní kóje obsahovala typický dobový psací stůl, který byl chápán jako symbol rodícího se intelektuálního uvědomění, šlo o originál historického nábytku. I tato kóje obsahovala mužskou a ženskou figurínu, které jsou oblečeny do dobového oděvu z doby Rakouska-Uherska, na stěnách visely portréty národních buditelů. Secesní kóje (Obrázek č. 13) měla představovat jídelnu, místnosti dominoval kulatý stůl, opět zde mohl návštěvník vidět figuríny, na oděvu ženy jsou rostlinné motivy, v koutě místnosti bylo umístěno křeslo (ušák), postavy hostitelů jsou oděny do večerního slavnostního úboru, muž je v tmavém fraku, žena v dlouhé róbě.¹⁰⁹

Návštěvník měl možnost zhlédnout film Pavla Barabáše, který se promítal na čtyřech plátcích velkého formátu. *„Filmový jazyk nepotrebuje tlmočníka, je pochopitelný, nosný a jasný. Aj to je jeden z dôvodov, prečo sa autori rozhodli pre túto formu rozprávania príbehu mesta v jeho večnom pohybe na ceste z minulosti do prítomnosti. Filmovým jazykom tvorcovia predstavili príbeh mesta od vzniku až po dnešok. Divák sledoval mikropríbehy z histórie, ktorá sa prelína do súčasnosti. Mal tak možnosť vidieť vo filmovej skratke najkrajšie kúty Slovenska a spoznať nielen históriu, ale aj súčasnosť tejto krajiny. Kombináciou hudby, svetiel a obrazov vzniklo emotívne pôsobiacie multimedialne dielo, pričom jeho symbolika bola zrozumiteľná aj divákovi s odlišným kultúrnym vzorcom chápania sveta.“*¹¹⁰

Hlavním prvkem pavilonu SR byla spirála jak na fasádě, tak uvnitř expozice. Podle slovenských tvůrců je spirála v Evropě symbolem pro nekonečně vracející se čas, v Číně naznačuje harmonii yin a yang. *„Právě to byl důvod, proč se stala spirála základním prvkem pavilonu. Expozice je vytvořená jako souvislá řada symbolu, které se snaží oslovit návštěvníky. Po vstupu do pavilonu se návštěvník ocitá na ústředním náměstí, do kterého ústí všechny cesty. Návštěvník se seznámí se Slovenskem, jeho památkami, přírodou i lidmi.*

¹⁰⁸ Slovensko má na Expo 2010 pavilon ze spirál. <http://www.designmagazin.cz/architektura/14604-slovensko-ma-na-expo-2010-pavilon-ze-spiral.html>, (10. 7. 2011).

¹⁰⁹ Popis kóji. TLACOVE SPRAVY MINISTERSTVA HOSPODARSTVA SR A REPREZENTACIE SR NA EXPO SANGHAJ 2010, s. 1-4.

¹¹⁰ Informacia o prezentácii SR na Expo Sanghaj 2010. Material Ministerstva hospodarstva SR, s. 4-5.

*V různých dějových liniích a časových obdobích může sledovat mikropříběhy z historie, které se prolínají v současnost. Tím získává ucelenou výpověď o republice. Multimediální program připomene i slovenského rodáka Ladislava Hudeca, autora prvního mrakodrapu v Šanghaji a Velkého divadla.*¹¹¹

Interiér pavilonu symbolizoval náměstí, na kterém se odehrává většina důležitých společenských akcí každé komunity. Důraz byl kladen na film o Slovensku (Obrázek 14), kromě toho expozice nabízela trojrozměrné exponáty (Obrázky 13 a 16), které dokumentovaly život na Slovensku v dějinných epochách (středověk, klasicismus, secese), v pavilonu byla také umístěna maketa hotelu Park v Šanghaji (Obrázek 15), jehož autorem je architekt Ladislav Hudec, který pocházel ze Slovenska. Navíc byla před maketou video prezentace o životě architekta a jeho děl v Perle orientu. U vchodů měli možnost návštěvníci získat informace o slovenském hospodářství, cestovním ruchu, filmech či sponzorech prostřednictvím dotykových obrazovek.¹¹² Jedním z exponátů byla také Fontána/studna štěstí, fontána je tvůrci pavilonu chápána jako městotvorný prvek, fontána se nachází na většině náměstí na Slovensku. V kouzelné fontáně bylo možné si splnit tajná přání a touhy. Každý zájemce měl možnost se zeptat kouzelné Vodní víly na to, zda bude mít v blízké době štěstí, úspěch, po vhození jakékoliv mince do „studny“ virtuální víla oznámila, zda bude mít dotyčný v budoucnu štěstí či nikoliv.¹¹³

Obrázek 13 Expozice pavilonu SR¹¹⁴

Obrázek 14 Expozice pavilonu SR¹¹⁵

¹¹¹ Slovensko má na Expo 2010 pavilon ze spirál. <http://www.designmagazin.cz/architektura/14604-slovensko-ma-na-expo-2010-pavilon-ze-spiral.html>, (10. 7. 2011).

¹¹² Texty. TLACOVE SPRAVY MINISTERSTVA HOSPODARSTVA SR A REPREZENTACIE SR NA EXPO SANGHAJ 2010, s. 5.

¹¹³ MAGÁTOVÁ, I. *Slovensko v Šanghaji*. Bratislava: Agentúra COMMERCIUM s.r.o., 2010, s. 12.

¹¹⁴ 斯洛伐克馆. http://www.expo2010.cn/c/gj_tpl_2133.htm, (11. 7. 2011).

¹¹⁵ 斯洛伐克馆. http://www.expo2010.cn/c/gj_tpl_2133.htm, (11. 7. 2011).

Obrázek 15 Expozice pavilonu SR¹¹⁶ Obrázek 16 Expozice pavilonu SR¹¹⁷

Takto hodnotí expozíci jeden z členů bývalého vedení pavilonu: „Naším najvýznamnejší prvkom prezentácie bol film premietaný na štyroch veľkoplošných plátnach. Konceptuálne bol vytvorený formou štyroch rôznych obrázkov paralelne premietaných na štyroch plátnach, ktoré tematicky navzájom súviseli a miestami sa spájali do spoločných obrazov. Ten film bol myslený ako hlavná prezentácia. Premietanie sme najprv praktizovali tak, že sme dovnútra pavilónu vpúšťali určitý počet ľudí, zhasli svetlá a premietali sme im film. Potom sa zažali svetlá a návštevníci sa mohli rozbehnúť do kôj a naháňať pečiatky. No niekedy boli ľudia takí agresívni, že pečiatku nedostali hneď, že sme nakoniec od toho upustili a otvorili pavilón na priebežnú návštevu. Keď sa nám návštevnosť zvýšila, tak už sa to takto aj tak nedalo zvládať. Samozrejme, niekedy sme tak či tak museli regulovať dav, aby sa ľudia vo vnútri nepošliapali, takže sme ich odstavili a snažili sa ich zatiaľ zabávať vonku kvízami a pod.“¹¹⁸

3.6.3. Interaktivnosť exponátů: Důraz na pojetí Číňanů jako velmi hravého národa

Autoři slovenské expozice vyšli z předpokladu, že Číňané jsou velmi hravý národ. „Zakomponovali do pavilónu historické kóje z troch rôznych období (gotika, klasicizmus a secesia) a z troch rôznych regiónov Slovenska (východ, západ, stred). Fotografovanie sa s figurínami oblečenými do dobových kostýmov patrilo medzi najobľúbenejšie činnosti návštevníkov. Veľkej popularite sa tešila aj tzv. studňa želaní. Tá im v mene slovenských vodných víl plnila najtajnejšie želania.“¹¹⁹

¹¹⁶ 斯洛伐克馆. http://www.expo2010.cn/c/gj_tpl_2133.htm, (11. 7. 2011).

¹¹⁷ 斯洛伐克馆. http://www.expo2010.cn/c/gj_tpl_2133.htm, (11. 7. 2011).

¹¹⁸ vyjádření jednoho z bývalých členů vedení pavilonu SR

¹¹⁹ Informacia o prezentácii SR na Expo Sanghaj 2010. Material Ministerstva hospodarstva SR, s. 5.

Za interaktivní exponáty v pavilonu SR se dá považovat Fontána přání, dobové oblečení, ve kterém se návštěvník mohl vyfotit a dále tři interaktivní informativní dotykové obrazovky.

	Pavilon ČR	Pavilon SR
Počet exponátů	22 (včetně „stuhy“ u vchodu)	9 ¹²⁰
Počet interaktivních exponátů	6 (Žijeme hokejem, Dětská fantazie, Czechoscope, Osvěžovač smyslů, LacrimAu, Vzkaz do Česka)	3

Tabulka 11: Porovnání exponátů v pavilonech ČR a SR

Slovenská expozice v porovnání s českou působila mnohem chudším dojmem, svědčí o tom i rozloha pavilonu a počet exponátů. „*Je to zřejmě vždy a stále o penězích.*“¹²¹

3.7. Návštěvnost

Průměrná denní návštěvnost českého pavilonu byla padesát tisíc lidí, návštěvnost slovenského pavilonu byla nižší, 39 611 lidí. Celkově za celou dobu trvání EXPA Pavilon ČR navštívilo 8 744 456 zájemců, což je dvanáct procent z celkové návštěvnosti areálu. Expozici slovenského pavilonu zhlédlo 7 288 515 turistů, což je deset procent z celkové návštěvnosti (tabulka č. 12). Miliontý návštěvník zavítal do českého pavilonu již 29. 5. 2010¹²², zatímco slovenský pavilon přivítal svého miliontého návštěvníka později, 16. 6. 2010¹²³. Největší nápor zájemců o expozici zaznamenal český pavilon dne 23. 10. 2010, toho dne jej navštívilo přes devadesát tisíc nadšenců (90 032¹²⁴). O měsíc dříve zažil slovenský pavilon rekordní návštěvnost, přes sedmdesát jedna a půl tisíc návštěvníků (71 556¹²⁵) zavítalo do slovenského pavilonu.

¹²⁰ číslo zahrnuje tři historické kóje (pár figurín v dobových kostýmech a nábytek), Studnu přání, tři dotykové obrazovky o Slovensku, maketa Park hotelu v Šanghaji, prezentace děl a života architekta Ladislava Hudeca

¹²¹ MAGÁTOVÁ, I. *Slovensko v Šanghaji*. Bratislava: Agentúra COMMERCIIUM s.r.o., 2010, s. 20.

¹²² **Milióntý návštěvník českého pavilonu. O EXPO 2010 je zájem.**

<http://aktualne.centrum.cz/zahranici/asie-a-pacifik/fotogalerie/2010/05/31/obrazem-prvni-dny-na-expo-2010-ve-znameni-nekonecn/>, (8. 7. 2011).

¹²³ PRUZINEC, P. **EXPO: Slovenský pavilón s miliónom návštevníkov.**

<http://www.webnoviny.sk/ostatne/expo-slovensky-pavilon-s-milionom-n/163447-clanok.html>, (8. 7. 2011).

¹²⁴ **Newsletter č. 22.** <http://www.czexpo.com/cs/media/newsletter.shtml>, (4. 8. 7. 2011).

¹²⁵ Informacia o prezentácii SR na Expo Sanghaj 2010. Material Ministerstva hospodarstva SR, s. 5.

	Pavilon ČR	Pavilon SR
Průměrná denní návštěvnost	50 000 ¹²⁶	39 611 ¹²⁷
Celková návštěvnost	8 744 456 ¹²⁸ (12 % z celkové návštěvnosti Expa)	7 288 515 ¹²⁹ (10 % z celkové návštěvnosti Expa)

Tabulka 12: Průměrná a celková návštěvnost v pavilonech ČR a SR

V některých dnech zaznamenal slovenský pavilon vyšší návštěvnost než ten český, snažila jsem se přijít na důvody, proč tomu tak výjimečně bylo (tabulka č. 13). Ze srovnání vyplývá, že doprovodné programy tento fakt ovlivnit nedokázaly, viz 16. 10. 2010, kdy se v pavilonu ČR konala výstava v Multimedia hall, která byla spojena s rozdáváním dárků, zatímco v pavilonu SR se žádná akce nekonala. Bývalé vedení slovenského pavilonu se k tomu vyjádřilo následovně: „*Tú návštevnosť neviem nejako logicky zdôvodniť, pozerala som aj späť na akcie, ale nie všetky boli zmedializované. Hlavne na konci, po ND, sme občas otvorili zásoby a len tak rozdávali minerálky, pivo, tričká, lízatka, prospekty, batohy, pera, a tak prišli viacerí. Proste Číňan je nevyspytateľný tvor a niekedy sa správa nelogicky.*“¹³⁰

Porovnání návštěvnosti v dnech, kdy pavilon SR prokázal vyšší návštěvnost než pavilon ČR	ČR	SR	Doprovodný program konaný v pavilonu SR	Speciální akce konaná v pavilonu SR
6. 7. 2010	47 713	52 910		Informační den o regionech Slovenska
14. 7. 2010	50 094	55 642	Prezentace regionů ve spolupráci s Czech Tourismem	Prezentace a křest knihy Bedricha Schreibera: Drahokamy v srdci Európy

¹²⁶ Newsletter č. 22. <http://www.czexpo.com/cs/media/newsletter.shtml>, (8. 7. 2011).

¹²⁷ Informacia o prezentácii SR na Expo Sanghaj 2010. Material Ministerstva hospodarstva SR, s. 5.

¹²⁸ Newsletter č. 22. <http://www.czexpo.com/cs/media/newsletter.shtml>, (8. 7. 2011).

¹²⁹ Informacia o prezentácii SR na Expo Sanghaj 2010. Material Ministerstva hospodarstva SR, s. 1.

¹³⁰ vyjádření bývalého vedení pavilonu SR

22. 9. 2010	56 284	64 315		
6. 10 2010	33 826	57 769	Pouliční divadlo V.O.S.A.	Logo slovenského pavilonu mělo v Číně velký úspěch ¹³¹
16. 10. 2010	57 901	59 844 ¹³²	Opičí král	

Tabulka 13: Příklady dnů, kdy pavilon SR prokázal vyšší návštěvnost.

3.8. Komparace dle internetových vyhledávačů (8. 7. 2011)

3.8.1. Porovnání výsledků vyhledávání dle jednotlivých jazyků

Vyhledávání proběhlo na adrese www.google.com a vyhledávala jsem toto slovní spojení: *český/slovenský pavilon expo 2010*. V parametrech vyhledávače bylo základní nastavení (vyhledávají se všechny webové stránky a dokumenty umístěné na webu, které obsahují všechny v našem případě 4 slova). Pro jednotlivé jazykové mutace bylo nastaveno vyhledávat pouze stránky napsané v daném jazyce a vyhledávací dotazy byly psány v daném jazyce.

Pro vyhledávání byly použity následující dotazy: *český pavilon expo 2010*; *český pavilón expo 2010*; *czech pavilion expo 2010* 捷克馆 2010 年上海世博会; *slovenský pavilon expo 2010*; *slovenský pavilón expo 2010*; *slovakia pavilion expo 2010*; 斯洛伐克馆2010 年上海世博会.

Výsledky tohoto vyhledávání (Tabulka 14) se nemusí týkat českého a slovenského pavilonu. Vyhledávač může vrátit výsledky, které se budou týkat expa 2010, ale můžou pojednávat o jiných pavilonech a zároveň o české či slovenské účasti. Dalším možným případem může být výsledek, který bude mluvit o českém či slovenském pavilonu, ale nemusí to být nutně z expa 2010, ale stránky či dokumenty obsahují nějakou zmínku o expu a zároveň o roce 2010, apod.

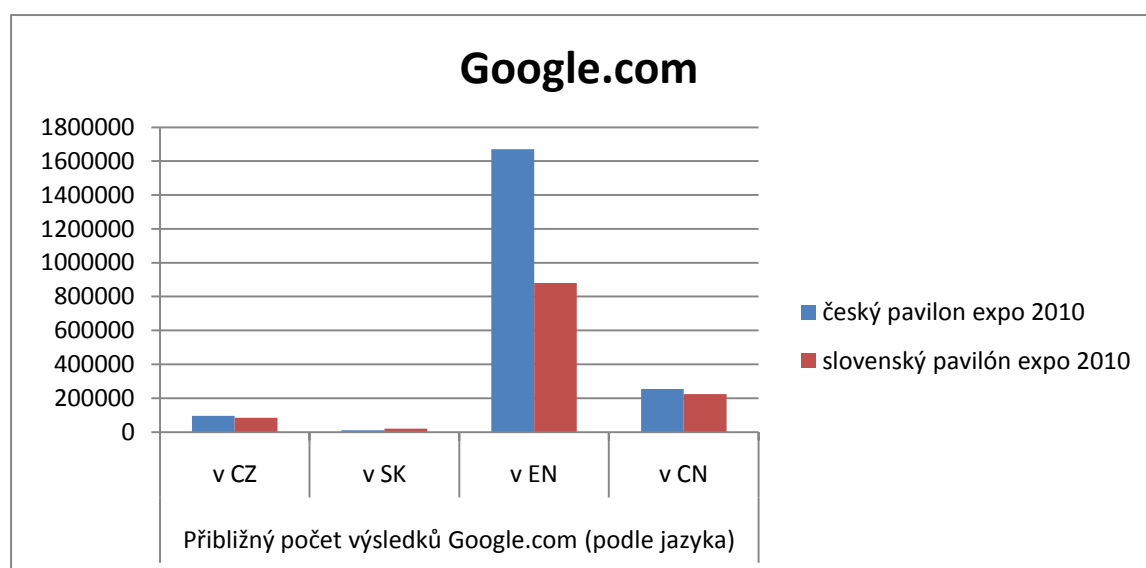
¹³¹ MAGÁTOVÁ, I. *Slovensko v Šanghaji*. Bratislava: Agentúra COMMERCIUM s.r.o., 2010, s. 32-33.

¹³² statistické údaje o návštěvnosti slovenského pavilonu byly poskytnuty bývalým zaměstnancem pavilonu SR

Vyhledávání	Přibližný počet výsledků Google.com (podle jazyka)			
	v CZ	v SK	v EN	v CN
český pavilon expo 2010	95700	10300	1670000	254000
slovenský pavilón expo 2010	83700	20600	880000	225000

Tabulka 14: Porovnání výsledků vyhledávání podle jednotlivých jazyků

Z výsledků (Tab. 14 a Graf 2) je zřejmé, že na internetu lze nalézt více informací nebo zmínek o českém pavilonu nežli o slovenském. Zejména v anglickém jazyce lze pomocí vyhledávací služby google.com nalézt téměř dvakrát více odkazů na český pavilon. V ostatních jazycích již rozdíl není tak dramatický. Zajímavý je fakt, že počet výsledků ve slovenském jazyce je dvakrát vyšší ve prospěch domácího pavilonu. Kdežto na českých webových stránkách je slovenskému pavilonu věnováno jen o cca o 13 procent méně prostoru. Z výsledků taktéž vyplývá, že na českém webu bylo českému pavilonu na Expu věnováno více prostoru (cca 5krát větší zájem) než domácímu pavilonu na webu slovenském.

Graf 2: Porovnání výsledků vyhledávání podle jednotlivých jazyků

3.8.2. Porovnání výsledků na Google.com a Baidu.com

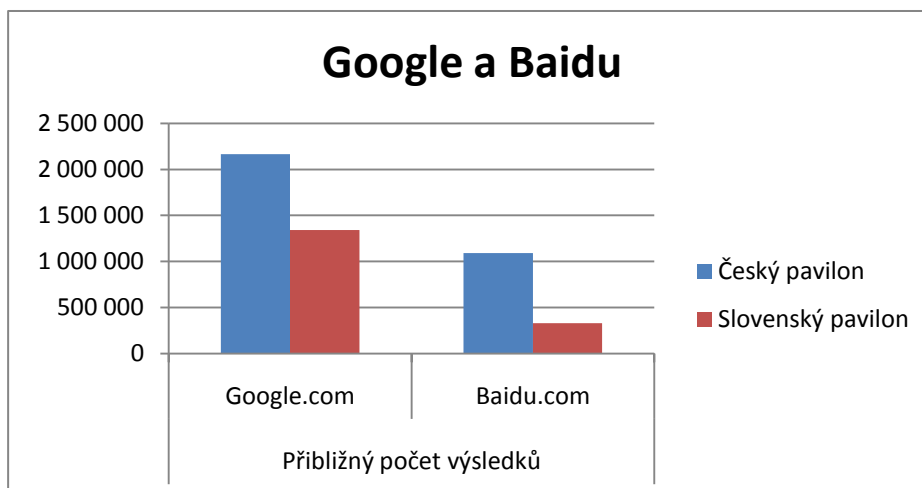
Podobné vyhledávání, ale již bez nastavení jednotlivých jazyků jsem provedla i na čínském vyhledávacím serveru www.baidu.com, který patří k nejpoužívanějším v Číně. Vyhledávání jsem neupřesňovala a dotaz byl ve formě 4 slov (český/slovenský pavilon expo 2010 v čínském překladu) a následné výsledky jsem porovnávala se součtem všech

výsledků pro jednotlivé pavilony, které jsem získala ze serveru google.com při předchozím vyhledávání.

Vyhledávání	Přibližný počet výsledků	
	Google.com	Baidu.com
Český pavilon	2 164 000	1 090 000
Slovenský pavilon	1 342 000	329 000

Tabulka 15: Porovnání výsledků na google.com a baidu.com

Z výsledků (Tabulka 15 a Graf 3) je možné vyčíst, že bylo celkově na internetu více prostoru věnováno českému pavilonu. Na anglicky, česky a čínsky psaných stránkách zhruba dvakrát větší a dle výsledků čínského vyhledávače věnoval čínský internet dokonce třikrát více prostoru.

Graf 3: Porovnání výsledků na google.com a baidu.com

3.8.3. Porovnání zpřesněných výsledků vyhledávání na Google.com

Pro druhé vyhledávání na stejné adrese jsem upravila vyhledávací frázi, tak aby se mluvilo konkrétně o pavilonech jednotlivých zemí. Vyhledávala jsem stejná 4 slova český/slovenský pavilon expo 2010. V parametrech vyhledávače bylo nastavení změněno tak, že vyhledávač předkládal výsledky, které obsahovaly přesnou frázi "český pavilon" a zároveň se na daném webu (případně dokumentu) objevily i slova expo 2010. Výsledný dotaz vypadá následovně:

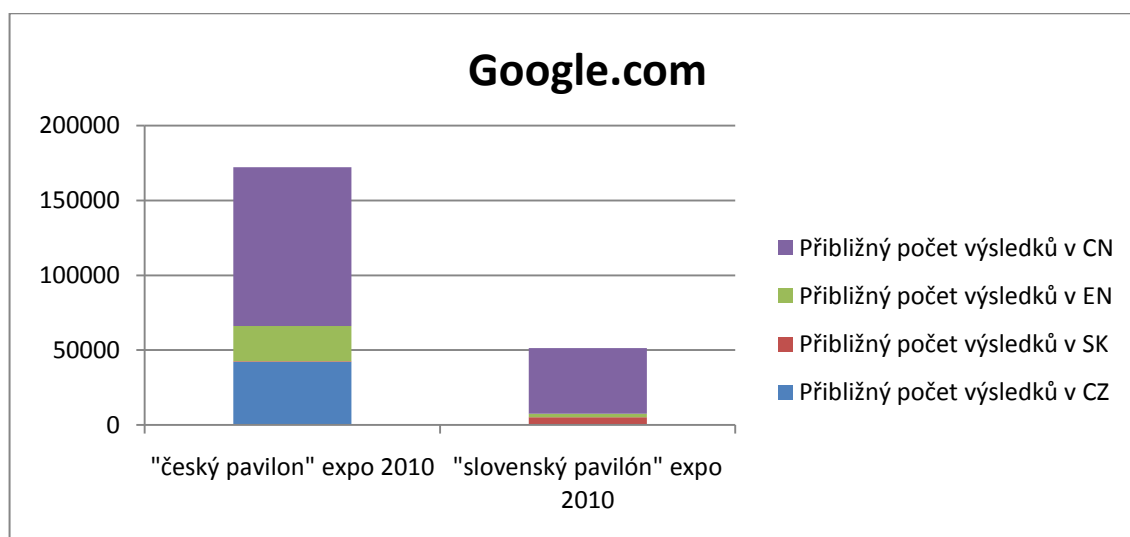
"český pavilon" expo 2010; "slovakia pavilion" expo 2010; apod.

Opět byly pro jednotlivé jazykové mutace nastavení vyhledávat pouze stránky napsané v daném jazyce. Toto vyhledávání je přesnější a výsledky by se měly týkat konkrétních pavilonů, což u předchozího vyhledávání nemusí být vždy dodrženo, viz poznámka.

Vyhledávání	Přibližný počet výsledků Google.com (podle jazyka)			
	v CZ	v SK	v EN	v CN
"český pavilon" expo 2010	42100	510	23500	106000
"slovenský pavilón" expo 2010	448	4840	2340	43700

Tabulka 16: Výsledky přesnějšího vyhledávání na google.com

Výsledky (Tabulka 16 a Graf 4) u zpřesněného vyhledávání jasně dokazují, že o český pavilon byl na webu větší zájem než o pavilon slovenský a bylo mu věnováno více prostoru. Při přesnějším vyhledávání týkající se konkrétních pavilonů je patrný rozdíl mezi výsledky v českém a slovenském jazyce. České stránky odkazují na český pavilon zhruba 8 krát vícrát než slovenské o jejich pavilonu. Zajímavé je, že ohlas na pavilony z druhé země je téměř podobný. Na webových stránkách v anglickém jazyce, je patrná jasná převaha zmínek o českém pavilonu, rozdíl se oproti předešlému vyhledávání zvětšil i u čínských stránek (2,5 krát).

Graf 4: Porovnání výsledků přesnějšího vyhledávání na google.com

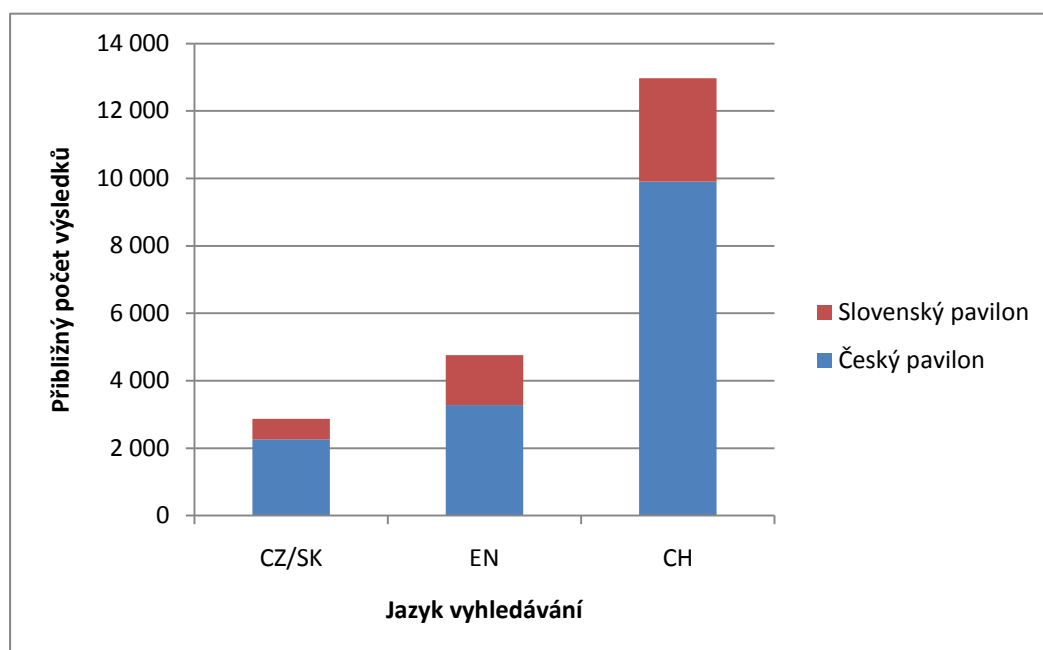
3.8.4. Výsledky vyhledávání obrázků na google.com (14. 7. 2011)

Vyhledávala jsem pouze na google.com a ve všech jazycích (nebyly nastaveny konkrétní jazyky). Použila jsem pouze přesnější vyhledávání (dotazy v tabulce 17).

Vyhledávací dotazy	Přibližný počet výsledků
"český pavilon" expo 2010	2 260
"slovenský pavilón" expo 2010	612
"czech pavilion" expo 2010	3 280
"slovakia pavilion" expo 2010	1 480
2010 年上海世博会 "捷克馆 "	9 900
2010 年上海世博会 "斯洛伐克馆"	3 070
Český pavilon celkem	12 970
Slovenský pavilon celkem	25 940

Tabulka 17: Výsledky vyhledávání obrázků na google.com

Výsledky¹³³ (Tabulka 17 a Graf 5) potvrzují předchozímu vyhledávání na webu. Obrázků českého pavilonu je cca dvakrát více než slovenského (při součtu výsledků vyhledávání v jednotlivých jazycích na google.com).

Graf 5: Porovnání výsledků vyhledávání obrázků na google.com

3.8.5. Hlasování návštěvníků o nejlepší pavilon

Na stránkách <http://expo.shanghaidaily.com> měli návštěvníci EXPA možnost dát hlas tomu pavilonu, který považovali za nejzajímavější. Ke dni 8. 7. 2011 získal pavilon České republiky 1354 hlasů, pavilon Slovenské republiky 1068 hlasů. Pro porovnání jsou v tabulce 18 vzestupně uvedena i umístění některých jiných pavilonů.

¹³³ Poznámka: Výsledky vyhledávání obrázků jsou již součástí vyhledávání na webu (kde se vyhledává jak slovní spojení na webových stránkách či dokumentech, ale také názvy a popisy obrázků a videí).

Z celkového počtu 191 pavilonů všech typů se Česká republika umístila na 54. místě, Slovenská republika na 138. místě, v kategorii národních pavilonů pavilon ČR umístil na 30. místě, pavilon SR na 66. místě z uvedených osmdesáti šesti národních pavilonů.

Na stránkách Shanghai Daily se v sekci „nedoceněných“ pavilonů (Underrated Pavilions) mluví i o pavilonu ČR společně s pavilonem Lotyšska, Řecka, Švédska, Polska, Turecka a Spojeného afrického pavilonu.¹³⁴

Název země	Počet hlasů
Chile	892
Rumunsko	989
Slovenská republika	1068
Portugalsko	1146
Austrálie	1316
Česká republika	1354
Čína	2076
Francie	2302
Německo	2048
Mexiko	19330
Nepál	16246
Thajsko	34404 ¹³⁵

Tabulka 18: Hlasování návštěvníků stránek <http://expo.shanghaidaily.com/> o nejlepší pavilon

3.9. Ocenění

Pavilon České republiky získal cenu BIE (Mezinárodní úřad pro EXPO) po čtyřiceti třech letech (poprvé to bylo v roce 1967 v Montrealu), pavilon byl oceněn stříbrnou medailí za kreativitu. *"Od začátku jsem opakoval, že v Číně chceme představit Českou republiku jako zemi, kam proudí různé myšlenky, kultury a technologie, a její obyvatele jako národ, který z nich s typickou kreativitou vytváří skutečné Plody civilizace," prohlásil generální komisař české expozice Pavel Antonín Stehlík. Dodal také, že stříbrná medaile je dokladem českého úspěchu v Šanghaji. První místo v kategorii, kde byla ČR oceněna, získalo Slovinsko.*¹³⁶

¹³⁴ Underrated pavilions. <http://expo.shanghaidaily.com/guide-spotlight8.asp>, (8. 7. 2011).

¹³⁵ Pavilions Vote. <http://expo.shanghaidaily.com/zone.asp>, (8. 7. 2011).

¹³⁶ Český pavilon získal na výstavě EXPO 2010 stříbrnou medaili za nápaditost. <http://www.novinky.cz/zahranicni/svet/215437-cesky-pavilon-ziskal-na-vystave-expo-2010-stribnou-medaili-za-napaditost.html>, (8. 7. 2011).

Mezinárodní centrum kultury mládeže šanghajské vlády také udělilo expozici českého pavilonu cenu, a to za nejkreativnější přínos mezikulturní výměně. Český pavilon získal také ocenění na největším čínském portálu QQ, jehož návštěvníci měli možnost hlasovat v kategoriích nejlepší pavilon a nejlepší exponáty, pavilon ČR získal hned dva tituly TOP 10, tzn. umístění mezi deset nejlepších.¹³⁷ „Zpravodajská síť China Business News vyhlásila českou účast jako nejlepší národní marketing a samotní organizátoři jí udělili cenu za doprovodné kulturní programy. Kromě zlaté hvězdy z Bruselu 1958 dostal národní pavilon cenu BIE již jen na Všeobecné světové výstavě EXPO 1967 v Montrealu.“¹³⁸

Ještě před oficiálním otevřením výstavy, tedy v období zkušebního provozu, byl pavilon České republiky zařazen listem Hong Kong Daily mezi pět nejlepších pavilonů z celého Expa. Toto ocenění bylo velkým úspěchem, zároveň velmi účinnou reklamou.

Internetový magazín www.livingradically.com zveřejnil v květnu roku 2010 seznam deseti věcí, které by běžný návštěvník neměl propásnout. I pavilon ČR se umístil.

- Noční procházka po „Evropě“
- Pavilon Maroka
- Pavilon ČR, restaurace Czechia
- Ningbo Pavilon

Dále se umístila například ochutnávka vína v pavilonu Chile, mangového osvěžení v pavilonu Kambodži nebo například návštěva Pavilonu čínských železnic.¹³⁹

„Súbor Šarišan bol dokonca odmenený oficiálnym Certifikátom uznania ako najzaujímavejší a najkreatívnejší súbor, ktorý vystúpil počas národných dní na Expo Šanghaj 2010“.¹⁴⁰ Kromě toho slovenský pavilon získal certifikát ocenění za podporu charitativních programů a programů pro děti „Certificate of Appreciation for supporting the Hand in Hand 2010 - 2010 Kids Expo Galore" od CapitaLand Hope Foundation.¹⁴¹

Česká republika byla ohodnocena jednou z nejcennějších cen, které BIE uděluje. Tím byl splněn jeden z cílů, které si organizátoři předsevzali. Celkově je počet ocenění, kterými byl

¹³⁷ Newsletter č. 22. <http://www.czexpo.com/cs/media/newsletter.shtml>, (8. 7. 2011), s. 1.

¹³⁸ Newsletter č. 22. <http://www.czexpo.com/cs/media/newsletter.shtml>, (8. 7. 2011), s. 1.

¹³⁹ Top 10 things to see at the Shanghai World Expo 2010. <http://www.livingradically.com/2010/05/top-10-things-to-see-at-the-shanghai-world-expo-2010/>, (15. 4. 2011).

¹⁴⁰ Informacia o prezentácii SR na Expo Sanghaj 2010. Material Ministerstva hospodarstva SR, s. 6.

¹⁴¹ informace poskytnutá bývalým vedením slovenského pavilonu

odměněn český pavilon, vysoký. To, že Slovenská republika získala certifikát za podporu charitativních akcí, svědčí o tom, jakým směrem se koncepce pavilonu ubírala: zaměřit se na návštěvníka jako individualitu, na znevýhodněné Číňany a děti.

3.10. Národní dny

Národní den Pavilonu ČR se uskutečnil 17. května 2010, Národní den Pavilonu SR se konal později, 4. září 2010. Národní dny obou zemí byly zahájeny slavnostním ceremoniálem vztyčování vlajek, hymnou, zápisem do knihy EXPO Shanghai 2010, oba národní dny poskytly bohatý kulturní program pro běžné návštěvníky.

3.10.1. Pavilon ČR

Český národní den byl chápán jako vrchol české participace na Expo. I v historii účastí ČR na světových výstavách bylo samozřejmé, že se tohoto dne zúčastňovali známí umělci a představitelé ČR. Česká delegace měla v čele Pavla Kohouta, šéfem diplomacie ČR. Moderátorem zahajovacího programu byl Marek Eben společně s operní pěvkyní Song Fengyun¹⁴², která žije v Praze, ale původem je z Číny. Členem oficiální delegace byl mimo jiné také tehdejší Ministr zemědělství Jakub Šebesta. ČND (Český národní den) se také účastnila Taťána Kuchařová a celkem asi sto třicet umělců.

Organizátoři ČND se snažili vybrat umělce z různých prostředí, hudebního, tanečního i divadelního. „*Umělci, kteří budou na jednotlivých místech vystupovat, budou zastupovat hudební žánr v celé jeho šíři - od alternativního až po hudbu klasickou: Dan Bárta & Illustratosphere, Čechomor, Pavel Šporcl, Emil Viklický, Feng-Yün Song, Gypsi.cz, Tam Tam Orchestra, 4TET Jiřího Korna, Toxique, Laura a její tygři, představí se divadelní vystoupení: La Putyka, Národní divadlo Marionet, Skutr, Spejbl a Hurvínek, netradiční skeče skupin Tros Sketos a Thomas & Ruller a chybět nebudou ani různá taneční vystoupení: Lenka Bartůňková, Jednotka rychlého nasazení.*“¹⁴³

Mezi vystupujícími během Českého národního dne doslova vyčnívala již od zahájení výstavy EXPO čtveřice akrobatů (Jakub Gottwald, Martin Bohadlo, Pavel Richta a Jiří Jelínek), která návštěvníky lákala do českého pavilonu prostřednictvím taneční grotesky na vysokých chůdách. Přehlédnout však nešlo také pouliční divadlo V.O.S.A. (Volné občasně sdružení alternativců zaměřené na pouliční divadlo a divadlo v neobvyklých

¹⁴² umělecké jméno Feng-yün Song

¹⁴³ CABAN, M. **Český národní den**. <http://www.czexpo.com/cs/doprovodne-programy-cr/index.shtml>, (12. 7. 2011).

prostorách). Členové sdružení upoutávali pozornost návštěvníků před českým pavilonem pomocí nejrůznějších pohyblivých strojů či loutek v nadživotní velikosti. Nalákat diváky se během Českého národního dne podařilo také dvěma ožvlým plyšovým Krtečkům ze stejnojmenného animovaného filmu, se kterými se návštěvníci často fotografovali. Před českým pavilonem se mohli návštěvníci zabavit i hraním stolního ledního hokeje. Obří puky, na kterých stály stoly s těmito hrami, doplňovaly fasádu českého pavilonu, která je pokryta čtyřiceti tisíci hokejovými puky.¹⁴⁴

Večer proběhlo v Kulturním centru vystoupení Baletu Národního divadla v Praze. Toto vystoupení však nebylo určeno běžným návštěvníkům, ale pouze držitelům vstupenky.

3.10.2. Pavilon SR

Národní den Slovenské republiky se konal za účasti prezidenta Ivana Gašparoviče, který vedl celou oficiální delegaci. „*Fakt prítomnosti prezidenta Slovenskej republiky a ministra hospodárstva Slovenskej republiky pána Juraja Miškova dal nášmu najslávnostnejšiemu dňu vysoký kredit.*“¹⁴⁵ Delegace Slovenské republiky navštívila pavilon Číny, stejně jako jej delegace ČR navštívila v rámci svého národního dne. Po návštěvě pavilonu ČLR se delegace Slovenské republiky přesunula do slovenského pavilonu, kde již na ně čekaly hostesky v krojích, které je vítaly starým zvykem, a to chlebem se solí.

Pro všechny zájemce z řad běžných návštěvníků probíhal na Náměstí Evropy pestrý kulturní program. „*Temperamentná Sisa Sklovská zaspievala s Cigánskymi diablamí. Pestrofarebné kroje, dynamické tance predviedol súbor Šarišan a nakoniec si všetkých prítomných získala Katka Knechtová a skupina Peha. Pre najmladších návštevníkov prebiehal pred naším pavilónom bohatý program- súťaže, maľovanie na tvár a iné detské aktivity. Priebeh Slovenského národného dňa sa tešil veľkej pozornosťou médií. Z celoštátnych médií zaznamenali oslavy Národného dňa SR televízna stanica CCTV / päť staníc CCTV/ , Šanghaj TV a mnohé printové médiá. Počas celého Národného dňa prebiehali v čínskej televízii priame prenosy. Tieto boli komentované redaktormi v anglickom a čínskom jazyku. Počas Národného dňa Slovenskej republiky areál Expo Šanghaj 2010 navštívilo približne 400 000 návštevníkov.*“¹⁴⁶

¹⁴⁴ Newsletter č. 11-12. <http://www.czexpo.com/cs/media/newsletter.shtml>, (12. 7. 2011).

¹⁴⁵ Informacia o prezentácii SR na Expo Sanghaj 2010. Material Ministerstva hospodarstva SR, s. 6.

¹⁴⁶ Informacia o prezentácii SR na Expo Sanghaj 2010. Material Ministerstva hospodarstva SR, s. 6.

Vzhledem k tomu, že Číňané kladou velký důraz na přítomnost politických špiček, respektive vysoce postavených manažerů u obchodních jednání, protější strany u důležitých oficiálních návštěv obecně, absence prezidenta či premiéra České republiky byla pravděpodobně chápána ze strany čínských organizátorů značně negativně v kontrastu s tím, že v rámci národního dne SR byl přítomen prezident Ivan Gašparovič. Absence politické špičky ČR lze považovat za nepochopení nebo nezájem o pochopení čínského prostředí.

3.11. Doprovodné programy

Nezávisle na samotné expozici probíhaly před pavilonem a v Multimediální hale doprovodné programy. Dvakrát se konala výstava Zdeňka Sklenáře Opičí král (5. - 19. 5. 2010, 9. - 31. 10. 2010), od 30. 5. do 20. 6. 2010 proběhla výstava Metropolis, regiony byly prezentovány ve spolupráci s Czech Tourismem v období od 12. do 21. 7. 2010, dále proběhla výstava Archiv zázraků od 8. do 31. 8. 2010, od 4. do 19. 9. 2010 probíhala výstava, která se týkala Franze Kafky, v té době pavilon ČR navštívil i Arnošt Lustig, který se tam setkal se studenty bohemistiky z Nanjingu, v měsících květnu, srpnu a říjnu doprovodné programy obohacovala vystoupení pouličního divadla V.O.S.A.¹⁴⁷

Slovenský pavilon organizoval aktivity pro odbornou veřejnost, jako například investiční seminář „*usporiadaný v spolupráci s obchodno-ekonomickým oddelením v Šanghaji a Slovenskou agentúrou pre rozvoj investícií a obchodu. Seminár bol orientovaný na predstavenie investičného prostredia nielen potenciálnym investorom z Číny, ale aj z Južnej Kórei a Hong-Kongu.*“¹⁴⁸ Slovenský pavilon zorganizoval i energetický seminář, seminář na podporu spolupráce v oblasti hornictví, seminář zaměřený na podporu cestovního ruchu.¹⁴⁹

Pro laickou veřejnost slovenský pavilon připravoval různé akce, byly to například prezentace slovenských hradů a zámků formou pouličního divadla, vystoupení živých soch, ukázky různých žánrů slovenské hudby od populární přes lidovou až k vážné, vystoupilo několik slovenských folklorních souborů. Byla uspořádána soutěž o Miss slovenského pavilonu, kde se čínské dívky prezentovaly nejen svou krásou, ale i znalostmi o Slovensku. V květnu se mimo areál Expa, v hotelu Howard Johnson konal týden slovenské kuchyně

¹⁴⁷ **Doprovodné programy ČR.** <http://www.czexpo.com/cs/doprovodne-programy-cr/index.shtml>, (13. 7. 2011).

¹⁴⁸ Informacia o prezentácii SR na Expo Sanghaj 2010. material Ministerstva hospodarstva SR, s. 7.

¹⁴⁹ Informacia o prezentácii SR na Expo Sanghaj 2010. material Ministerstva hospodarstva SR, s. 7.

pod názvem Slovensko - vône, chute a farby. Mimo to také proběhla výstava fotografií umělecké fotografky Kristíny Schreiberové, dřevěných vyřezávaných soch od Martina Kalmana, pavilon také hostil akci Týden slovenského filmu.

Slovenský pavilon se také zaměřil na programy pro znevýhodněné návštěvníky, uspořádal mnoho charitativních akcí. „*Slovenský pavilón počas trvania Expo Šanghaj 2010 zorganizoval niekoľko charitatívnych akcií pre deti, postihnutých a starých ľudí. Medzi nimi boli deti z Vnútrotného Mongolska, tibetskej prefektúry Yushu Quinghai, zemetrasením postihnutého Sechuanu a iných častí Číny. Nezisková charitatívna organizácia Soho-ku, ktorá funguje s podporou cudzincov žijúcich v Šanghaji sa z médií dozvedela o aktivitách slovenského pavilónu a tiež nás požiadala o prijatie skupiny handicapovaných zverencov. Oslovili nás aj miestne domovy dôchodcov a združenie mentálne postihnutých občanov. Tieto cieľové skupiny návštevníkov vyžadujú individuálny prístup, preto sme pre nich Slovensko predstavili hravou formou, súťažami, hudbou, spevom a výtvarnými aktivitami.*“¹⁵⁰ Například v říjnu proběhla charitativní akce Slnko v srdci, kdy pavilon SR navštívila skupina mentálně postižených různého věku.

Také v rámci Dětského dne uspořádali zaměstnanci pro návštěvníky speciální program. Každý malý účastník her byl odměněn tričkem s logem pavilonu SR a slovenskou vlajkou. Nejoblíbenější disciplínou byl skok v pytli. Výherci získali sladkosti i jiné dárky s logem pavilonu.¹⁵¹

20. června 2010 se v pavilonu SR konal také Den otců. Návštěvníci měli možnost se zapojit do různých soutěží a her. Děti musely například zazpívat nebo zatancovat pro svého otce, dalším úkolem dětí bylo poznat svého otce poslepu, oči jim byly zavázány šátkem.¹⁵²

Doprovodné programy pavilonu SR byly více zacíleny na běžného čínského diváka, popřípadě znevýhodněného čínského návštěvníka, a jeho potřeby. Organizátoři slovenského pavilonu pochopili, že Číňané jsou hravý národ, který navíc ocení individuální přístup a také to, že za svou participaci na soutěži byli odměňováni předměty s logem pavilonu. Doprovodné programy pavilonu ČR byly spíše masového charakteru, nebrala se v úvahu individualita čínského návštěvníka a specifičnost jeho potřeb. Návštěvníci se nemohli zapojovat, navíc některé výstavy byly příliš abstraktní a

¹⁵⁰ Informacia o prezentácii SR na Expo Sanghaj 2010. material Ministerstva hospodarstva SR, s. 10.

¹⁵¹ MAGÁTOVÁ, I. *Slovensko v Šanghaji*. Bratislava: Agentúra COMMERCIUM s.r.o., 2010, s. 24.

¹⁵² MAGÁTOVÁ, I. *Slovensko v Šanghaji*. Bratislava: Agentúra COMMERCIUM s.r.o., 2010, s. 31.

neuchopitelné pro průměrného Číňana, takže výstavy Street artu či Archivu zázraků zůstaly nepochopeny. Čínští respondenti v rámci dotazníkového šetření uvedli přílišnou abstraktnost za jasně negativní aspekt expozice, viz Praktická část.

3.12. Média

3.12.1. Publikace

Kniha EXPO 2010 obsahuje kapitoly Šanghaj, Český pavilon, Přípravy, Expozice, Návštěvníci, Doprovodné programy, Logistika, Média, Ohlédnutí. Kniha je tedy zaměřena především na českou účast na Expo 2010, ale převážnou část publikace tvoří fotografie, nikoliv text. Kniha může být chápána jako obrazová nenáročná publikace pro ty, kteří neměli možnost světovou výstavu, tedy konkrétně český pavilon, navštívit, ale zajímá je, jak tento státem financovaný projekt vypadal. Text knihy se skládal převážně z rozhovorů s managementem pavilonu.

	Pavilon ČR	Pavilon SR
Název knihy	EXPO 2010	Slovensko v Šanghaji – Čína okolo nás
Autor	Jiří F. Potužník, Herbert Slavík ¹⁵³	Ivana Magátová ¹⁵⁴ , Eva Krajmerová
Počet stran	165	208
Rok vydání	2010	2010
V knize převažuje	fotografie	text

Tabulka 19: Komparace publikací pojednávajících o obou pavilonech¹⁵⁵

Kniha Slovensko v Šanghaji – Čína okolo nás se skládá z pěti kapitol: EXPO Šanghaj 2010, Čína očami Ivany Magátovej, Čína z pera Evy Kramárovej, Čínsky kaleidoskop a Ešte trocha o Číne. První kapitola, která pojednává o světové výstavě, má pouze třicet stran. Druhá kapitola (40 stran) pojednává o postavě bývalé komisařky a jejích zážitcích a názorech o Číně, třetí kapitola je obecného charakteru, jsou zde obsaženy informace o čínské kuchyni nebo například o městě Suzhou 苏州, v Čínském kaleidoskopu čtenář nalezne informace o čínské architektuře, zahradách či svatebních tradicích, v poslední kapitole se diskutuje o Číně jako světové supervelmoci.

¹⁵³ J. F. Potužník (bývalý tiskový mluvčí a PR manažer pavilonu) sestavil texty, fotograf Herbert Slavík: editor knihy

¹⁵⁴ bývalá komisařka slovenského pavilonu

¹⁵⁵ SLAVÍK, H. *EXPO 2010*. Praha: WWA Photo, 2010. a MAGÁTOVÁ, I. *Slovensko v Šanghaji*. Bratislava: Agentúra COMMERCIIUM s.r.o., 2010.

Vzhledem k tomu, že samotnému pavilonu SR je věnováno pouze několik málo stran, a vzhledem k tomu, že kniha je spíše zaměřena na kulturu Číny obecně (masáže, tradice, cestování, problémy s jazykem), je tato publikace spíše určena zájemcům o Čínu jako takovou nebo by se dala považovat za rádce před cestou do Číny. Rozhodně však neodhaluje nové informace o Expu jako takovém, za hodnotné by se daly považovat informace o doprovodných programech, protože v jiných pramenech nejsou k dispozici. Kniha je značně subjektivní, vše je viděno očima bývalé komisařky, kniha obsahuje mnoho komisařčiných pocitů, například „*Věřte mi, nic jiného jsem si tak vroucně nepřála, jen aby letadlo s naší nejvzácnější delegací přistálo v pořádku na šanghajském letišti. Před přiletem jsme toho moc nenaspali.*“¹⁵⁶

Autoři obou knih pojali své knihy diametrálně odlišně. Kniha o pavilonu ČR se zaměřila na prezentaci fotografií s minimem textu, slovenská publikace vychází ze subjektivních pocitů komisařky a věnuje se hlavně Číně obecně. Ani jedna kniha není odbornou publikací.

3.12.2. Mediální prezentace

Tiskovým mluvčím a zároveň manažerem marketingu a komunikace českého pavilonu byl Jiří F. Potužník, který pracoval jako redaktor České televize, působil jako dlouholetý zpravodaj v Bruselu, je jedním z nejzkušenějších reportérů v České republice.¹⁵⁷ Jiří F. Potužník se v době konání Expa pohyboval mezi Prahou a Šanghají, do jeho týmu patřila ještě produkční Tereza Králová, dále dvě produkční z Šanghaje, které měly za úkol komunikovat s čínskými médii, navíc jedna produkční působila po celou dobu konání výstavy v Praze.¹⁵⁸

Česká i Slovenská republika využila velmi funkční komunikační strategii. Čínští novináři byli pozváni do Čech, konkrétně do Prahy u příležitosti sejímání bronzových plaket ze sochy Jana Nepomuckého na Karlově mostě. „*Celá tato akce byla pojata jako velká show, společně např. se závody dračích lodí pod Karlovým mostem. Byla to ta správná příležitost,*

¹⁵⁶ MAGÁTOVÁ, I. *Slovensko v Šanghaji*. Bratislava: Agentúra COMMERCIIUM s.r.o., 2010, s. 65.

¹⁵⁷ Jiří F. Potužník. <http://www.ct24.cz/autori/jiri-f-potuznik/>, (12. 7. 2011).

¹⁵⁸ MACHOŇOVÁ, I. *EXPO a komunikační strategie ČR*. Bakalářská diplomová práce, Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta multimediálních komunikací, Zlín 2011, s. 44.

zahraniční novináři byli nadšeni a Česká republika, respektive pozvánka do českého pavilonu se dostala do novin a opět si upevnila místo v paměti čínských médií. ¹⁵⁹

Prvotním záměrem komunikační strategie pavilonu bylo přimět návštěvníky k tomu, aby zavítali do pavilonu ČR, od července došlo ke změně komunikační strategie, cílem se stal zisk jedné z udělovaných cen. *„Pracovalo se s plánem dostat do pavilonu opinion leadery, takové, kteří jsou arbitři v oblasti vědy, bylo dosaženo provázání úspěšné expozice s názvem Opičí král a zároveň ikony čínského nebo umění a dokážou pavilon zhodnotit objektivně. Prohlídky českého pavilonu se tedy zúčastnili přední šanghajští designéři, nebo například nejslavnější představitel Opičího krále, čímž filmového průmyslu. Vše samozřejmě za hojně účasti médií i představitelů z řad organizátorů.* ¹⁶⁰

V rámci mediálního obrazu pavilonu ČR byla důležitá prezentace dění v pavilonu směrem k občanům České republiky. První fáze proběhla ještě před zahájením samotného Expa. V rámci této fáze se organizátoři snažili zapojit Čechy na přípravách pavilonu. Byla vyhlášena soutěž pro studenty od patnácti do devatenácti let, její zadání bylo: Co učiní moje město a život v něm lepší za 20 let. Hlavní cenou byla návštěva Expa pro studenta a jeho konzultanta. Česká veřejnost se také mohla zapojit do výběru Českých perel. *„Od 30. října do 6. listopadu 2009 mohla česká veřejnost nominovat některé ze „zbylých“ perel, navržených arbitry, nebo do nominací přidat vlastní návrh. Kategorie měla minimální mantinely, tudíž se v nabídce mohly objevit jak osobnosti, tak památky, či pohádkové postavičky.* ¹⁶¹ Před začátkem výstavy i v době jejího konání byly vydávány „Expo časopisy“ v elektronické podobě, nyní jsou stále zájemcům k dispozici ke stažení na adrese <http://www.czexpo.com/cs/media/newsletter.shtml>, celkem vyšlo dvacet dva čísel, přičemž šlo o měsíčník, který měl většinou čtyři strany.

Za druhou část komunikační strategie se dá chápat jako informace z již probíhajícího Expa. Do této kategorie lze zařadit pořad EXPO minuty 2010, které vysílala Česká televize každou neděli večer, šlo o osmi až devítiminutový pořad, který byl provázen moderátorkou dvojicí Marka Ebena a Jiřího Bartošky, oba zmínění umělci se navíc i osobně zúčastnili

¹⁵⁹ MACHOŇOVÁ, I. *EXPO a komunikační strategie ČR*. Bakalářská diplomová práce, Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta multimediálních komunikací, Zlín 2011, s. 45.

¹⁶⁰ MACHOŇOVÁ, I. *EXPO a komunikační strategie ČR*. Bakalářská diplomová práce, Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta multimediálních komunikací, Zlín 2011, s. 45-46.

¹⁶¹ MACHOŇOVÁ, I. *EXPO a komunikační strategie ČR*. Bakalářská diplomová práce, Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta multimediálních komunikací, Zlín 2011, s. 47.

českého národního dne. Pořady jsou stále k dispozici v archivu České televize na adrese <http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/10263186046-expominuty-2010/>.

Posledním exponátem u východu z pavilonu se nacházela tzv. Message to Czechia, neboli Zpráva do Česka, zde měli návštěvníci možnost zanechat své dojmy, názory z celé expozice, vybrané nahrávky jsou k dispozici na <http://www.czexpo.com/cs/pavilon-a-expozice-cr/message-to-czechia.shtml>.¹⁶²

Hlavním zdrojem informací pro zájemce o pavilon ČR byly oficiální stránky www.czexpo.com. Stránky jsou k dispozici i v anglické verzi, čínská verze zde chybí. Stránky jsou přehledné a jejich struktura je jasná. Stránky navíc obsahují odkazy na oficiální stránky výstavy, na stránky Expa v Aichi 2005, Studentské návrhy pavilon ČR apod.

Za zvláštní druh prezentace se dá považovat i fakt, že byly vydávány speciální poštovní známky s logem pavilonu v ceně třiceti pěti korun v nákladu sedmdesáti tisíc kusů. Speciální série poštovních známek byly u příležitosti výstavy takového významu vydávány zatím čtyřikrát, ke světovým výstavám v Bruselu v roce 1958, v Montrealu v roce 1967, v Osace o tři roky později a nakonec v Seville v roce 1992. „*K výjimečné události vydává Česká pošta výjimečnou známku. Česká republika od dob EXPO v Bruselu nepatřila mezi země s největší výstavní plochou, ale vždy se řadila originalitou nápadu k těm lepším. Letošek tradici potvrzuje, jak vidíte podle vyobrazení na známce,*“ říká generální ředitelka České pošty, s. p. Marcela Hrdá.¹⁶³

Slovenský pavilon se denně snažil spolupracovat se všemi druhy médií, tištěnými, elektronickými, celostátními i regionálními. Slovenští novináři, ale i novináři z celého světa čerpali informace o aktuálním dění v pavilonu z tiskových zpráv a konferencí, z agenturního zpravodajství TASR a SITA.¹⁶⁴ „*Po prvý raz okrem celoslovenských médií organizátori oslovili a systematicky spolupracovali aj s regionálnymi a čiastočne miestnymi tlačovými médiami, lokálnymi televíziami a internetovými vyhľadávačmi. Spolupráca bola nastolená prostredníctvom rôznych kanálov: tlačové agentúry (celoslovenská pôsobnosť), televízie (celoslovenská a lokálna pôsobnosť), rozhlas*

¹⁶² MACHOŇOVÁ, I. *EXPO a komunikační strategie ČR*. Bakalářská diplomová práce, Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta multimediálních komunikací, Zlín 2011, s. 48-50.

¹⁶³ **První série poštovních známek s motivem EXPO v historii České republiky.** <http://www.czexpo.com/cs/media/tiskove-zpravy/29.shtml>, (15. 7. 2011).

¹⁶⁴ Informacia o prezentácii SR na Expo Sanghaj 2010. material Ministerstva hospodarstva SR, s. 11-12.

*(celoslovenská a regionálna pôsobnosť), denníky a spravodajské tlačové médiá (celoslovenská a regionálna pôsobnosť), časopisy rozličnej periodicity a všeobecného obsahu, odborné časopisy, internetové servery (zoznam.sk, centrum.sk, azet.sk, aktualne.sk, webnoviny.sk a pod.)*¹⁶⁵

Jako zdroj informací sloužila jak žurnalistům, tak široké veřejnosti oficiální webová stránka pavilonu <http://www.exposlovakia2010.sk/>, součástí této práce nemohl být její popis, neboť stránka je již dlouho nedostupná. Podle závěrečné zprávy stránka obsahovala statistické údaje týkající se pavilonu, novinky a akce konané slovenským pavilonem. Stránky přestaly fungovat koncem listopadu 2010, kdy vypršela smlouva s dodavatelem a pravidla financí státního rozpočtu nedovolovala platit služby po skončení EXPA.¹⁶⁶

Slovenský pavilon získal významnou výhodu oproti ostatním pavilonům tím, že někteří čínští novináři byli již před zahájením výstavy pozváni na pracovní návštěvu Slovenska. *„To umožnilo nastoliť efektívne profesionálne vzťahy a pomohlo im lepšie sa zorientovať v slovenských reáliách. Získané informácie využili počas nasledujúceho polroku pri mnohých interview s reprezentantmi slovenského pavilónu i pri informovaní o rôznych slovenských akciách.*“¹⁶⁷

Pavilon SR byl také v kontaktu s čínskou stanicí CCTV, zpěvačka Sisa Sklovská i generální komisařka Ivana Magátová dostaly pozvání do studia. Kusé informace o slovenské účasti na EXPU jsou stále k dispozici na sociální síti facebook <http://www.facebook.com/expo2010sanghai>. Český pavilon své stránky na facebooku nemá.

Česká republika se více zaměřila na svůj mediální obraz na Expu než Slovenská republika. Česká republika měla svůj vlastní tým, který se staral o mediální prezentaci, navíc tento tým vedl zkušený profesionál Jiří. F. Potužník. Slovenská republika žádný takový tým neměla. Ze srovnání fungování oficiálních webových stránek obou pavilonů vyšel pavilon ČR vítězně, neboť jeho stránky jsou stále dostupné, pokud přihlídneme k faktu, že stránky o Expu v Aichi z roku 2005 jsou stále k dispozici, tyto stránky ještě pravděpodobně dlouho k dispozici zájemcům budou.

¹⁶⁵ Informacia o prezentácii SR na Expo Sanghaj 2010. material Ministerstva hospodarstva SR, s. 12.

¹⁶⁶ informace poskytnutá bývalým vedením pavilonu

¹⁶⁷ Informacia o prezentácii SR na Expo Sanghaj 2010. material Ministerstva hospodarstva SR, s. 13.

Český pavilon na rozdíl od slovenského pavilonu spustil projekt EXPO On-line, díky kterému zájemce mohl navštívit virtuální podobu pavilonu z pohodlí domova, návštěvnost Pavilonu ČR na EXPO On-line byla 1, 2 milionů lidí.¹⁶⁸ Slovenský pavilon měl základní verzi Browsing Pavilion. Na začátku výstavy pavilon SR dodal podklady, ale později s tím pavilon již nepracoval.¹⁶⁹

Pořad EXPOminuty 2010 přinášel českým divákům informace o aktuálním dění v pavilonu ČR a o Číně celkově, slovenští diváci takovou možnost neměli. Mediální kampaň českého pavilonu byla mnohem masivnější, agresivnější, o tom svědčí i to, že do českých médií téměř nepronikly negativní informace o pavilonu a většina Čechů, kteří neměli možnost reálně navštívit pavilon, chápe díky informacím z tisku účast ČR na expu jako úspěšnou až neskutečným způsobem. Média nasadila českému pavilonu „gloriolu slávy“.

3.12.3. Rozsah informací o obou pavilonech na oficiálních stránkách EXPA v angličtině¹⁷⁰

Stránky věnované oběma pavilonům obsahují sekci „poslední novinky“ neboli „latest news“. Poslední zpráva o pavilonu SR je ze dne 12. 10. 2011 a je věnována výstavě obrazů v pavilonu, poslední zpráva v české sekci je z 21. 10. 2011 a pojednává o osmém miliontém návštěvníku v pavilonu.

„České“ stránky obsahují více informací, fotek, obrázků, působí bohatší dojmem. Stránky o ČR navíc obsahují dvě sekce navíc, a to „Galerii“ a „Umělecké ztvárnění“, kde se nachází vizualizace pavilonu ČR. Stránky o českém pavilonu navíc obsahují odkaz na oficiální webové stránky, což stránky o slovenském pavilonu nemají. Sekce „nejvýznamnějších prvků“ neboli „Pavilion Highlights“ obsahuje čtyři české, ale pouze tři slovenské prvky. Stránce o pavilonu SR také úplně chybí sekce „Pavilion display“. V souhrnu tedy seznam sekcí na stránkách o pavilonu ČR obsahuje odkaz na šest sekcí (Pavilion Features, Pavilion Display, Pavilion Highlights, Artist's Renditions, Gallery, Latest News), stránky o pavilonu SR obsahují pouze tři odkazy na sekce Pavilion Features, Pavilion Highlights, Latest News).

¹⁶⁸ Newsletter č. 22. <http://www.czexpo.com/cs/media/newsletter.shtml>, (8. 7. 2011).

¹⁶⁹ informace poskytnutá bývalým vedením pavilonu SR

¹⁷⁰ Czech Pavilion. http://en.expo2010.cn/c/en_gj_tpl_34.htm, (6. 7. 2011) a Slovakia Pavilion. http://en.expo2010.cn/c/en_gj_tpl_97.htm#zxdt, (6. 7. 2011).

3.12.4. Rozsah informací o obou pavilonech na oficiálních stránkách EXPA v čínštině¹⁷¹

Co se týká posledních aktualit o pavilonech v sekci 最新动态, novinka o slovenském pavilonu je datována na 23. 10. 2011, zatímco aktualita o českém pavilonu je až z 28. 10. 2011. Stránky v čínštině jsou u obou pavilonů bohatší na informace než jejich anglická mutace. Stránky o pavilonu ČR obsahují ale opět více informací než webové stránky věnované pavilonu SR. Seznam sekcí o pavilonu ČR obsahuje sedm sekcí (概况, 展示外观, 展示内容, 亮点, 展馆风采, 现场图片 a 最新动态), stránky o slovenském pavilonu mají v seznamu pouze čtyři sekce (概况, 亮点, 展馆风采, 最新动态). Čínské stránky na rozdíl od těch anglických poskytují i osm fotografií slovenského pavilonu plus dvě fotografie ze Slovenska, stránky o pavilonu ČR tři obrázky vizualizace pavilonu a dohromady třicet fotografií věnovaných expozici.

Český pavilon vyšel ze srovnání mnohem lépe. Jak čínské, tak anglické stránky jsou informativnější, text je členěn do více sekcí a hlavně je důležité zmínit, že z anglické verze stránek o pavilonu SR se návštěvník nedozví, jak pavilon vypadá, protože zde naprosto chybí obrázky expozice. Na čínských stránkách již fotografie slovenského pavilonu jsou, ale je jich pouze deset, zatímco fotografií věnovaných pavilonu ČR je třicet plus tři obrázky vizualizace.

3.13. Personál

3.13.1. Pavilon ČR

Ing. Pavel Antonín Stehlík, MBA byl jmenován generálním komisařem účasti České republiky na EXPO 2010 jmenován vládou ČR. „Do funkce byl uveden 2. ledna 2008, kdy byla oficiálně zahájena činnost Kanceláře generálního komisaře účasti ČR na Všeobecné světové výstavě EXPO.“¹⁷² Pavel Antonín Stehlík si po roce 1989 založil vlastní firmu v Mariánských Lázních. „V dalších letech pracoval pro švédskou SCA Mölnlycke, dělal akviziční projekty pro Evropskou banku pro obnovu a rozvoj a působil v mezinárodním

¹⁷¹ 捷克馆. http://www.expo2010.cn/c/gj_tpl_1873.htm, (8. 7. 2011) a 斯洛法克馆. http://www.expo2010.cn/c/gj_tpl_2133.htm, (8. 7. 2011).

¹⁷² KGK – kdo jsme. <http://www.czexpo.com/cs/ceska-republika-na-expo-2010/kgk-kdo-jsme.shtml>, (12. 7. 2011).

*poradenství Deloitte. Těsně před činností pro Expo se věnoval soukromé firmě Bravino Investments na Kypru.*¹⁷³

Výkonnou ředitelkou byla Miloslava Kumbárová, manažerem pavilonu byl Milan Sedlák, produkčním manažera pavilonu Jiří Suchánek, vyšší management se také skládal z oddělení logistiky, doprovodných programů, PR, sekretariátu generálního komisaře, majetkové správy apod.

O samotné návštěvníky se staraly tři týmy čínských hostesek a promotérů vedených třemi čínsky hovořícími Češkami, každý tým se skládal z přibližně dvaceti zaměstnanců, vysokoškoláků z Šanghaje. Týmy se střídaly v pravidelných intervalech, čtyři dny pracovaly a dva dny měly volno. Čínským hosteskám a promotérům se práce v pavilonu ČR započítávala jako praxe/stáž u jejich mateřských univerzit.

Správný chod exponátů obstarávali stále přítomní technici. Co se týká restaurace, zaměstnávala jak české, tak čínské zaměstnance, stejně jako obchod. Český pavilon také zaměstnával Číňany, kteří měli na starost údržbu, úklid či přejímání zboží z centrálního skladu.

3.13.2. Pavilon SR

Generální komisařkou pavilonu se stala Ing. Ivana Magátová, která pracovala v letech 2004 – 2007 na pozici vedoucí obchodního oddělení velvyslance SR v Praze. Na Expo 2008 v Zaragoze působila jako zástupkyně generálního komisaře. Je spoluautorkou knihy Slovensko – informátor turistiky a cestovního ruchu. Bývalá generální komisařka se posledních dvacet let zabývala cestovním ruchem, stála u zrodu Slovenské agentury pro cestovní ruch, působila zde jako zástupce ředitele a později jako generální ředitelka.¹⁷⁴

Kromě komisařky do managementu pavilonu patřila zástupkyně komisařky, asistentka komisařky, manažer pavilonu, dva tlumočníci. O čistotu pavilonu se starala jedna čínská uklízečka, dva čínští technici. Slovenské hostesky a promotéři se střídali v turnusech po šesti měsících, celkem se tak pro střídaly čtyři skupiny, jeden turnus se skládal z šesti

¹⁷³ ZÁRUBA, I. **Generální komisař české účasti na světové výstavě Expo 2010 a bývalý podnikatel je autorem myšlenky, že umělecko-kulturní zaměření má nahradit nasazení ekonomicko-kulturní (rozhovor).**

[http://www.mzv.cz/jnp/cz/o_ministerstvu/archivy/z_medii/pavel_antonin_stehlik_do_sanghaje_vezu\\$2548.html?action=setMonth&year=2014&month=3](http://www.mzv.cz/jnp/cz/o_ministerstvu/archivy/z_medii/pavel_antonin_stehlik_do_sanghaje_vezu$2548.html?action=setMonth&year=2014&month=3), (13. 7. 2011).

¹⁷⁴ **Generální komisařkou slovenskej expozície na EXPO Šanghaj 2010 je Ivana Magátová.**
<http://ihfaistb.economy.gov.sk/index/go.php?id=3597>, (13. 7. 2011).

osob, takže celkem za celou dobu trvání výstavy pracovalo v pavilonu dvacet čtyři hostesek a jejich mužských protějšků. Za den se vystřídaly dvě směny, každá se skládala ze tří osob. V každé byl jeden lepší čínštinář, jeden průměrný a jeden anglicky hovořící člověk.¹⁷⁵

Pavilon	Počet čínsky mluvících českých/slovenských zaměstnanců
ČR	10 ¹⁷⁶
SR	18/6 ¹⁷⁷

Tabulka 20: Srovnání pavilonů dle počtu čínsky mluvících zaměstnanců

Slovenští organizátoři se opět snažili lépe pochopit čínskou mentalitu a vsadili na krásné stále přítomné slovenské hostesky a pohledné promotéry, kteří většinou ovládali čínštinu. Stali se tak dalším exponátem pro čínské návštěvníky, u kterých se opět projevila hravost a přátelskost, takže rádi využili možnosti se bavit ve svém rodném jazyce se Slovákem či Slovenkou a uvítali hlavně možnost se s nimi vyfotit. Pavilon české republiky zvolil levnější variantu, a to čínské hostesky a promotéry, kteří sice ovládali realie České republiky a detaily expozice, ale rozhodně nebyli tak poutaví jako jejich slovenští kolegové.

3.13.3. Uniformy zaměstnanců pavilonu ČR

Čínské hostesky nosily bílý komplet („*Bílá a černá jsou v Číně barvy smuteční. Symbolizují podzim a zimu, chlad a smrt. Na rozdíl od Evropy se ale čínští smuteční hosté nestrojí do šatů černých, ale bílých.*“¹⁷⁸), který se skládal z vrchního dílu s odepínatelnými rukávy, nabírané sukně, zelené kožené tašky s páskem a logem EXPA a plastové boty tělové barvy. Důležitým doplňkem bylo „křídlo“, tedy zpevněný bílý obdélník, který si čínské hostesky pomocí suchého zipu připínaly na levé rameno. Čínští promotéři nosili bílou košili s krátkým rukávem, tmavě modré kalhoty a černé společenské boty. Na košili mělo povinně nosit kulatý odznak pavilonu ČR, aby byli snadno identifikovatelní pro návštěvníky. Autorkou kostýmu pro čínské hostesky je módní návrhářka Hana Zárubová.

¹⁷⁵ informace poskytnutá bývalým vedením pavilonu

¹⁷⁶ přibližný odhad, včetně zaměstnance obchodu a restaurace

¹⁷⁷ odhad za celkové trvání výstavy, promotéři se střídali v turnusech, to znamená, že v konkrétním okamžiku bylo přítomno šest čínsky mluvících osob (dva tlumočníci, čtyři promotéři)

¹⁷⁸ PAVLÍK, Š. **Co znamenají čínské barvy.**

<http://www.cinsky.com/index.php?page=clanek&id=33&lang=cs>, (6. 7. 2011).

Obrázek 17: Uniformy zaměstnanců pavilonu ČR¹⁷⁹

3.13.4. Uniformy zaměstnanců pavilonu SR

Zaměstnanci slovenského pavilonu nosili uniformy ve žluté barvě. „Žlutá barva má zase své skryté významy. Protože slovo žlutý “huang” se vyslovuje stejně jako slovo císař, byla sytě žlutá dlouho vyhrazena panovníkům. Například kdo by si oblékl císařsky žluté šaty, mohl přijít i o život. Výjimku z pravidla tvořili pouze buddhističtí mniši. Zároveň je ale žlutá barva barvou národní, protože připomíná úrodné, žlutě zbarvené spraše v povodí Žluté řeky, tedy kolébku čínské kultury. Zároveň se žlutá barva pojí s prvkem země a tím odkazuje k tisícům let čínského zemědělství. A konečně, do stejné kosmologické kategorie patří take střed, jakožto pátá světová strana, kterou Číňané označují svůj stát – Zhong guo – Země středu.“¹⁸⁰

Kostým slovenských hostesek pochází z dílny módní návrhářky Alexandry Harmatové. „Vytvorila mladistvé a svieže oblečeniez prírodného materiálu (úplet, elastický žoržet, satén, manchester). Vzhľadom na to, že oblečenie nie je príležitostné, ale určené na celodenné nosenie, kládla dôraz predovšetkým na pohodlnosť a praktickosť. Mladé ženy budú mať šaty, sako a štólu, mladí muži nohavice, košeľe bez kravát a saká. Oblečenie šije slovenská firma Donna Rosi.“¹⁸¹

¹⁷⁹ zdroj: Kamila Menšíková

¹⁸⁰ PAVLÍK, Š. Co znamenají čínské barvy.

<http://www.cinsky.com/index.php?page=clanek&id=33&lang=cs>, (6. 7. 2011).

¹⁸¹ Texty. Tlacove spravy Ministerstva hospodarstva SR a reprezentacie SR na Expo Sanghaj 2010, s. 2.

Obrázek 18 a Obrázek 19: Uniformy hostesek pavilonu SR^{182, 183}

Na uniformách zaměstnanců pavilonu SR se nenacházelo žádné logo, které by je identifikovalo k určité zemi. Co se týká symboliky barev, uniforma zaměstnanců pavilonu Slovenské republiky byla vhodněji zvolena. O tom, že si návrháři uniforem pro slovenské hostesky uvědomovali význam symboliky čínských barev, svědčí i zmínka v závěrečné zprávě. *Výrazná väčšina divákov totiž zákonite pochádzala z iného kultúrneho prostredia, ktoré používa vlastnú symboliku často s opačným významom ako naša európska. (napríklad: biela farba je v Číne farba smútku, v Európe farba nevinnosti a radosti.)*¹⁸⁴ Zde se projevilo to, že organizátoři opět projevili více vůle poznat čínské prostředí a mnohem vhodněji zvolili barvu uniforem.

3.14. Propagační materiály

Oba pavilony se zaměřily na distribuci dárkových promo materiálů, což Číňané, ale nejen oni oceňovali. Český i slovenský pavilon rozdával po celou dobu konání výstavy materiály propagující turismus České i Slovenské republiky, prezentující české a slovenské firmy, oba pavilony disponovaly materiály, které přinášely doplňující informace o expozicích, stejně tak oba pavilony měly připraveny hodnotnější dárky pro své VIP hosty, mezi které patřili například vrcholní představitelé jiných pavilonů, organizátoři výstavy, významné

¹⁸² Charitatívna akcia : Slnko v srdci.

<http://www.facebook.com/expo2010sanghaj#!/media/set/?set=a.170076653007662.48012.138391892842805>, (8. 7. 2011).

¹⁸³ Logo slovenského pavilónu žne v Číne veľký úspech. <http://tr-tr.facebook.com/notes/slovensk%C3%A9-expo-2010-%C5%A1anghaj/logo-slovensk%C3%A9ho-pavil%C3%B3nu-%C5%BEne-v-%C4%8D%C3%ADne-ve%C4%BEk%C3%BD-%C3%BAspech/156100744423796>, (8. 7. 2011).

¹⁸⁴ Informacia o prezentácii SR na Expo Sanghaj 2010. Material Ministerstva hospodarstva SR, s. 3-4.

návštěvy z řad politiků či umělců. Z hlediska propagačních materiálů nelze určit, který z pavilonů byl úspěšnější.

ČR

Název propagačního materiálu	Komu byl určen/kdy se rozdával	Popis materiálu (pokud je potřeba)
„Skládačky“/ „mapičky“	všem, stále	základní informace o exponátech, České republiky dostupné v čínštině a angličtině
Lightsticky	všem návštěvníkům, většinou po setmění	tyčinka, která po „nalomení“ několik hodin modře svítí
Frkačky	(nejen) dětem, např. na Dětský den	
Odznaky pavilonu (kulaté, hranaté)	všem, stále	
Publikace Czech Tourism	zájemci si materiály mohli vyzvednout u stolku, kde se dávala razítka do pasu	publikace dostupná v čínštině a angličtině, informace o ČR a turistických zajímavostech
USB, bloky, propisky s logem pavilonu	VIP hostům	
Vamberecká krajka	VIP hostům výhradně	Vamberecká krajka v ozdobné krabičce
Materiály dočasných doprovodných programů v Multimedia Hall, např. Opičí král, Street Art	většinou těm, kteří navštívili Multimedia Hall a vystáli frontu, po dobu trvání dočasné expozice	odznaky, pohlednice, ...

Tabulka 21: Propagační materiály pavilonu ČR

SR

Název propagačního materiálu	Komu byl určen/kdy se rozdával	Popis materiálu (pokud je potřeba)
Brožura o Slovensku v čínštině	Zájemcům, ne automaticky, materiál umístěn u informačního pultu, distribuce pod dohledem hostesky	
Kniha o Slovensku v čínštině/angličtině	Zájemcům, ne automaticky, materiál umístěn u informačního pultu, distribuce pod dohledem hostesky	
Tematické brožury o Slovensku	Zájemcům, ne automaticky, materiál umístěn u informačního pultu, distribuce pod dohledem hostesky	Bratislava, region Bratislava, východní Slovensko, hrady, hory, Malokarpatská vinná cesta, Unesco památky, kultura, města
Letáky od vystavujících firem		Např. sklo Rona, Villa Vino Rača
Papírové tašky, batohy, trička, polokošile, USB, náramky, odznaky, sety skla Rona, pivo, víno, vějíře	„Do ND sme tie vacsi darceky dost setrili a davali iba navstevam prip. pocas cielenych propagacnych akcií aj verejnosti, ale potom sme rozdavali vsetko. Samozrejme snazili sme to robit cez kvízy, ze museli vyhladat v brozurach odpovede na otázky tykajucich sa Slovenska, alebo uhadnut pocet obyvateľov a pod. Tak mohli dokonca dosat aj set poharov.“ ¹⁸⁵	

Tabulka 22: Propagační materiály pavilonu SR

¹⁸⁵ Vyjádření jednoho z bývalých členů vedení pavilonu

3.15. Osud pavilonů po skončení EXPA, po 31. 10. 2010

Smlouva o prodeji expozice pavilonu České republiky byla podepsána 16. 10. 2010. Zemědělsko – průmyslová aglomerace Farma československo – čínského přátelství za expozici pavilonu České republiky musela zaplatit v přepočtu přes třicet milionů korun.¹⁸⁶ V provincii Hebei 河北 v roce 2011 vyroste stejná budova, jakou si Česká republika pronajímala na výstavišti v Šanghaji, od příštího roku by již měla expozice zase fungovat.

KGK (Kancelář generálního komisaře) začala jednat o možnosti prodeje expozice již v polovině EXPA, v létě minulého roku. Tehdy o koupi projevil zájem sedm kupců. „Farma československo-čínského přátelství nabídla nejvýhodnější cenu, zaručila obnovení kompletní expozice a na své náklady ji i převezde a bude provozovat. Český stát tedy kromě tržby ušetří i za původně plánovanou přepravu exponátů zpět do vlasti a jeho prezentace dál zůstane v zemi, pro niž byla vytvořena. V historii české účasti na Světových výstavách je to vůbec poprvé, co pořadatelská země kupuje celou expozici. Budovu, v níž byly Plody civilizace na EXPO 2010 umístěny, si Česká republika pronajímala a musí ji do konce roku odstrojit a vrátit pořadatelům. Do znovuotevření expozice v provincii Che-pei budou exponáty uloženy na Farmě československo-čínského přátelství.“¹⁸⁷

Součástí českého závazku vůči čínské firmě jsou podrobné návody na to, jak exponáty provozovat i udržovat. „Na poslední týden EXPO k nám (do pavilonu ČR) poslali tým techniků a my (management pavilonu) jsme jim připravili školicí program a byli i u balení exponátů. Nám nejde jen o likvidaci expozice s co nejmenšími náklady, ale o to, aby v Číně dál fungovala.“¹⁸⁸

Slovenská republika svou expozici neprodala. „S cieľom ďalšieho využitia časti našej expozície, boli darované tri historické kóje Farme čínsko-česko-slovenského priateľstva. Ostatná likvidácia pavilónu prebehla v zmysle projektu schváleného Expo a generálnou komisárkou a to v čase od 1. novembra do 20. decembra 2010. Budova pavilónu bola

¹⁸⁶ Newsletter č. 22. <http://www.czexpo.com/cs/media/newsletter.shtml>, (8. 7. 2011).

¹⁸⁷ EXPO 2010: českou expozici Plody civilizace koupila Farma československo-čínského přátelství. <http://www.czexpo.com/cs/media/tiskove-zpravy/101.shtml>, (8. 7. 2011).

¹⁸⁸ SLAVÍK, H. EXPO 2010. Praha: WWA Photo, 2010, s. 83.

*odovzdaná čínskej strane v zmysle protokolu v súlade s jej požiadavkami v decembri 2010 ako holostavba.*¹⁸⁹

Podle dostupných informací byl pavilon Norska prodán do města 重庆, pavilon Lucemburska by se měl přestěhovat do Wuhanu 武汉 v provincii 湖北, švýcarský pavilon by měl být prodán do města Wuxi 无锡 v provincii Jiangsu 江苏.¹⁹⁰

Expozice českého pavilonu byla prodána, tím se částečně vrátily peníze do rozpočtu ČR, část expozice pavilonu SR byla pouze darována stejnému subjektu, který odkoupil expozici pavilonu ČR.

¹⁸⁹ Informacia o prezentácii SR na Expo Sanghaj 2010. Material Ministerstva hospodarstva SR, s. 16.

¹⁹⁰ SLAVÍK, H. EXPO 2010. Praha: WWA Photo ,2010, s. 124.

Praktická část

1. Technika sběru dat

V rámci kvalitativního výzkumu bylo pro empirické šetření využito techniky dotazníku. Vznikly dvě jazykové varianty, první z nich byla v českém jazyce, druhá byla překladem do angličtiny a čínštiny. Obě verze byly dostupné online, a to na adresách <https://sites.google.com/site/questionary2011/home> a <https://sites.google.com/site/questionary2011/questionary>. Pouze několik Číňanů poukázalo na problém, že stránky byly v Číně blokovány, problém se vyřešil emailem a dodatečným vložím dat. Čínští respondenti si mohli vybrat, zda chtějí odpovídat v anglickém či čínském jazyce. Obě jazykové mutace dotazníky jsou uvedeny v příloze.

Na začátku i na konci dotazníků mohli respondenti nalézt fotografie pavilonu ČR i SR, které mohly sloužit jako pomůcka při vyplňování některých otázek, obzvláště při odpovědi na poslední otázku (Porovnejte fasádu pavilonů ČR a SR: která více vystihla podstatu dané země, která je podle Vás zdařilejší?).

V úvodní části dotazníků bylo respondentům vysvětleno, k čemu dotazník slouží, bylo jim objasněno, jak mají formulář vyplnit a byli ujištěni o tom, že jejich totožnost nebude zveřejněna.

Dotazník obsahoval otázky obecného charakteru (např. Jaký význam má podle Vás výstava EXPO?, Co považujete za nejdůležitější faktor při hodnocení pavilonů obecně?, Je pro Vás samotná velikost pavilonu důležitým faktorem?, Je pro Vás počet exponátů důležitým hodnotícím faktorem?, Je pro Vás interaktivnost exponátů významným faktorem?), dále obsahoval otázky, které se konkrétně týkaly pavilonu ČR a SR (např. Líbil se vám více český nebo slovenský pavilon a proč?, Čekal/a jste před pavilonem ČR ve frontě, pokud ano, jak dlouho?, Porovnejte fasádu pavilonů ČR a SR: která více vystihla podstatu dané země, která je podle Vás zdařilejší?)

Pro vyplnění dotazníků byli osloveni Češi, Slováci a Číňané různých věkových skupin, kteří dosáhli různých stupňů vzdělání a ve své kariéře se věnují mnoha oborům, od diplomatů přes manažery až po studenty, osloveni byli respondenti, kteří EXPO navštívili v rámci turistiky, služební cesty nebo v daných pavilonech pracovali. Cílem bylo oslovit co nejširší spektrum dotázaných. Českou verzi vyplnilo 29 respondentů, čínsko-

anglickou verzi vyplnilo 19 dotázaných. Dotazníky byly respondenty vyplněny během měsíců dubna, května, června 2011.

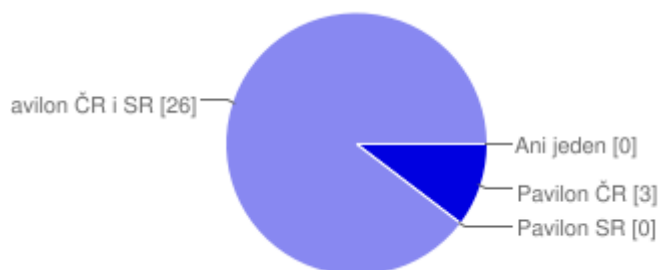
Jedná se o malý vzorek průzkumu, tomu samozřejmě odpovídá i výsledek.

U analýzy otevřených odpovědí vždy rozebírám nejprve odpovědi Čechů a Slováků, uvádím ji jako „česká verze plus název otázky“ tak, jak byla položena v dotazníku (například Česká verze: Na EXPu v Šanghaji jste navštívil/a). Analýzy odpovědí Číňanů uvádím slovy „anglicko-čínská verze plus překlad otázky do angličtiny a čínštiny“ (například anglicko-čínská verze: You visited, 您参观过). Čínských respondentů bylo dohromady devatenáct, v některých případech se však jeden či dva dotázaní odmítli úplně k otázce vyjádřit, ignorovali ji a přeskočili ji, proto je u některých výsledků celkový součet dotázaných nižší, jako například u otázek číslo 6, 7 nebo 14.

2. Analýza uzavřených odpovědí

2.1. Otázka číslo 1

Česká verze: Na EXPu v Šanghaji jste navštívil/a

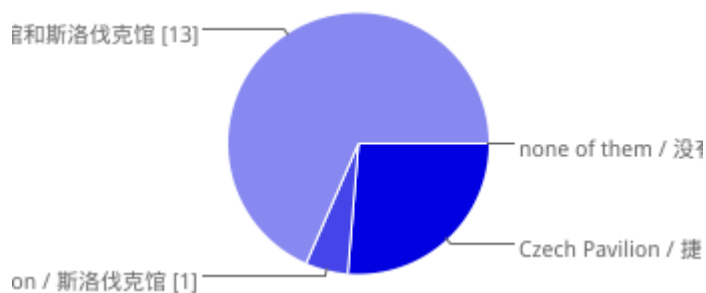
Graf 6: Odpovědi na otázku č. 1

Možnosti	Odpovědi	%
Pavilon ČR	3	10 %
Pavilon SR	0	0 %
Pavilon ČR i SR	26	90 %
Ani jeden	0	0 %

Tabulka 23: Odpovědi na otázku č. 1

90% dotázaných českých a slovenských respondentů navštívilo oba pavilony. Pouze 10% respondentů se rozhodlo pouze pro návštěvu pavilonu českého, ani v jednom případě se nestalo, aby dotázaný navštívil pouze slovenský pavilon.

Anglicko-čínská verze: You visited, 您参观过

Graf 7: Odpovědi na otázku č. 1 (CN/E verze)

Možnosti	Odpovědí	%
Czech Pavilion / 捷克馆	5	26 %
Slovak Pavilion / 斯洛伐克馆	1	5 %
Czech and Slovak Pavilion / 捷克馆和斯洛伐克	13	68 %
none of them / 没有参观过这两个展览馆	0	0 %

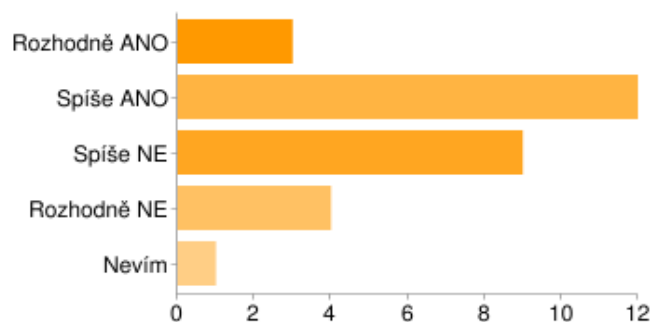
Tabulka 24: Odpovědi na otázku č. 1 (CN/E verze)

Většina, 68 %, z čínských návštěvníků se rozhodla pro návštěvu obou pavilonů, pět návštěvníků se rozhodlo pouze pro pavilon ČR, jeden z dotázaných navštívil pouze pavilon SR.

3 z dotázaných česky či slovensky hovořících respondentů se rozhodli pouze pro návštěvu pavilonu českého, to svědčí o větším, i když nepatrně větším zájmu o pavilon ČR. To, že se pět čínsky hovořících respondentů rozhodlo svůj čas strávit pouze v pavilonu ČR, svědčí o vyšší atraktivitě pavilonu českého. Na druhou stranu je třeba vyzdvihnout i jednoho návštěvníka, který navštívil pouze pavilon SR.

2.2. Otázka číslo 5

Česká verze: Je pro Vás počet exponátů důležitým hodnotícím faktorem?

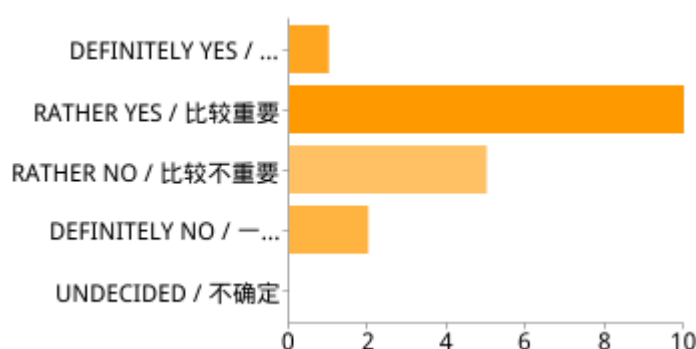
Graf 8: Odpovědi na otázku č. 5

Možnosti	Odpovědi	%
Rozhodně ANO	3	11 %
Spíše ANO	12	41%
Spíše NE	9	31%
Rozhodně NE	4	14 %
Nevím	1	3 %

Tabulka 25: Odpovědi na otázku č. 5

Nejvyrovnanější poměr byl mezi odpověďmi respondentů, kteří se domnívají, že počet exponátů je spíše důležitým hodnotícím faktorem (41 %), a mezi těmi, kteří zastávají názor, že počet exponátů spíše není důležitým hodnotícím faktorem (31 %). Pouze pro 10 % dotázaných je počet modulů rozhodně důležitým kritériem při hodnocení.

Anglicko-čínská verze: Is the number of exhibits in each pavilion important for you? 展览品的数量是不是特别重要的?

Graf 9: Odpovědi na otázku č. 5 (CN/E verze)

Možnosti	Odpovědi	%
DEFINITELY YES / 特别重要	1	5%
RATHER YES / 比较重要	10	53%

RATHER NO / 比较不重要	5	26 %
DEFINITELY NO / 一点也不重要	2	11 %
UNDECIDED / 不确定	0	0%

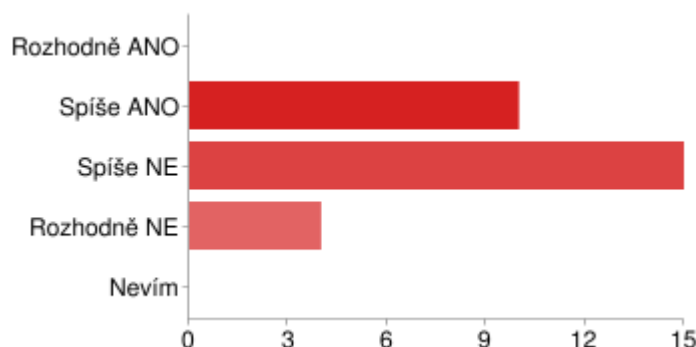
Tabulka 26: Odpovědi na otázku č. 5 (CN/E verze)

Zde bylo jasně zřetelné, že pro čínské návštěvníky je důležitý počet vystavovaných exponátů (53 %).

Pro obě skupiny dotázaných se ukázal počet vystavovaných exponátů jako spíše důležitý. U čínských respondentů byl počet exponátů označen jako důležitý element při hodnocení dokonce u 53 % dotázaných, u Čechů a Slováků 41 %. Pro čínské návštěvníky je tedy počet exponátů mnohem důležitější než pro Čechy a Slováky, lze to vyvodit i z toho, co se umístilo na druhém místě, pro 31 % Čechů a Slováků je počet exponátů spíše nedůležitým faktorem, kdežto u Číňanů to bylo 26 %.

2.3. Otázka číslo 6

Česká verze: Je pro Vás samotná velikost pavilonu důležitým faktorem?

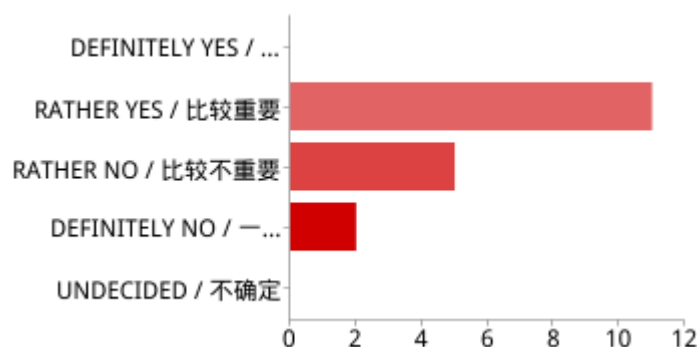
Graf 10: Odpovědi na otázku č. 6

Možnosti	Odpovědi	%
Rozhodně ANO	0	0 %
Spíše ANO	10	34%
Spíše NE	15	52%
Rozhodně NE	4	14 %
Nevím	0	0 %

Tabulka 27: Odpovědi na otázku č. 6

Pro 52 % respondentů velikost pavilonu spíše není důležitým hodnotícím faktorem. 34 % uvedlo, že velikost pavilonu pro ně je spíše důležitá.

Čínsko-anglická verze: Is the size of a pavilion an important aspect for you? 展览馆的大小是不是挺重要的?

Graf 11: Odpovědi na otázku č. 6 (CN/E verze)

Možnosti	Odpoředi	%
DEFINITELY YES / 特别重要	0	0%
RATHER YES / 比较重要	11	59%
RATHER NO / 比较不重要	5	29%
DEFINITELY NO / 一点也不重要	2	11%
UNDECIDED / 不确定	0	0%

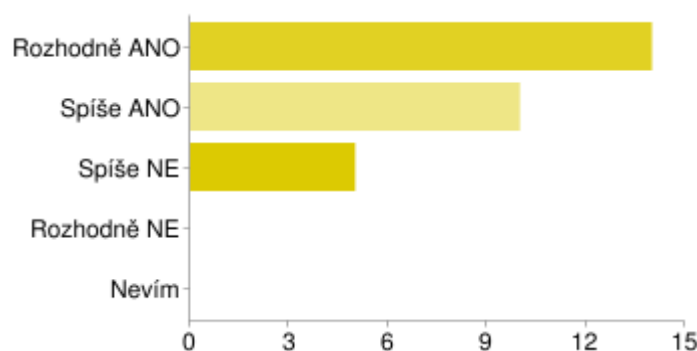
Tabulka 28: Odpovědi na otázku č. 6 (CN/E verze)

Pro 59 % Číňanů je velikost pavilonu spíše důležitá, 29 % dotázaných uvedlo, že velikost je spíše nepodstatná.

Pokud srovnáme nejčastěji zastoupené odpovědi, dojdeme k závěru, že pro Číňany je velikost pavilonu mnohem zásadnější kritérium při hodnocení.

2.4. Otázka číslo 7

Česká verze: Je pro Vás interaktivnost exponátů významným faktorem?

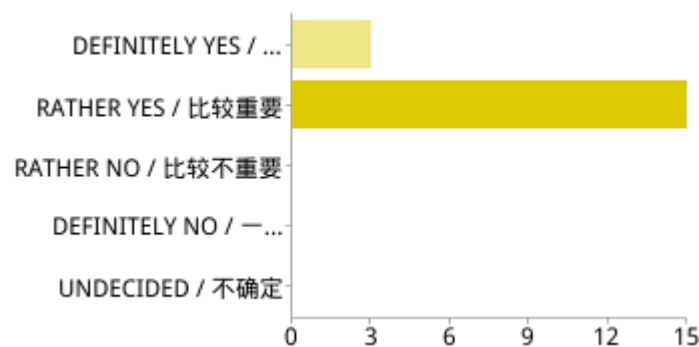
Graf 12: Odpovědi na otázku č. 7

Možnosti	Odpovědi	%
Rozhodně ANO	14	48 %
Spíše ANO	10	34%
Spíše NE	5	17%
Rozhodně NE	0	0 %
Nevím	0	0 %

Tabulka 29: Odpovědi na otázku č. 7

Pro téměř polovinu dotázaných Čechů a Slováků je interaktivnost exponátů rozhodně důležitým faktorem, pro celých 34 % respondentů je spíše důležitým faktorem, pro pouhých 17 % je interaktivnost spíše nedůležitá.

Čínsko-anglická verze: Is the interactivity of exhibits a significant factor for you? 展览品的互动性是不是特别重要的?

Graf 13: Odpovědi na otázku č. 7 (CN/E verze)

Možnosti	Odpovědi	%
DEFINITELY YES / 特别重要	3	16 %
RATHER YES / 比较重要	15	84%
RATHER NO / 比较不重要	0	0 %
DEFINITELY NO / 一点也不重要	0	0 %
UNDECIDED / 不确定	0	0%

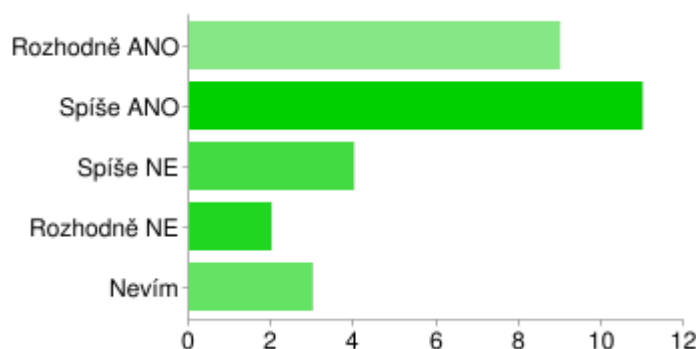
Tabulka 30: Odpovědi na otázku č. 7 (CN/E verze)

Odpovědi na tuto otázku jednoznačně potvrdily, že interaktivnost exponátů je pro Číňany velmi významnou složkou při posuzování kvality pavilonu. 84 % dotázaných považuje interaktivnost za důležitou, 16 % za rozhodně důležitou.

Pro čínské respondenty je interaktivnost vystavovaných exponátů velmi zásadním kritériem při hodnocení pavilonů. 100 % respondentů se přiklonilo k tomu, že interaktivnost je stěžejní. Pravděpodobně se tím i potvrdilo, že Číňané jsou hravým národem.

2.5. Otázka číslo 8

Česká verze: Máte pocit, že návštěva pavilonu České republiky přispěla u návštěvníků ke zvýšení zájmu o ČR?

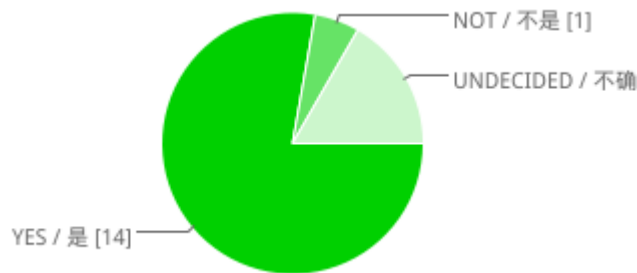
Graf 14: Odpovědi na otázku č. 8

Možnosti	Odpovědi	%
Rozhodně ANO	9	31 %
Spíše ANO	11	38%
Spíše NE	4	14%
Rozhodně NE	2	7 %
Nevím	3	10 %

Tabulka 31: Odpovědi na otázku č. 8

Většina, 69 %, dotázaných Čechů a Slováků se domnívá, že návštěva pavilonu České republiky přispěla ke zvýšení zájmu o ČR. Pouze 21 % se přiklonilo k tomu, že pavilon ČR spíše nebo rozhodně nepřispěl k zvýšení zájmu o naši zemi.

Čínsko-anglická verze: Did you feel like you might visit the Czech Republic after seeing the exhibition in the Czech pavilion? 参加完捷克馆以后您是否产生了想去捷克旅游的想法?

Graf 15: Odpovědi na otázku č. 8 (CN/E verze)

Možnosti	Odpovědí	%
YES / 是	14	79 %
NOT / 不是	1	5%
UNDECIDED / 不确定	3	16 %

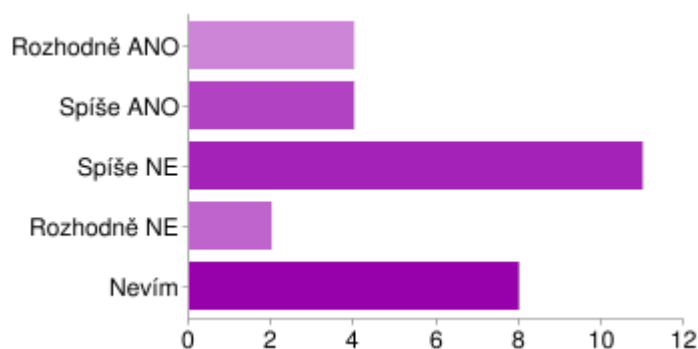
Tabulka 32: Odpovědi na otázku č. 8 (CN/E verze)

Téměř tři čtvrtiny dotázaných Číňanů bylo přesvědčeno o tom, že po návštěvě pavilonu ČR měly pocit, že by se do České republiky chtělo podívat.

Výsledky potvrdily, že se pavilonu ČR podařilo splnit jeden z hlavních cílů, a to zvýšení zájmu o ČR v povědomí čínských návštěvníků, který by mohl vést ke zlepšení turistického ruchu. Po skončení EXPa se navíc snažila kampaň přilákat do Prahy další turisty, v šanghajských metrech byla Praha představována jako krásné a romantické město. Bohužel se mi nepodařilo získat oficiální statistiky, které by zvyšovaly turistický zájem o ČR ze strany Číňanů. Výsledky také poukázaly na to, že i Češi a Slováci jsou přesvědčeni o tom, že reprezentace ČR na EXPu zvýší celosvětový zájem o ČR.

2.6. Otázka číslo 9

Česká verze: Máte pocit, že návštěva pavilonu Slovenské republiky přispěla u návštěvníků k zvýšení zájmu o SR?

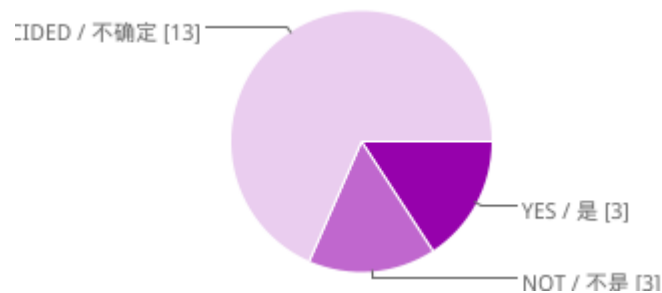
Graf 16: Odpovědi na otázku č. 9

Možnosti	Odpovědi	%
Rozhodně ANO	4	14 %
Spíše ANO	4	14%
Spíše NE	11	38%
Rozhodně NE	2	7 %
Nevím	8	28 %

Tabulka 33: Odpovědi na otázku č. 9

Zde se překvapivě ukázalo z nejčastěji uvedené odpovědi, že dotazovaní Češi a Slováci mají pocit, že reprezentace SR v Šanghaji spíše nezvýší zájem o Slovenskou republiku. Celkově se 28 % dotázaných přiklonilo k možnosti, že návštěva pavilonu rozhodně nebo spíše přispěje ke zvýšení zájmu o ČR, 45 % respondentů spíše vyjádřilo svou skepsi a není nezajímavé, že celých 28 % se nedokázalo k otázce vyjádřit.

Čínsko-anglická verze: Did you feel like you might visit Slovakia after seeing the exhibition in the Slovak pavilion? 参加完斯洛伐克馆以后您是否产生了想去斯洛伐克旅游的想法?

Graf 17: Odpovědi na otázku č. 9 (CN/E verze)

Možnosti	Odpovědi	%
YES / 是	3	16 %
NOT / 不是	3	16 %
UNDECIDED / 不确定	13	68 %

Tabulka 34: Odpovědi na otázku č. 9 (CN/E verze)

Výsledky ukázaly zajímavou skutečnost, celých 68 % oslovených Číňanů se nedokázala vyjádřit k dané otázce. Stejný počet oslovených, 16 %, se vyjádřilo kladně i záporně.

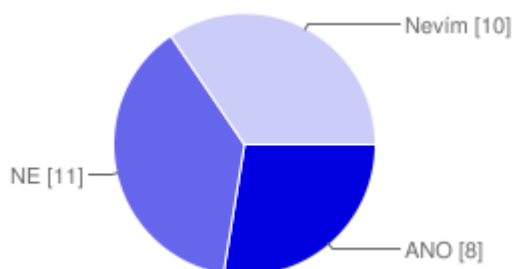
Zde se projevil velký rozdíl v tom, jak oslovení respondenti viděli úspěšnost českého a slovenského pavilonu z hlediska zvýšení zájmu o danou zemi. Pavilon ČR se na základě

tohoto kritéria umístil markantněji lépe. Pokud porovnáme nejprve názory českých a slovenských dotázaných, 69 % dotázaných se vyjádřilo tak, že věří tomu, že návštěva pavilonu ČR zvýší zájem o zemi, zatímco 45 % dotázaných se spíše přiklonila k možnosti, že návštěva pavilonu SR spíše nedokáže zvýšit o SR.

Co se týká názoru Číňanů, celých 74 % dotázaných mělo pocit, že by se do ČR po zhlédnutí expozice chtělo podívat, u pavilonu SR byli na rozpacích, celých 68 % uvedlo, že neví.

2.7. Otázka číslo 14

Česká verze: Byla realita totožná s obrazem EXPa, která přinášela česko-slovenská média?

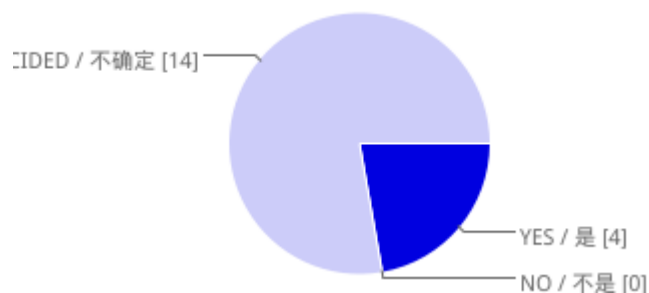
Graf 18: Odpovědi na otázku č. 14

Možnosti	Odpovědi	%
ANO	8	28 %
NE	11	38%
Nevím	10	34 %

Tabulka 35: Odpovědi na otázku č. 14

Výsledky byly velmi vyrovnané, i když nejvyšší procento dotázaných, 38 %, se přiklonilo k možnosti, že česká a slovenská média přinášela odlišný obraz EXPa, než jaká byla skutečnost.

Čínsko-anglická verze: Did you find the presentation of both pavilions by the Chinese media identical to their actual state? 中国媒体对捷克馆和斯洛伐克馆的介绍与这两个国家的现实情况是否相符?

Graf 19: Odpovědi na otázku č. 14 (CN/E verze)

Možnosti	Odpovědi	%
YES / 是	4	16 %
NOT / 不是	0	0 %
UNDECIDED / 不确定	14	74 %

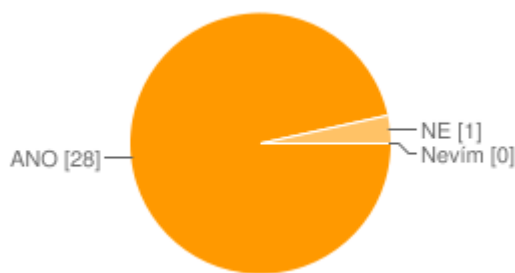
Tabulka 36: Odpovědi na otázku č. 14 (CN/E verze)

Výsledky ukázaly, že 74 % Číňanů nechtělo na otázku reagovat, 21 % dotázaných bylo přesvědčeno o tom, že čínská média reflektovala český a slovenský pavilon podle reálné situace, ani jeden z dotázaných se nepřiklonil k možnosti, že čínská média prezentují český a slovenský pavilon odlišně, než čemu odpovídala realita.

Zde výsledky prokázaly, že Číňané se staví k dané otázce naprosto odlišně než Češi a Slováci. Zatímco 38 % Čechů a Slováků se domnívá, že česká a slovenská média přinášela o obou pavilonech informace, které neodpovídaly skutečnosti, ani jeden z Číňanů tuto možnost nezvolil. Zde vidíme markantní disproporci ve výsledcích. Teoretická vysvětlení mohou být dvě: čínská média opravdu přinášela informace dle skutečnosti nebo Číňané odmítají připustit tu možnost, že by média fakta pozměňovala. Na druhou stranu zde výsledky ukázaly, že Češi i Slováci dokážou být kritičtí k práci sdělovacích prostředků.

2.8. Otázka číslo 23

Česká verze: Má mít podle Vás český pavilon pro návštěvníky viditelné české zaměstnance a slovenský slovenské, aby tak návštěvník mohl přijít do kontaktu s rodilými Čechy a Slováky?

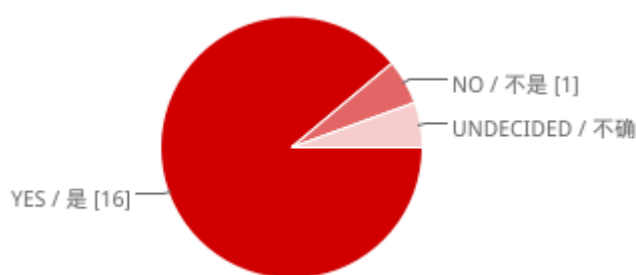
Graf 20: Odpovědi na otázku č. 23

Možnosti	Odpovědi	%
ANO	28	97 %
NE	1	33%
Nevím	0	0 %

Tabulka 37: Odpovědi na otázku č. 23

Zde výsledky potvrdily jednoznačný výsledek. Pro české i slovenské respondenty je přítomnost českých a slovenských zaměstnanců v pavilonech stěžejní.

Čínsko-anglická verze: In your opinion, should a Czech staff visibly work inside the Czech pavilion and a Slovak one in the Slovak pavilion, so that a visitor could meet actual inhabitants of each country? 您是否认为：捷克馆应该有捷克的职员，斯洛伐克馆应该有斯洛伐克的职员，然后一般的游客知道真的捷克人斯洛伐克人看起来怎么样，跟他们聊天，拍照片。

Graf 21: Odpovědi na otázku č. 23 (CN/E verze)

Možnosti	Odpovědi	%
YES / 是	16	90 %
NOT / 不是	1	5 %
UNDECIDED / 不确定	1	5 %

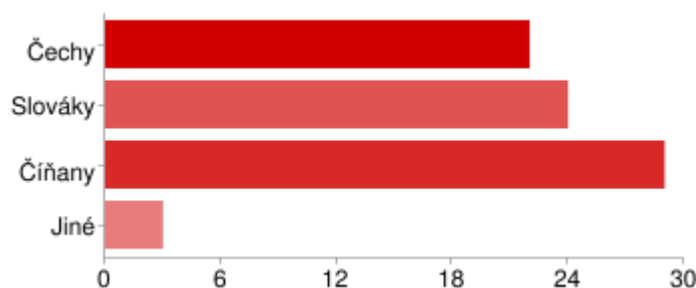
Tabulka 38: Odpovědi na otázku č. 23 (CN/E verze)

I čínští návštěvníci zastávají názor, že by v pavilonech měli pracovat zaměstnanci národnosti dané země, celých 90 % je o tom přesvědčeno.

Drtivá většina všech respondentů je přesvědčena o tom, že by návštěvníci pavilonů měli mít možnost setkat se zaměstnanci, kteří pochází ze země, kterou pavilon prezentuje.

2.9. Otázka číslo 24

Česká verze: Jaké zaměstnance jste v obou pavilonech potkali ve skutečnosti?

Graf 22: Odpovědi na otázku č. 24

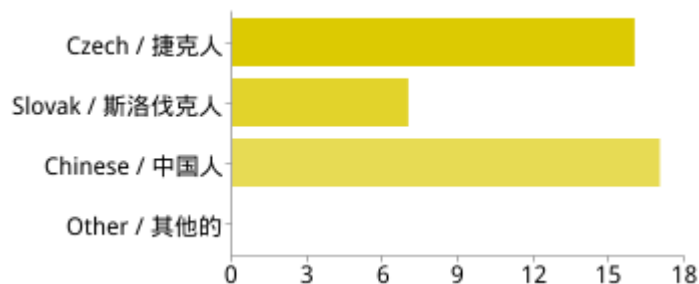
Možnosti	Odpovědí	%
Čechy	22	76 %
Slováci	24	24 %
Číňany	29	100 %
Jiné	3	10

Tabulka 39: Odpovědi na otázku č. 24

Uživatelé mohli vybrat více než jedno zaškrtačací políčko, takže procento může vzrůst na více než 100 %.

Všichni respondenti uvedli, že v pavilonech potkali čínské zaměstnance, 83 % uvedlo, že v pavilonu SR se setkali se Slováci, 76 % je přesvědčeno o tom, že pavilon ČR disponoval českými zaměstnanci. Zde je třeba uvést, že poslední zmíněné číslo je tak vysoké pravděpodobně proto, že v obchodu a restauraci v pavilonu ČR pracovali Češi, kteří takřka po celou dobu pracovní doby neměli možnost své pracovní stanoviště opustit.

Čínsko-anglická verze: Staff of which nationality did you really meet in the Pavilion of the Czech and Slovak Republic? 您在捷克馆和斯洛伐克馆里见过什么国籍的职员?

Graf 23: Odpovědi na otázku č. 24 (CN/E verze)

Možnosti	Odpovědi	%
Czech / 捷克人	16	89 %
Slovak / 斯洛伐克人	7	39 %
Chinese / 中国人	17	94 %
Other / 其他的	0	0 %

Tabulka 40: Odpovědi na otázku č. 24 (CN/E verze)

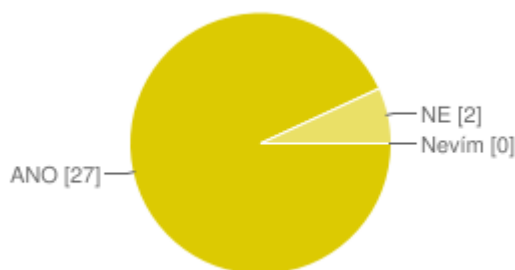
Uživatelé mohli vybrat více než jedno zaškrtačací políčko, takže procento může vzrůst na více než 100 %.

94 % čínských respondentů uvedlo, že v obou pavilonech pracovali Číňané, 89 % dotázaných uvedlo, že se setkali s českými zaměstnanci, pouze 39 % se setkali se slovenskými zaměstnanci. Nízké číslo je pravděpodobně způsobeno i tím, že někteří z návštěvníků navštívili pouze pavilon ČR, proto se nemohli k otázce vyjádřit. Realita byla taková, že slovenští promotéři byli v pavilonu přítomni po celou dobu otevření pavilonu.

Při návštěvě pavilonu ČR i SR bylo možné se setkat se zaměstnanci čínské, české a slovenské národnosti.

2.10. Otázka číslo 25.

Česká verze: Měl/a jste pocit, že díky obchodu se suvenýry a restauraci návštěvník poznal ČR o něco lépe?

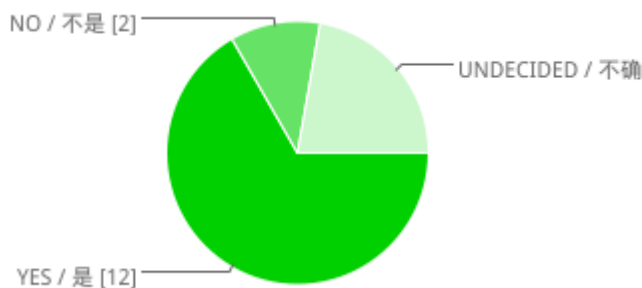
Graf 24: Odpovědi na otázku č. 25

Možnosti	Odpovědi	%
ANO	27	93 %
NE	2	7%
Nevím	0	0 %

Tabulka 41: Odpovědi na otázku č. 25

Drtivá většina dotázaných je přesvědčena, že obchod se suvenýry a restaurace přispěla k lepšímu poznání ČR.

Čínsko-anglická verze: Did you feel like having experienced the Czech Republic more also because of the Souvenir shop and the Restaurant Czechia? 您是否觉得捷克的纪念品和美食使您更能体验到真实的捷克?

Graf 25: Odpovědi na otázku č. 25 (CN/E verze)

Možnosti	Odpovědi	%
YES / 是	12	67 %
NOT / 不是	2	11 %
UNDECIDED / 不确定	4	22 %

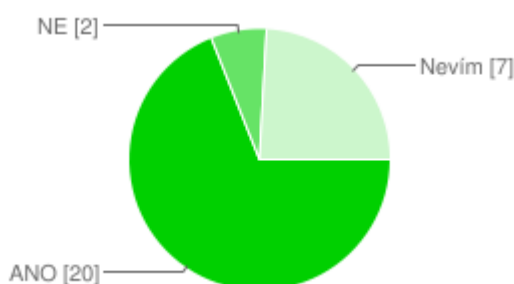
Tabulka 42: Odpovědi na otázku č. 25 (CN/E verze)

67 % Číňanů zastává názor, že obchod a restaurace přispěly k jejich lepšímu pochopení České republiky.

Všichni respondenti se domnívají, že obchod se suvenýry a restaurace Czechia dokázaly návštěvníkům lépe poznat ČR, Češi a Slováci zastávají tento názor výrazněji (93 %), 67 % Číňanů sdílí stejný názor.

2.11. Otázka číslo 26

Česká verze: Myslíte si, že je chyba, že pavilon SR nedisponoval obchodem ani restaurací?

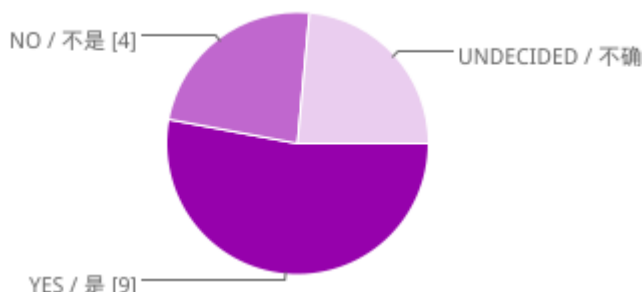
Graf 26: Odpovědi na otázku č. 26

Možnosti	Odpovědi	%
ANO	20	69 %
NE	2	7%
Nevím	7	24 %

Tabulka 43: Odpovědi na otázku č. 26

69 % dotázaných Čechů a Slováků chápe absenci obchodu a restaurace jako závažnou chybu.

Čínsko-anglická verze: Was it a big mistake that the Slovak pavilion did not have any restaurant or a shop? 您是否觉得斯洛伐克展馆没有设置餐厅和商店是失误的?

Graf 27: Odpovědi na otázku č. 26 (CN/E verze)

Možnosti	Odpovědí	%
YES / 是	9	54 %
NOT / 不是	4	23 %
UNDECIDED / 不确定	4	23 %

Tabulka 44: Odpovědi na otázku č. 26 (CN/E verze)

Více než polovina dotázaných Číňanů se kloní k závěru, že neexistence obchodu a restaurace v rámci pavilonu SR byla chyba.

Většina Čechů a Slováků chápe neexistenci obchodu a restaurace jako nedostatek, 47 % Číňanů se přiklání ke stejnému názoru.

3. Analýza otevřených odpovědí

V této části se zaměřuje ani ne tak statistické hodnocení odpovědí, ale spíše na rozbor důvodů, které respondenti uvedli jako důležité při svém rozhodování. Respondenti byli požádáni, aby poskytovali co největší množství svých názorů a dlouhých odpovědí, ze kterých budu vycházet při uvádění doporučení a rad v části následující. Projevil se zde silný patriotismus jak Slováků, tak Čechů. V drtivé většině se dotázaní kladněji stavěli ke „svému“ pavilonu pouze v jednom případě Čech označil pavilon SR za lepší, jako důvod respondent uvedl, že slovenský pavilon byl mnohem levnější a bližší lidem. Statistiky výsledků u české verze nepovažuji za relevantní kvůli již zmíněnému patriotismu dotazovaných, důraz je tedy v této části rozboru dotazníku kladen na názory respondentů na příčiny jejich názorů na oba pavilony. Budu uvádět ty myšlenky, pohnutky, příčiny odpovědí respondentů, které se objevovaly s nejvyšší frekvencí.

3.1. Otázka číslo 2

Česká verze: Jaký má podle Vás význam EXPO?

- Představení dané země z hlediska kultury, vědy, techniky, historie
- Obchodní příležitost, turistický cíl
- Střet kultur národů
- Zvýšit turistický ruch do daných zemí
- Pro Čínu měl specifický význam: poznat o cizích zemích to, co je jim jinak cenzurou internetu a médií odpíráno
- Žádný význam, tahání peněz z daňových poplatníků
- Jeden velký business meeting

- Poukázat na jedinečnost daných zemí
- Ekonomický přínos pro pořadající zemi, oživení hostitelských měst, obrovské investice do infrastruktury (Shanghai)
- EXPO už nemá takový význam jako dříve
- Navazování obchodních vztahů
- Politický význam

Čínská verze: What is the significance of EXPO? 对您来说世博会有什么意思?

- Porozumět světu
- Pochopit různé kultury zemí
- EXPO 2010 umožnilo Číňanům poznat svět, aniž by překročili hranice své země
- Platforma pro komunikaci mezi zeměmi
- Porozumět Číně
- Výměna informací, kooperace mezi zeměmi
- Zlepšit vztahy mezi zeměmi
- Čína prezentovala sama sebe jako zemi, která se zajímá o mírové vztahy s ostatními zeměmi, prezentovala se jako země zajímavá z hlediska turismu

Číňané si obecně položenou otázku spojili pouze s EXPem konaným v Šanghaji. Češi a Slováci pojali otázku z širšího úhlu pohledu. Chápou význam EXPa mnohem méně idealisticky než čínští respondenti. Č a S poukázali hlavně na ekonomický přínos pořadatelské země, politický význam a navazování obchodních kontaktů, objevily se i kritické názory, že EXPO v současnosti již význam nemá žádný, pouze „okrádání“ daňových poplatníků. U čínských respondentů se podle očekávání žádné kritické ohlasy neobjevily. Číňané vidí význam EXPa hlavně v navazování přátelských vztahů mezi zeměmi, v kulturní výměně, pochopení světa a možnost, jak umožnit jiným zemím, aby pochopili Čínu. Obě skupiny dotazovaných se shodly v tom, že důležitým úkolem je prezentace vystavovatelských zemí z hlediska specifčnosti kultur, vědy a techniky.

3.2. Otázka číslo 3

Česká verze: Líbil se vám více český nebo slovenský pavilon a proč?

Čtyřem respondentům se více líbil pavilon Slovenské republiky, tři z dotázaných se vyjádřili tak, že se jim oba pavilony líbily víceméně stejně, zbylých dvacet dva odpovídajících své sympatie vyjádřilo českému pavilonu.

Kladné stránky pavilonu ČR:

- Pestrost exponátů, obsáhlejší, šťavnatější, přitažlivější expozice
- Pavilon podněcoval tvůrčí myšlení
- Restaurace a obchod
- Propracovanější, nákladnější dojem
- Působil na všech pět smyslů
- Originalita, náročnost
- Více interaktivních modelů

Kladné stránky pavilonu SR:

- Lepší péče o VIP hosty
- Levnější a bližší lidem
- Více apeloval na „normálního“ návštěvníka
- Útulnější zevnitř a kompaktnější
- Informace z dotykové obrazovky
- Pěkně zpracované video

Zápory pavilonu ČR:

- Přílišná uměleckost exponátů, náročnost
- Předražené ceny v restauraci

Zápory pavilonu SR:

- Přílišný důraz na historii, málo na současnost a budoucnost
- Absence restaurace a obchodu
- „Není důležité vyhrát, ale zúčastnit se.“
- Dojem, že SR už nemělo peníze dovybavit interiér pavilonu
- Působil chudě

Čínská verze: Which pavilion did you like more – Czech or Slovak? Why? 您更喜欢捷克馆还是斯洛伐克馆? 为什么?

18 respondentů uvedlo, že se jim více líbil pavilon ČR, jeden respondent uvedl, že se k otázce nemůže vyjádřit, protože navštívil pouze pavilon ČR, předpokládá se, že ostatní respondenti, kteří předtím odpověděli, že navštívili pouze pavilon ČR či SR, vycházeli při svém hodnocení z přiložených fotografií.

Klady pavilonu ČR:

- Pestrost, rozmanitost, větší znalost ČR již z dřívějšíka
- Více exponátů, více zajímavé
- Mimořádně vysoká návštěvnost pavilonu
- Kreativní modely, které nutily k zamyšlení
- Pečlivé provedení
- Unikátní kompozice

Zápory pavilonu SR:

- Příliš prostorný, otevřený interiér

U obou skupin dotazovaných „vyhrál“ pavilon ČR. Mezi nejčastěji uváděné důvody kladného hodnocení českého pavilonu byla rozmanitost, pestrost, interaktivnost, propracovanost exponátů, originalita a možnost navštívit obchod a restauraci, u pavilonu SR návštěvníci vyzdvihovali větší blízkost lidem a apel na obyčejného návštěvníka. Za slabé místo pavilonu ČR přílišná náročnost exponátů, za zápory pavilonu SR byla často považována „chudost“ interiéru, malý počet exponátů.

3.3. Otázka číslo 4

Česká verze: Co považujete za nejdůležitější faktor při hodnocení pavilonů obecně?

- Originalita exponátů, jejich interaktivnost
- Exteriér, interiér pavilonu
- Možnost odnést si z pavilonu kromě fotografií i něco navíc
- Srozumitelná a jasná myšlenka pavilonu pro všechny kultury
- Atmosféra pavilonu, přístup zaměstnanců k návštěvníkům
- Nesnažit se o přílišnou sofistikovanost, zaměřit se na cílovou skupinu: obyčejní Číňané
- Show, zábavnost

Čínská verze: What do you consider as the most important factor for the evaluation of pavilions? 在对展馆进行评价的时候，您最看重的因素是什么？

- Originalita expozice
- Vnitřní i vnější design
- Atraktivnost, kreativita exponátů
- Služby
- Kompozice pavilonu
- Presentovaná věda a technika
- Zábava

Obě skupiny respondentů se shodly na tom, že stěžejní je originalita celé expozice, stejně jako zábavná funkce pavilonu, kompoziční řešení pavilonu zevnitř i zvenčí. Čeští a slovenští respondenti kladli důraz na jednoduchost, srozumitelnost exponátů, které budou jednoduše uchopitelné pro všechny návštěvníky, čínští respondenti kladli často důraz na prezentovanou vědu a techniku.

3.4. Otázka číslo 10

Česká verze: Co byste v pavilonu ČR hodnotil/a jednoznačně negativně, co byste chtěl/a autorům vytknout?

- Příliš velké množství návštěvníků v pavilonu
- Nepřítomnost českých zaměstnanců v pavilonu
- Nepochopitelnost některých exponátů, přílišná abstraktnost
- Absence vysvětlivek k exponátům
- Místa působící zaprášeně, neudržovaně, poškozeně
- Nepochopení čínského prostředí
- Pavilon nepůsobí česky
- Nejasná koncepce pavilonu

Čínská verze: Is there anything which you absolutely did not like in the Pavilion of the Czech Republic? 捷克馆里面您特别不喜欢的是什么？

- Abstraktnost exponátů
- Uniformy zaměstnanců by potřebovaly inovovat
- Obchod se suvenýry mohl zabírat větší plochu
- Nefungující exponáty
- Nepochopitelnost souvislostí mezi ČR a vystavovanými moduly, například LacrimAu
- Exponát „Žijeme hokejem“ nebyl ve srovnání s ostatními atraktivní

Zde se opět ukázalo, že Číňané neradi kritizují nebo se vyjadřují k něčemu nelichotivě, celých jedenáct dotázaných z devatenácti tvrdilo, že není nic, co by se jim v pavilonu ČR nelíbilo.

Obě skupiny respondentů se shodly v tom, že přílišná abstraktnost a náročnost byla na škodu, stejně tak se shodně vyjádřily v tom, že nečeskost modulů byla chápána negativně, stejně jako časté poruchy na exponátech nebo jejich ošuntělost.

Čeští a slovenští respondenti velmi často pavilonu ČR vytýkali, že v pavilonu se zdržovalo příliš mnoho návštěvníků zároveň, chyběly popisy exponátů. Stejně jako chyběli viditelní čeští zaměstnanci.

3.5. Otázka číslo 11

Česká verze: Co se byste v pavilonu SR hodnotil/a jednoznačně negativně, co byste chtěl/a autorům vytknout?

- Přílišná jednoduchost expozice
- Nedostatečná kvalita expozice vzhledem k významu EXPA
- Příliš velký důraz na historii Slovenska
- Příliš velké množství návštěvníků v pavilonu
- Absence popisu exponátů
- Absence obchodu se suvenýry restaurace
- Malý počet exponátů

Čínská verze: Is there anything which you absolutely did not like in the Pavilion of the Slovak Republic? 斯洛伐馆里面您特别不喜欢的是什么？

- Malý počet exponátů
- Příliš otevřený vnitřní prostor
- Nedostatek zásadních výrazných exponátů

Obě skupiny respondentů vytkly slovenské expozici nízký počet exponátů a jejich nízkou kvalitu, čeští a slovenští dotázaní jako negativní označili přílišné zaměření na slovenskou historii, vadila jim také absence slovenské restaurace a obchodu s upomínkovými předměty. Číňanům vadil příliš otevřený, ničím nedělený vnitřní prostor pavilonu.

3.6. Otázka číslo 12

Česká verze: Co byste v pavilonu ČR označil/a za vyloženě zdařilé, s čím naprosto souhlasíte a za co byste tvůrce pochválili?

- Originalita
- Dotyk štěstí (Karlův most)
- Czechscope (letadlo)
- České perly (kaleidoskop)
- LacrimAu
- Kompozice pavilonu (zvlněná plocha, zelená tráva, exponáty visící ze stropu)
- Restaurace a obchod
- Nutil k zamyšlení
- Interaktivnost exponátů a audiovizuálnost
- Velké množství propagačních materiálů
- Zábavnost

Čínská verze: Is there anything which you absolutely loved in the Pavilion of the CzechRepublic? 捷克馆里面您特别喜欢的是什么？

- LacrimAu
- Dotyk štěstí (Karlův most)
- České perly (kaleidoskop)
- Zavěšení exponátů ze stropu dolů

Českým a slovenským respondentům se líbila hlavně originalita české expozice, z exponátů byl pozitivně hodnocen modul Dotyk štěstí, Czechoscope, České perly a LacrimAu, tato skupina dotázaných ocenila přítomnost české restaurace a obchodu. Číňanům se líbily nejvíce stejné exponáty jako Čechům a Slovákům, navíc Číňané ocenili originalitu umístění exponátů visících ze stropu dolů.

3.7. Otázka číslo 13

Čeští respondenti: Co byste v pavilonu SR označil/a za vyloženě zdařilé, s čím naprosto souhlasíte a za co byste tvůrce pochválili?

- Rozměrná názorná projekce o Slovensku
- Možnost vyfotit se v dobových kostýmech

- Představení krásné slovenské přírody
- Pořádání akcí a soutěží pro návštěvníky
- Hodnotné dárky
- Slovenský personál
- Ukázky tanců před pavilonem

Čínští respondenti: Is there anything which you absolutely loved in the Pavilion of the Slovak Republic? 斯洛伐馆里面您特别喜欢的是什么？

- Možnost vyfotit se v dobových kostýmech
- Možnost ochutnat slovenský alkohol
- Jezírko přání
- Vystavovaná keramika z domácností

Žádný z dotázaných Číňanů překvapivě neuvedl, že se mu líbila projekce. Teoretickým vysvětlením by mohlo být to, že drtivá většina pavilonů vsadila právě na rozměrná videa, proto slovenské video mohlo snadno mezi záplavou projekcí na EXPU zaniknout.

3.8. Otázka číslo 15

Čeští a slovenští respondenti: Pokud ne, co Vás nejvíce zarazilo?¹⁹¹

- Česká účast byla v českých médiích hodnocena až přehnaně kladně, média zdůrazňovala počet návštěvníků, přitom tyto údaje o ničem nevypovídaly, protože se někteří zdrželi pouze krátkou dobu nebo si ani nebyli jistí tím, ve kterém pavilonu vlastně právě jsou
- Média hodnotila pavilon ČR jednostranně, příliš kladně
- Názor, že česká média byla uplácena, aby přinášela zkreslená fakta o úspěchu pavilonu
- Realita neodpovídala tomu, co přinášela česká média, například nebyla pravda, že restaurace nestíhala vařit, respondent uvedl, že v době jeho návštěvy byl v restauraci sám
- V médiích se vůbec neobjevilo, jak se slovenský pavilon snažil pavilon SR vylepšovat, nikde se neobjevilo, že slovenští promotéři museli pracovat každý den, ve slovenských

¹⁹¹ Otázka má vztah k otázce předchozí, číslu 14: Byla realita totožná s obrazem EXPA, která přinášela česko-slovenská média?, analýza výsledků je již uvedena v rámci kapitoly Analýza uzavřených odpovědí

médiích se neobjevilo, že slovenský pavilon byl poddimenzovaný z hlediska počtu pracovních sil

- Počty návštěvníků nebyly tak pozitivní, jak se hlásalo v médiích
- Slovenské média byla často subjektivní, chyběla pravidelná informovanost o aktuálním dění v pavilonu SR, slovenská média informovala veřejnost pouze o nejvýraznějším dění v pavilonu, například o jeho otevření
- Slovenská média nepravdivě označila slovenský pavilon za propadák
- Slovenská média hodnotila pavilon SR velmi často negativně, neprofesionálně, nedostatečně, zprávy byly zavádějící

Čínští respondenti: If not, what was the biggest difference? 如果不相符，你认为最大的差别表现在什么地方？¹⁹²

- Necivilizované chování některých návštěvníků mělo na EXPO škodlivý vliv
- Média nereflektovala aspekt nekulturního chování některých návštěvníků
- Objevovaly se škodlivé zprávy o EXPU
- Slovenský pavilon byl čínskými médii představován pouze minimálně
- Vznikaly aféry mezi lidmi, o kterých se veřejně nemluvilo

První skupina často uváděla, že v českých médiích byl Pavilon ČR prezentován až příliš kladně, naopak slovenský pavilon byl médii hodnocen negativně, nedostatečně a subjektivně. Čínští respondenti upozornili na fakt, že se slovenský pavilon v čínských médiích objevoval pouze výjimečně.

3.9. Otázka číslo 16

Čeští a slovenští respondenti: Čekal/a jste před pavilonem ČR ve frontě, pokud ano, jak dlouho?

Odpovědi	Dotázaných
NE	26
ANO - Do deseti minut	3
ANO - Nad deset minut	0

Tabulka 45: Odpovědi na otázku č. 16

¹⁹² Otázka má vztah k předchozímu dotazu Did you find the presentation of both pavilions by the Chinese media identical to their actual state? 中国媒体对捷克馆和斯洛伐克馆的介绍与这两个国家的现实情况是否相符? analýza výsledků je již uvedena v rámci kapitoly Analýza uzavřených odpovědí

Čínští respondenti: Did you have to queue in front of the Czech pavilion? If yes, for how long did you have to wait? 去参观捷克馆您是否要排队？如果是的话，您需要排多长时间的队？

Odpovědi	Dotázaných
NE	11
ANO - Do deseti minut	3
ANO - Nad deset minut	5

Tabulka 46: Odpovědi na otázku č. 16 (CN/E verze)

Rozdíl v dobách čekání je způsoben i tím, že český pavilon po čase přišel se strategií, kdy po předložení pasu či občanského průkazu byli občané ČR i SR do pavilonu pouštěni přednostně. Z odpovědí Číňanů lze usuzovat, že ve více než padesáti procentech (11 z 19) návštěv čínský návštěvník čekat ve frontě nemusel, pokud ano, bylo to maximálně to do deseti minut (3 z 19) nebo dvaceti minut (3 z 19).

3.10. Otázka číslo 17

Čeští a slovenští respondenti: Čekal/a jste před pavilonem SR ve frontě, pokud ano, jak dlouho?

Odpovědi	Z dotázaných
NE	24
ANO - Do deseti minut	4
ANO – Vzdala jsem to	1

Tabulka 47: Odpovědi na otázku č. 17

Čínští respondenti: Did you have to queue in front of the Slovak pavilion? If yes, for how long did you have to wait? 去参观斯洛伐克馆您是否要排队？如果是，您需要排多长时间的队？

Odpovědi	Z dotázaných
NE	16
ANO - Do deseti minut	1
ANO – Vzdala jsem to	2

Tabulka 48: Odpovědi na otázku č. 17 (CN/E verze)

Drtivá většina českých a slovenských respondentů nečekala ve frontě do Pavilonu SR, stejně tak jako čínští respondenti.

3.11. Otázka číslo 18

Čeští a slovenští respondenti: Obdržel jste v pavilonu ČR nějaké propagační materiály, které by Vám více přiblížily danou zemi, expozici? Pokud ano, jaké?

„Skládačka“¹⁹³, Czech tourism¹⁹⁴, vějíř, lightstick¹⁹⁵, odznak, frkačka, blok, propiska. Pouze čtyři z respondentů odpověděli tak, že neobdrželi nic.

Čínští respondenti: Did you receive any additional promotional materials about the Czech Republic or the Czech exhibition inside the pavilion? If yes, what was it? 您在捷克馆里面是否收到了关于捷克共和国或捷克展览品的其它宣传资料? 如果是, 是什么样的资料?

„Skládačka“, parfém, Czech tourism, promo materiály spjaté s Opičím králem, vějíř, lightstick, pouze jeden respondent uvedl, že nedostal nic.

Většina dotázaných si z návštěvy českého pavilonu odnesla něco na památku. Pouze jeden z dotázaných respondentů přiznal, že neobdržel vůbec nic.

3.12. Otázka číslo 19

Čeští respondenti: Obdržel jste v pavilonu SR nějaké propagační materiály, které by Vám více přiblížily danou zemi, expozici? Pokud ano, jaké?

Byl to odznáček zpodobňující slovenskou vlajku, ochutnávka nápojů i jídel, materiály o přírodě, památkách (které byly k dispozici u informačního pultu, nerozdávaly se hromadně), kniha o SR, tričko, batoh. Deset respondentů z dvaceti devíti uvedli, že nic neobdrželi, pět dotázaných si nedokázalo vzpomenout.

Čínští respondenti: Did you receive any additional promotional materials about the Slovak Republic or the Slovak exhibition inside the pavilion? If yes, what was it? 您在斯洛伐克馆里面是否收到了关于斯洛伐克共和国或斯洛伐克展览品的其它宣传资料? 如果是, 是什么样的资料?

¹⁹⁴ Obsáhlý materiál, který přibližoval krásy České republiky, věnované Czech Tourismem

¹⁹⁵ Tyčinka s tekutinou, která po „přelomení“ svítila modrou barvou několik hodin

Většina čínských návštěvníků neobdržela žádný dárek, pouze jeden z respondentů uvedl, že získal malou informační brožurku o Slovensku.

Třetina Čechů a Slováků nebyla ve slovenském pavilonu ničím obdarována, čínští návštěvníci nebyli v drtivé většině obdarováni ničím, až na jednu výjimku.

3.13. Otázka číslo 20

Čeští respondenti: Je podle Vás rozdávání materiálů takového typu důležité i ve Vašem hodnocení pavilonů?

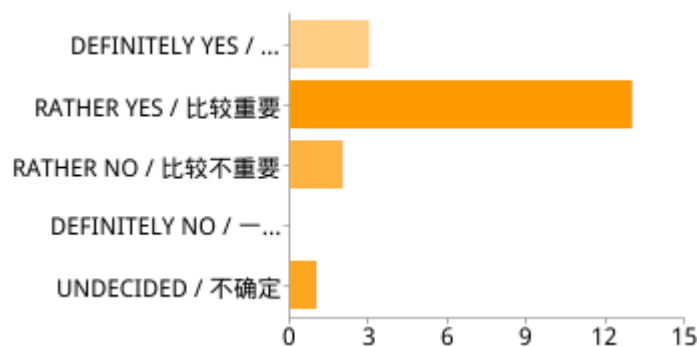
Možnosti	Odpovědi	%
ANO	15	52 %
Spíše ANO	5	18%
Spíše NE	4	13%
NE	3	10%
Nevím	2	7 %

Tabulka 49: Odpovědi na otázku č. 20

Česká verze otázky měla možnost otevřených odpovědí (v tabulce 49 je generalizace odpovědí) na rozdíl od čínské verze, kde byla možnost vybírat z předem daných možností. Zde uvádím zajímavé názory českých a slovenských respondentů:

- Důležité je, aby byly materiály k dispozici na vyžádání
- Materiály musí být účelné, aby je propagačními a informačními materiály přehlcený návštěvník nevyhodil hned před pavilonem
- Materiály musí být originální, aby opravdu nalákaly návštěvníka se do dané země jet podívat
- Důležitější než letáky jsou důležitá vysvětlení exponátů

Čínští respondenti: Is a distribution of such materials important for you? 展馆工作人员给游客分发这些资料对您来说很重要吗?

Graf 28: Odpovědi na otázku č. 20 (CN/E verze)

Možnosti	Odpovědi	%
DEFINITELY YES / 特别重要	3	15 %
RATHER YES / 比较重要	13	70%
RATHER NO / 比较不重要	2	10 %
DEFINITELY NO / 一点也不重要	0	0 %
UNDECIDED / 不确定	1	5%

Tabulka 50: Odpovědi na otázku č. 20 (CN/E verze)

Pro většinu respondentů je distribuce informačních materiálů velmi důležitá. Čeští a slovenští respondenti zdůraznili, že materiály by měly být především účelné a originální.

3.14. Otázka číslo 21

Čeští a slovenští respondenti: Pochopil/a jste expozici pavilonu ČR? Nebo Vám připadala více náročná, cítil/a jste se ztracen/a?

- Některé exponáty byly příliš náročné a málo intuitivně pochopitelné, např. Pulsar
- Částečně jsem expozici pochopil, ale ne všechny exponáty
- Expozice byla náročná pro Čechy, pro Číňany musela být ještě hůře uchopitelná
- Expozice byla obtížná i pro vysokoškolsky vzdělaného Čecha
- Pochopení exponátů ztěžoval i fakt, že u nich chyběly popisky
- Některé exponáty byly více jasné až po interpretaci zaměstnanců
- K lepší orientaci v pavilonu nepřispěly ani mapky, které se rozdávaly u vchodu

Většina českých a slovenských respondentů uvedla, že expozici pochopila pouze částečně, připadala jim značně náročná.

Čínští respondenti: Did you understand the exhibits in the Czech pavilion? Did you find understanding them difficult, or did you even feel „lost“? 您能看懂捷克展馆的展品吗? 您是否觉得理解它们很困难? 或者您根本就看不懂?

Osm z uvedených respondentů uvedlo, že expozici pochopili bez větších problémů, jeden z dotázaných odpověděl, že česká expozice byla jednoduchá na pochopení, jiný tvrdil, že expozici pochopil, protože již dlouho žije v Praze.

Tři respondenti uvedli, že exponáty byly příliš abstraktní. Devět respondentů se shodlo na tom, že bez vysvětlení zaměstnanců nebo bez pomoci letáčku by moduly jen stěží pochopili.

3.15. Otázka číslo 22

Čeští a slovenští respondenti: Pochopili jste expozici pavilonu SR? Nebo Vám připadala více náročná, cítil/a jste se ztracen/a?

Většina českých a slovenských respondentů uvedla, že expozici pochopila. Většina také upozorňovala na přílišnou jednoduchost pavilonu, která byla ovšem u některých respondentů hodnocena kladně, u jiných naopak záporně.

Čínští respondenti: Did you understand the exhibits in the Slovak pavilion? Did you find understanding them difficult, or did you even feel „lost“? 您能看懂斯洛伐克展馆的展品吗? 您是否觉得理解它们很困难? 或者您根本就看不懂?

Dva z respondentů uvedli, že expozici nepochopili. Jedenáct návštěvníků odcházelo z pavilonu SR s pocitem, že expozici porozuměli, jeden uvedl, že si na expozici již nevzpomíná, jeden s návštěvníků si stěžoval na příliš malé a nekompletní popisy exponátů, jeden návštěvník uvedl, že k pochopení mu pomohlo to, že již předtím několikrát navštívil SR, jeden z respondentů uvedl, že se mu podařilo expozici porozumět díky všudypřítomným promotérům.

3.16. Otázka číslo 27

Čeští a slovenští respondenti: Jakou dobu jste přibližně strávil/a v pavilonu ČR?

Odpovědi	Z dotázaných
< 30 minut	3
30-60 minut	6
60-120 minut	7
>120 minut	7
Opakovaná návštěva, včetně zaměstnanců pavilonů	6

Tabulka 51: Odpovědi na otázku č. 27

Čínští respondenti: For how long did you stay in Czech pavilion? 您在捷克馆里面呆了多长时间?

Odpovědi	Z dotázaných
< 30 minut	1
30-60 minut	12
60-121 nut	2
>120 minut	3
Opakovaná návštěva, včetně zaměstnanců pavilonů	1

Tabulka 52: Odpovědi na otázku č. 27 (CN/E verze)

Pouze tři z dotázaných Čechů a Slováků strávili v pavilonu ČR méně než půl hodiny. Sedm z dotázaných dokonce strávilo v pavilonu více než dvě hodiny. Čínští respondenti nejčastěji uváděli, že v českém pavilonu strávili dobu mezi třiceti a šedesáti minutami.

Čeští a slovenští respondenti: Jakou dobu jste přibližně strávil/a v pavilonu SR?

Odpovědi	Z dotázaných
< 30 minut	10
30-60 minut	4
60-120 minut	2
>120 minut	2
Opakovaná návštěva, včetně zaměstnanců pavilonů	6

Tabulka 53: Odpovědi na otázku č. 27

Čínští respondenti: For how long did you stay in Slovak pavilion? 您在斯洛伐克馆里面呆了多长时间?

Odpovědi	Z dotázaných
< 30 minut	4
30-60 minut	10
60-120 minut	0
>120 minut	2
Opakovaná návštěva, včetně zaměstnanců pavilonů	0

Tabulka 54: Odpovědi na otázku č. 27 (CN/E verze)

Nejvyšší počet českých a slovenských respondentů strávil ve slovenském pavilonu méně než půl hodiny, nejvíce čínských respondentů uvedlo, že ve slovenském pavilonu strávilo dobu mezi třiceti a šedesáti minutami.

Celkově tak respondenti strávili delší dobu v Pavilonu ČR.

3.17. Otázka číslo 29

Čeští a slovenští respondenti: Porovnejte fasádu pavilonů ČR a SR: která více vystihla podstatu dané země, která je podle Vás zdařilejší?

Preference respondentů	Z dotázaných
Fasáda pavilonu ČR	19
Fasáda pavilonu SR	2
Ani jedna, obě dvě, nedokážu se rozhodnout	8

Tabulka 55: Odpovědi na otázku č. 29

Zajímavé názory respondentů

Klady ČR:

- Viditelná česká vlajka
- Nápad s puky byl originální

Klady SR:

- Spirála symbolizovala typické náměstí v tradičních městech, které stále ještě najdeme na Slovensku
- Jednodušší, snadněji uchopitelnější, levnější
- Fasáda byla velmi atraktivní při večerním osvětlení
- poutavost

Zápory ČR:

- Ani Češi nechápali, že puky jsou rozestaveny tak, aby představovaly mapu části Prahy, tím se pro mnoho návštěvníků pavilon stal nic neříkající černobílou budovou
- Puky se staly „suvenýrem“ – objekt ke kradení

Zápory SR:

- Fasáda byla příliš jednoduchá
- Fasáda nevystihovala podstatu SR
- Působila odbytým dojmem

Většině z českých a slovenských respondentů se více líbila fasáda českého pavilonu, nápad s puky byl velmi často hodnocen jako originální, zároveň byla pozitivně hodnocena atraktivnost slovenské fasády při večerním osvětlení, respondenti ji také vnímali jako jednodušší a snadněji pochopitelnější. Naopak fasáda Pavilonu ČR byla kritizována pro svou náročnost nápadu, který ani mnohdy nepochopili sami Pražané. Někteří respondenti hodnotili fasádu slovenského pavilonu jako příliš jednoduchou až odbytou.

Čínští respondenti: Please, compare the exterior of both pavilions: Which one did you like better? Which one did portray the country's character better? Pictures of pavilions you can find under questionnaire. 请您比较两个展馆的外部装潢：您更喜欢哪个展馆？哪个展馆更好地诠释了这个国家的特点？两个展馆的照片在下面

Preference respondentů	Z dotázaných
Fasáda pavilonu ČR	17
Fasáda pavilonu SR	0
Ani jedna, obě dvě, nedokážu se rozhodnout	2

Tabulka 56: Odpovědi na otázku č. 29 (CN/E verze)

Zajímavé názory respondentů

Klady ČR:

- Specifičnost, originalita fasády, kreativnost
- Stuha u vchodu – zajímavý nápad
- LCD obrazovka ve stuze
- Vlajka
- Harmonicky působící exteriér pavilonu
- Kontrast černé a bílé barvy působí velmi čistě

Zápory SR:

- Příliš abstraktní, nepochopitelná

Většině (17 z 19) čínských respondentů se více líbila fasáda českého pavilonu. Velmi často dotázaní oceňovali zřetelně viditelnou českou vlajku, originální stuhu u vchodu a celkovou kreativnost a specifičnost fasády, fasáda slovenského pavilonu byla často hodnocena jako nepochopitelná a příliš abstraktní.

4. Závěr

Při hodnocení národních úspěchů na světových výstavách se berou v potaz dva hlavní faktory úspěšnosti: návštěvnost – počet návštěvníků a jaké procento toto číslo představuje z hlediska celkové návštěvnosti areálu EXPA. Dalším faktorem jsou získaná odborná ocenění. Doplnkově se dá také jako hodnotící faktor brát v úvahu i aktivita soukromých firem, kterým byla umožněna v prostorách pavilonu obchodní jednání.

Z hlediska prvního faktoru byl úspěšnější pavilon České republiky. Navštívilo jej 8 744 456 návštěvníků, což představuje 12 % z celkové návštěvnosti. Pavilon SR navštívilo 7 288 515 zájemců, což je 10 % z celkové návštěvnosti.

Z hlediska druhého faktoru byl opět úspěšnější pavilon České republiky. Pavilon byl oceněn mnohými odbornými cenami, jako byla stříbrná medaile za kreativitu od organizátorů BIE, Mezinárodní centrum kultury mládeže šanghajske vlády udělilo české expozici ocenění za nejkreativnější přínos mezikulturní výměně. Od největšího webového portálu QQ získala expozice dva tituly TOP 10 za nejlepší pavilon a nejlepší exponáty. China Business News ocenila český pavilon jako nejlepší národní marketing, od organizátorů výstavy byla expozici udělena cena za doprovodné programy. Slovenská expozice nezískala tak významná ocenění. Byl to certifikát za podporu charitativních programů a programů pro děti a Certifikát uznání za nejzajímavější a nejkreativnější soubor, který vystoupil v rámci národních dnů na Expo Shanghai 2010.

Z hlediska třetího faktoru lze vyvodit, že v obou pavilonech probíhala obchodní jednání, prezentaci firem, proto hodnotím oba pavilony z tohoto hlediska za úspěšné.

4.1. Verifikace hypotéz

- **Číně se podařilo uspořádat takové EXPO, které v historii nemá obdoby**

Hypotéza potvrzena. EXPO 2010 bylo nejdražší, největší co do rozlohy výstavní plochy, s největším počtem zúčastněných zemí a s nejvyšším počtem návštěvníků.

- **Pro čínské návštěvníky je velikost samotného pavilonu mnohem podstatnější než pro české a slovenské diváky**

Hypotéza potvrzena. Pro 58 % Číňanů je velikost pavilonu spíše důležitá, pro 52 % českých a slovenských respondentů velikost pavilonu spíše není důležitým hodnotícím faktorem.

- **Číňané se neradi kriticky vyjadřují k věcem, které se týkají jiných zemí**

Hypotéza potvrzena. Na otázce „Is there anything which you absolutely did not like in the Pavilion of the Czech Republic? 捷克馆里面您特别不喜欢的是什么?“ se ukázalo, že Číňané neradi kritizují nebo se vyjadřují k něčemu nelichotivě, celých jedenáct dotázaných z devatenácti tvrdilo, že není nic, co by se jim v pavilonu ČR nelíbilo. Naopak Češi a Slováci s vyjadřováním kritiky problém neměli.

Svědčí o tom i reakce na otázku „Did you find the presentation of both pavilions by the Chinese media identical to their actual state? 中国媒体对捷克馆和斯洛伐克馆的介绍与这两个国家的现实情况是否相符?“ Výsledky ukázaly, že 74 % Číňanů nechtělo na otázku reagovat, 21 % dotázaných bylo přesvědčeno o tom, že čínská média reflektovala český a slovenský pavilon podle reálné situace, ani jeden z dotázaných se nepřiklonil k možnosti, že čínská média prezentují český a slovenský pavilon odlišně, než čemu odpovídala realita. Zde výsledky prokázaly, že Číňané se staví k dané otázce naprosto odlišně než Češi a Slováci. Zatímco 38 % Č a S se domnívá, že česká a slovenská média přinášela o obou pavilonech informace, které neodpovídaly skutečnosti, ani jeden z Číňanů tuto možnost nezvolil. Zde vidíme markantní disproporci ve výsledcích. Teoretická vysvětlení mohou být dvě: čínská média opravdu přinášela informace dle skutečnosti nebo Číňané odmítají připustit tu možnost, že by média fakta pozměňovala.

- **Česká republika se po rozdělení Československa zúčastnila více světových výstav**

Hypotéza vyvrácena. Slovenská republika projevila tedy víckrát svůj zájem prezentovat se na světové výstavě, a to v poměru 5:4 s Českou republikou. Pouze Slovenská republika se zúčastnila Světové výstavy v Lisabonu v roce 1998, v Hannoveru v roce 2000 byly přítomny obě země, Světové výstavy v Japonsku se v roce 2005 zúčastnila pouze Česká republika, naopak Světové výstavy v Zaragoze v roce 2008 se zúčastnila pouze Slovenská republika.

- **Pavilon ČR lépe zvládl svou prezentaci v médiích**

Hypotéza potvrzena. Účast expozice České republiky byla oceněna jako nejlepší národní marketing od China Business News, což s mediální prezentací souvisí. Svědčí o tom i to, že oficiální stránky Expa věnují pavilonu České republiky mnohem větší pozornost než Slovenské republice. Pavilon ČR vytvořil vlastní tým odborníků, který se staral

o prezentaci české účasti, pavilon SR žádný takový tým nezaměstnával. Český pavilon kladl důraz na propracované EXPO On-line, pavilon SR měl základní verzi Browsing Pavilion. O prezentaci českého pavilonu se i v současnosti stará oficiální stránka, zatímco oficiální stránka slovenského pavilonu již dlouho nefunguje. Pavilon České republiky navíc spolupracoval s Českou televizí, na jejímž programu mohli zájemci každou neděli večer sledovat pořad EXPOminuty, které poskytovaly informace o aktuálním dění nejen v pavilonu, ale i v Šanghaji. Mediální kampaň českého pavilonu byla mnohem masivnější, agresivnější.

- **Český pavilon se čínským návštěvníkům líbil více.**

Hypotéza potvrzena. 18 z dotázaných čínských respondentů z 19 potvrdilo, že se jim více líbil pavilon České republiky. Svědčí o tom i to, že 76 % čínských respondentů po zhlédnutí expozice uvedlo, že mělo chuť se do České republiky opravdu podívat, zatímco pouze 16 % dotázaných mělo stejný pocit po návštěvě expozice pavilonu SR.

- **Číňané chápou podstatu světové výstavy víceméně stejně jako Češi a Slováci**

Hypotéza částečně potvrzena. Číňané si obecně položenou otázku spojili pouze s EXPem konaným v Šanghaji. Češi a Slováci pojali otázku z širšího úhlu pohledu. Chápou význam EXPa mnohem méně idealisticky než čínští respondenti. Č a S poukázali hlavně na ekonomický přínos pořadatelské země, politický význam a navazování obchodních kontaktů, objevily se i kritické názory, že EXPO v současnosti již význam nemá žádný, pouze „okrádání“ daňových poplatníků. U čínských respondentů se podle očekávání žádné kritické ohlasy neobjevily. Číňané vidí význam EXPa hlavně v navazování přátelských vztahů mezi zeměmi, v kulturní výměně, pochopení světa a možnost, jak umožnit jiným zemím, aby pochopili Čínu. Obě skupiny dotazovaných se shodly v tom, že důležitým úkolem je prezentace vystavovatelských zemí z hlediska specifčnosti kultur, vědy a techniky.

- **Ani český, ani slovenský pavilon nebyl přizpůsoben charakteru čínských návštěvníků**

Hypotéza nepotvrzena. Vysoký počet interaktivních exponátů byl zaměřen na hravou přirozenost Číňanů. Oba pavilony také rozdávaly velké množství dárků, což Číňané vítali. Český pavilon na rozdíl od slovenského nezvládl hlavně čtyři aspekty. Při volbě barvy kostýmů hostesek nebyla brána v úvahu symbolika čínských barev, personál, který byl

viditelný běžnému čínskému návštěvníkovi, byl čínský, kdežto slovenský pavilon vsadil na slovenské hostesky a promotéry, kteří ovládali čínštinu a stali se dalším exponátem v pavilonu. V rámci národních dnů byl v čele slovenské oficiální delegace prezident SR Ivan Gašparovič, v čele české delegace nestál ani prezident, ani premiér. Slovenské expozice vsadila na jednoduchost, která bude srozumitelná Číňanům, expozici pavilonu ČR byla často vytýkána v dotaznících přílišná abstraktnost.

- **Pro Číňany je mnohem důležitější, když si mohou z pavilonu odnést něco na památku**

Hypotéza nepotvrzena. Pro 80 % Číňanů jsou dárkové předměty důležité, pro 69 % českých a slovenských respondentů je to však také stěžejní. Rozdíl není markantní, proto byla hypotéza vyvrácena.

- **Slovenský pavilon u čínských návštěvníků zabodoval možností vyfotit se v dobových kostýmech**

Hypotéza potvrzena. 79 % čínských respondentů uvedlo, že interaktivita exponátů je pro ně velmi důležitá.

- **Pro návštěvníky je důležité, aby v pavilonu potkali zaměstnance národnosti dané země**

Hypotéza potvrzena. Pro 97 % českých a slovenských návštěvníků je stěžejní, aby v pavilonech pracovali zaměstnanci dané národnosti, 84 % Číňanů je stejného názoru.

- **Exponáty v pavilonu ČR byly příliš abstraktní, těžko pochopitelné pro běžného čínského diváka**

Hypotéza nepotvrzena, ani nevyvrácena. Osm z uvedených respondentů uvedlo, že expozici pochopili bez větších problémů, jeden z dotázaných odpověděl, že česká expozice byla jednoduchá na pochopení, jiný tvrdil, že expozici pochopil, protože již dlouho žije v Praze. Tři respondenti uvedli, že exponáty byly příliš abstraktní. Devět respondentů se shodlo na tom, že bez vysvětlení zaměstnanců nebo bez pomoci letáčku by moduly jen stěží pochopili.

- **Číňané mají při hodnocení pavilonů jiná kritéria než Češi a Slováci**

Hypotéza nepotvrzena. Obě skupiny respondentů se shodly na tom, že stěžejní je originalita celé expozice, stejně jako zábavná funkce pavilonu, kompoziční řešení pavilonu zevnitř i zvenčí. Čeští a slovenští respondenti kladli důraz na jednoduchost, srozumitelnost exponátů, které budou jednoduše uchopitelné pro všechny návštěvníky, čínští respondenti kladli často důraz na prezentovanou vědu a techniku.

- **Slovenský pavilon se mnohem více zaměřoval na běžného čínského diváka a jeho zájmy**

Hypotéza potvrzena. Svědčí o tom velké množství charitativních akcí, soutěží pro děti, důkazem je také Certifikát za podporu charitativních programů a akcí pro děti.

- **Tvůrci a organizátoři slovenského pavilonu více dbali na specifičnost čínského prostředí**

Hypotéza potvrzena. Byla vhodně zvolena barva kostýmů, přítomnost slovenských hostesek a promotérů, přítomnost prezidenta SR v rámci Národního dne, srozumitelnost a interaktivita exponátů.

4.2. Doporučení pro Expo v Miláně

Výsledky prokázaly, že pro celých 97 % českých a slovenských respondentů je důležité, aby v pavilonech působili čeští a slovenští zaměstnanci, resp. v pavilonu ČR Češi, v pavilonu SR Slováci. To český pavilon na EXPu 2010 v Šanghaji nesplnil, na základě tohoto zjištění doporučuji, aby slovenský pavilon pokračoval v úspěšné strategii obsazování do funkcí promotérů a hostesek Slováky, český pavilon by se měl poučit a zaměstnat více Čechů, kteří by byli viditelní i pro běžné návštěvníky pavilonu.

93 % dotázaných Čechů a Slováků se přiklonilo k názoru, že díky restauraci Czechia a obchodu se suvenýry měl návštěvník možnost lépe se seznámit s Českou republikou. Na základě tohoto výsledku bych doporučila, aby ani v Miláně českému pavilonu restaurace a obchod nechyběl. Doporučila bych pavilonu SR, aby na příštím EXPu také disponoval těmito atributy.

Pro 82 % dotázaných Slováků a Čechů byl důležitý počet interaktivních exponátů, proto bych i vystavovatelům v Miláně doporučila zaměřit se na hravost návštěvníků.

97 % respondentů potvrdilo, že je důležité, aby byli přítomni zaměstnanci národnosti dané země. Proto bych doporučila všem vystavovatelům, aby do zaměstnanců vlastní národnosti investovali, i když může být takováto pracovní síla dražší než najatá.

4.3. Doporučení pro výstavy konané v Číně

84 % čínských respondentů uvedlo, že je pro ně významné, aby návštěvníci při výstavě měli možnost se dostat do kontaktu se zaměstnanci pocházející z vystavovatelské země, proto bych na základě toho chtěla doporučit jakékoliv české či slovenské firmě, která bude chtít na různých veletrzích působit, aby vsadila na vlastní, pokud možno čínsky hovořící zaměstnance, Číňané to považují za velmi důležité.

63 % dotázaných Číňanů chápe možnost navštívit restauraci a obchod jako příležitost, jak se lépe seznámit s danou zemí. Proto bych doporučila vystavovatelům, aby umožnili čínským návštěvníkům, pokud je to samozřejmě možné, aby se seznámili s gastronomií vystavující země a umožnili jim si zakoupit suvenýr na památku.

Pro 58 % čínských respondentů byla velikost pavilonu velmi důležitá. Proto bych chtěla poradit všem vystavovatelům, aby se zaměřili na velikost svého stánku či výstavní plochy. Pro stejné procento respondentů je stěžejní i počet vystavovaných exponátů. Proto bych vystavovatelům navrhovala, aby se snažili výstavní plochu naplnit co největším počtem exponátů. Nedostatek exponátů byl čínskými respondenty vytýkán slovenského pavilonu.

Pro celých 95 % čínských respondentů je významným faktorem interaktivnost vystavovaných modulů. Tím potvrdili sami o sobě, že jsou hravým národem.

Resumé

The purpose of this thesis was a comparison and a detailed analysis of the Czech and the Slovak Pavilion at EXPO 2010 in Shanghai.

This study is comprised of two main parts, the theoretical section and the practical section. In the first part comparative analysis is used everywhere where possible. The second part deals with the analysis and comparison of the answers of the Czech, Slovak and Chinese respondents.

The results show which pavilion was more successful and what could have been done better in the specific Chinese surroundings. According to the analysis we found out that the Czech Pavilion was more successful due to the aspect of its attendance and the number of special awards. 8 744 456 visitors saw the exposition of the Czech Pavilion, which is 12% of the total attendance of the Expo. The Slovak Pavilion was visited by 7 288 515 people, which is 10% of the total attendance. The Czech Pavilion obtained many important awards, the Slovak Pavilion received two prizes, which are not that valuable.

We found out that China organized extraordinary EXPO, EXPO 2010 Shanghai was the biggest, most expensive, with the highest number of visitors and participated countries. We discovered, that size of pavilions is much more important aspect of valuation of pavilions for Chinese than for Czech and Slovak people. We found out that Chinese people do not like to criticize contrary to Czechs and Slovaks. It was discovered that Chinese people liked the Czech Pavilion more than the Slovak Pavilion.

Chinese visitors appreciated talking to Slovak employees in Chinese in the Slovak Pavilion. 84% Chinese respondents found it very important, the absence of the visible Czech employee could be considered as the biggest mistake of the Czech participation at EXPO in China. The absence of a restaurant and a souvenir shop was regarded as a big imperfection of the Slovak Pavilion.

Seznam literatury

- 1 BAKEŠOVÁ, I.: **Jeden den na EXPU**. *Fénix. Časopis Česko-čínské společnosti*, 2010, č. 2, s. 17-22.
- 2 FLORIÁN, M. *Alternativní návrh českého pavilónu na výstavě EXPO 2010*. Bakalářská diplomová práce, Masarykova univerzita, Fakulta informatiky, Brno 2010.
- 3 HALADA, J. a HLAVAČKA, M. *Světové výstavy: od Londýna 1851 po Hannover 2000*. Praha: Libri, 2000.
- 4 HAVRÁNEK, V. *Bruselský sen: československá účast na světové výstavě Expo 58 v Bruselu a životní styl první poloviny 60. let*. Praha: Arbor Vitae, 2008.
- 5 MAGÁTOVÁ, I. *Slovensko v Šanghaji*. Bratislava: Agentúra COMMERCIMUM s.r.o., 2010.
- 6 MACHOŇOVÁ, I. *EXPO a komunikační strategie ČR*. Bakalářská diplomová práce, Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, Fakulta multimediálních komunikací, Zlín 2011.
- 7 ŘEPA, M. *Světové výstavy EXPO: Československo a Česká republika na světových výstavách po roce 1945*. Pardubice: Helios, 2005.
- 8 SAMKOVÁ, K. *Světová výstava Expo 58 – československý úspěch mezi utopií a realitou*. Bakalářská diplomová práce, Masarykova univerzita, Filozofická fakulta, Brno 2009.
- 9 SLAVÍK, H. *EXPO 2010*. Praha: WWA Photo, 2010.
- 10 **Svět chce poznat Čínu, Čína svět**. *100 + 1*, 2010, č. 11, s. 31-33.
- 11 **Vítejte v českém pavilonu**. *100 + 1*, 2010, č. 11, s. 34-36.

Internetové zdroje

- 1 **捷克馆.** http://www.expo2010.cn/c/gj_tpl_1873.htm, (8. 7. 2011).
- 2 **斯洛伐克馆.** http://www.expo2010.cn/c/gj_tpl_2133.htm, (11. 7. 2011).
- 3 **志愿者与日本“世博奶奶”在一起.**
<http://www.expo2010.cn/a/20101010/000030.htm>, (6. 7. 2011).
- 4 **Bulletin on the Selection of the Emblem of World Expo 2010 Shanghai China.**
<http://www.expo2010.cn/expo/english/eu/nc/eb/userobject1ai13157.html>, (28. 7. 2011).
- 5 **CABAN, M. Český národní den.** <http://www.czexpo.com/cs/doprovodne-programy-cr/index.shtml>, (12. 7. 2011).
- 6 **Charitatívna akcia : Slnko v srdci.**
<http://www.facebook.com/expo2010sanghai#!/media/set/?set=a.170076653007662.48012.138391892842805>, (8. 7. 2011).
- 7 **China Pavilion opens again.** <http://en.expo2010.cn/a/20110627/000001.htm>, (4. 7. 2011).
- 8 **Časopis EXPO.** <http://www.expo2005.cz/cs/magazine/>, (4. 7. 2011).
- 9 **Česká a slovenská účast na výstavě Expo 2010 v Šanghaji.**
<http://czech.cri.cn/381/2010/03/19/1s108007.htm>, (8. 7. 2011).
- 10 **Český pavilon z výstavy EXPO získal stříbrnou medaili za kreativitu.**
http://www.lidovky.cz/cesky-pavilon-z-vystavy-expo-ziskal-stribnou-medaili-za-kreativitu-12a-/ln_kultura.asp?c=A101030_145507_ln_kultura_mev, (12. 7. 2011).
- 11 **Český pavilon získal na výstavě EXPO 2010 stříbrnou medaili za nápaditost.**
<http://www.novinky.cz/zahranicni/svet/215437-cesky-pavilon-ziskal-na-vystave-expo-2010-stribnou-medaili-za-napaditost.html>, (8. 7. 2011).
- 12 **Czech Pavilion.** http://en.expo2010.cn/c/en_gj_tpl_34.htm, (6. 7. 2011).
- 13 **Design pavilonu a expozice.** <http://www.czexpo.com/cs/pavilon-a-expozice-cr/design-pavilonu-a-expozice.shtml>, (10. 7. 2011).
- 14 **Doprovodné programy ČR.** <http://www.czexpo.com/cs/doprovodne-programy-cr/index.shtml>, (13. 7. 2011).
- 15 **EXPO 2010: českou expozici Plody civilizace koupila Farma československo-čínského přátelství.** <http://www.czexpo.com/cs/media/tiskove-zpravy/101.shtml>, (8. 7. 2011).
- 16 **Expo Emblem.** <http://en.expo2010.cn/a/20090211/000010.htm>, (6. 7. 2011).

- 17 **Generálnou komisárkou slovenskej expozície na EXPO Šanghaj 2010 je Ivana Magátová.** <http://ihefaistb.economy.gov.sk/index/go.php?id=3597>, (13. 7. 2011).
- 18 **HALADA, J.: Historie světového výstavnictví.** <http://www.czexpo.com/file/cs/expo-2010/EXPO-2010-historie-svetoveho-vystavnictvi.pdf>, (29. 6. 2011).
- 19 **Haibao.** <http://en.wikipedia.org/wiki/Haibao>, (6. 7. 2011).
- 20 **Harmonogram EXPO 2010 k 29. 10. 2010.** <http://www.czexpo.com/file/cms/meeting-room/harmonogram-vyuziti-meeting-roomu-1029.pdf>, (13. 7. 2011).
- 21 **Ideová koncepce.** <http://www.czexpo.com/file/cs/pavilon-a-expozice/EXPO-2010-ideova-koncepce.pdf>, (10. 7. 2011).
- 22 **Jiří F. Potužník.** <http://www.ct24.cz/autori/jiri-f-potuznik/>, (12. 7. 2011).
- 23 **KGK – kdo jsme.** <http://www.czexpo.com/cs/ceska-republika-na-expo-2010/kgk-kdo-jsme.shtml>, (12. 7. 2011).
- 24 **Koncepce účasti České republiky na Světové výstavě EXPO 2010 Šanghaj 1. května 2010 – 31. října 2010.** <http://www.czexpo.com/cs/ceska-republika-na-expo-2010/koncepce-a-cile-ceske-ucasti.shtml>, (10. 7. 2011).
- 25 **Koncepce a cíle české účasti.** <http://www.czexpo.com/cs/ceska-republika-na-expo-2010/koncepce-a-cile-ceske-ucasti.shtml>, (10. 7. 2011).
- 26 **KUKLIŠ, L. Tři soutěsky - symbol čínské megalománie.** <http://gnosis9.net/view.php?cisloclanku=2005070025>, (28. 7. 2011).
- 27 **Logo slovenského pavilónu žne v Číne veľký úspech.** <http://tr-tr.facebook.com/notes/slovensk%C3%A9-expo-2010-%C5%A1anghaj/logo-slovensk%C3%A9ho-pavil%C3%B3nu-%C5%BEno-v-%C4%8D%C3%ADne-ve%C4%BEk%C3%BD-%C3%BAspech/156100744423796>, (8. 7. 2011).
- 28 **MACH, P. POLITIKA: EXPO plýtvání.** http://neviditelnypes.lidovky.cz/politika-expo-plytvani-0vt-p_politika.asp?c=A080609_083928_p_politika_wag, (4. 7. 2011).
- 29 **Mascot. „Haibao“.** <http://en.expo2010.cn/documents/hqjxw.htm>, (6. 7. 2011).
- 30 **Miliontý návštěvník českého pavilonu. O EXPO 2010 je zájem.** <http://aktualne.centrum.cz/zahranici/asia-a-pacifik/fotogalerie/2010/05/31/obrazem-prvni-dny-na-expo-2010-ve-znameni-nekonecn/>, (8. 7. 2011).
- 31 **Newsletter č. 22.** <http://www.czexpo.com/cs/media/newsletter.shtml>, (8. 7. 2011).
- 32 **Pavilions Vote.** <http://expo.shanghaidaily.com/zone.asp>, (8. 7. 2011).

- 33 **PAVLÍK, Š. Co znamenají čínské barvy.**
<http://www.cinsky.com/index.php?page=clanek&id=33&lang=cs>, (6. 7. 2011).
- 34 **Pics.** <http://en.expo2010.cn/a/20100304/000017.htm>, (6. 7. 2011).
- 35 **Popis pavilonu a expozice.** <http://www.czexpo.com/cs/pavilon-a-expozice-cr/popis-pavilonu-a-expozice.shtml>, (12. 7. 2011).
- 36 **Prekladacia sprava.** www.rokovania.sk/File.aspx/Index/Mater-Dokum-67997, (4. 7. 2011).
- 37 **První série poštovních známek s motivem EXPO v historii České republiky.**
<http://www.czexpo.com/cs/media/tiskove-zpravy/29.shtml>, (15. 7. 2011).
- 38 **PRUZINEC, P. EXPO: Slovenský pavilón s miliónom návštevníkov.**
<http://www.webnoviny.sk/ostatne/expo-slovensky-pavilon-s-milionom-n/163447-clanok.html>, (8. 7. 2011).
- 39 **SHANGHAI 2010 EXPO.** <http://www.yuanyuan.info/blog/2010/05/%E3%80%8E-shanghai-expo-2010-%C2%B7-ii-%E3%80%8F/>, (8. 7. 2011).
- 40 **Slovakia Pavilion - Expo 2010 Shanghai China.**
<http://www.flixya.com/photo/1316361/Slovakia-Pavilion-Expo-2010-Shanghai-China>, (10. 7. 2011).
- 41 **Slovakia Pavilion.** http://en.expo2010.cn/c/en_gj_tpl_97.htm#zxdt, (6. 7. 2011).
- 42 **Slovakia Pavilion, Expo 2010 Shanghai China 斯洛伐克馆.**
<http://www.flickr.com/photos/thoth188/4800479963/>, (10. 7. 2011).
- 43 **Slovensko má na Expo 2010 pavilon ze spirál.**
<http://www.designmagazin.cz/architektura/14604-slovensko-ma-na-expo-2010-pavilon-ze-spiral.html>, (10. 7. 2011).
- 44 **Slovensko na svetovej výstave EXPO 2000 HANNOVER, SRN.**
<file:///C:/DOCUME~1/MYCB70~1/LOCALS~1/Temp/index.htm>, (4. 7. 2011).
- 45 **Světová výstava.** <http://cs.wikipedia.org/wiki/Expo>, (29. 6. 2011).
- 46 **To megalomanské EXPO pořádá Čína hlavně kvůli sobě samé.**
http://zpravy.idnes.cz/to-megalomanske-expo-porada-cina-hlavne-kvuli-sobe-same-pgb-kavarna.aspx?c=A100826_141917_kavarna_chu, (28. 7. 2011).
- 47 **Top 10 things to see at the Shanghai World Expo 2010.**
<http://www.livingradically.com/2010/05/top-10-things-to-see-at-the-shanghai-world-expo-2010/>, (15. 4. 2011).
- 48 **Underrated pavilions.** <http://expo.shanghaidaily.com/guide-spotlight8.asp>, (8. 7. 2011).

- 49 **Veletržní logistika společnosti DB Schenker.**
<http://www.eulog.cz/cs/clanky/veletrzni-logistika-spolecnosti-db-schenker-/?mt=&id=2749&m=z01>, (12. 7. 2011).
- 50 **Vyhodnotenie účasti Slovenskej republiky.**
http://www.rokovanie.sk/File.aspx/ViewDocumentHtml/Mater-Dokum-89912?prefixFile=m_, (4. 7. 2011).
- 51 **Vyhodnotenie účasti Slovenskej republiky na medzinárodnej výstave Expo Zaragoza 2008.** www.rokovanie.sk/File.aspx/Index/Mater-Dokum-92687, (4. 7. 2011).
- 52 **Výstavní areál.** <http://www.czexpo.com/cs/expo-2010/vystavni-areal.shtml>, (4. 7. 2011).
- 53 **ZÁRUBA, I. Generální komisař české účasti na světové výstavě Expo 2010 a bývalý podnikatel je autorem myšlenky, že umělecko-kulturní zaměření má nahradit nasazení ekonomicko-kulturní (rozhovor).**
[http://www.mzv.cz/jnp/cz/o_ministerstvu/archivy/z_medii/pavel_antonin_stehlik_d_o_sanghaje_vezu\\$2548.html?action=setMonth&year=2014&month=3](http://www.mzv.cz/jnp/cz/o_ministerstvu/archivy/z_medii/pavel_antonin_stehlik_d_o_sanghaje_vezu$2548.html?action=setMonth&year=2014&month=3), (13. 7. 2011).
- 54 <http://www.czexpo.com>, (5. 7. 2011)
- 55 <http://www.czexpo.com/cs/index.shtml>, (29. 6. 2011).
- 56 <http://www.czexpo.com/file/u/ke-stazeni/EXPO-2010-logo-cr.pdf>, (8. 7. 2011).
- 57 <http://www.czexpo.com/file/u/ke-stazeni/EXPO-2010-logo-czexpo.pdf>, (10. 7. 2011).
- 58 <http://en.expo2010.cn/pavilions/index.htm>, (4. 7. 2011).
- 59 <http://en.expo2010.cn/>, (4. 7. 2011).

Materiály poskytnuté bývalým vedením slovenského pavilonu:

- 1 Informacia o prezentácii SR na Expo Sanghaj 2010. Material Ministerstva hospodarstva SR.
- 2 Popis kóji. Tlacove spravy Ministerstva hospodarstva SR a reprezentacie SR na Expo Sanghaj 2010.
- 3 Texty. Tlacove spravy Ministerstva hospodarstva SR a reprezentacie SR na Expo Sanghaj 2010.

Seznam obrázků

Obrázek 1: Mapa areálu	24
Obrázek 2: Skupina dobrovolníků	24
Obrázek 3: Haibao, Haibao v novoročním oblečení, Haibao v obleku	26
Obrázek 4: EXPO emblém	27
Obrázek 5: Umístění pavilonů SR a ČR	33
Obrázek 6: Logo pavilonu ČR Obrázek 7: Čínská verze loga.....	33
Obrázek 8: Logo pavilonu SR	33
Obrázek 9: Exteriér ve dne. a v noci.....	35
Obrázek 10: Slovenský pavilon ve dne a v noci.....	35
Obrázek 11: Dotyk štěstí.....	39
Obrázek 12: Czechoscope.....	40
Obrázek 13 Expozice pavilonu SR Obrázek 14 Expozice pavilonu SR	43
Obrázek 15 Expozice pavilonu SR Obrázek 16 Expozice pavilonu SR.....	44
Obrázek 17: Uniformy zaměstnanců pavilonu ČR	67
Obrázek 18 a Obrázek 19: Uniformy hostesek pavilonu SR,	68

Seznam grafů

Graf 1: Poměr dle místa konání	19
Graf 2: Porovnání výsledků vyhledávání podle jednotlivých jazyků	48
Graf 3: Porovnání výsledků na google.com a baidu.com	49
Graf 4: Porovnání výsledků přesnějšího vyhledávání na google.com	50
Graf 5: Porovnání výsledků vyhledávání obrázků na google.com	51
Graf 6: Odpovědi na otázku č. 1	74
Graf 7: Odpovědi na otázku č. 1 (CN/E verze).....	75
Graf 8: Odpovědi na otázku č. 5	76
Graf 9: Odpovědi na otázku č. 5 (CN/E verze).....	76
Graf 10: Odpovědi na otázku č. 6	77
Graf 11: Odpovědi na otázku č. 6 (CN/E verze).....	78
Graf 12: Odpovědi na otázku č. 7	78
Graf 13: Odpovědi na otázku č. 7 (CN/E verze).....	79
Graf 14: Odpovědi na otázku č. 8	80
Graf 15: Odpovědi na otázku č. 8 (CN/E verze).....	81
Graf 16: Odpovědi na otázku č. 9	81

Graf 17: Odpovědí na otázku č. 9 (CN/E verze).....	82
Graf 18: Odpovědí na otázku č. 14.....	83
Graf 19: Odpovědí na otázku č. 14 (CN/E verze).....	84
Graf 20: Odpovědí na otázku č. 23.....	85
Graf 21: Odpovědí na otázku č. 23 (CN/E verze).....	85
Graf 22: Odpovědí na otázku č. 24.....	86
Graf 23: Odpovědí na otázku č. 24 (CN/E verze).....	87
Graf 24: Odpovědí na otázku č. 25.....	88
Graf 25: Odpovědí na otázku č. 25 (CN/E verze).....	88
Graf 26: Odpovědí na otázku č. 26.....	89
Graf 27: Odpovědí na otázku č. 26 (CN/E verze).....	89
Graf 28: Odpovědí na otázku č. 20 (CN/E verze).....	102

Seznam tabulek

Tabulka 1 Periodizace světových výstav podle Halady.....	17
Tabulka 2:Periodizace podle Lawrence G. Zimmermana.....	17
Tabulka 3: Chronologický seznam výstav.....	18
Tabulka 4: Srovnání účasti ČR a SR na svět. výstavách po rozdělení Československa.....	20
Tabulka 5:Srovnání z hlediska návštěvnosti se světovými výstavami minulými.....	28
Tabulka 6: Plocha výstaviště.....	29
Tabulka 7: Počet zúčastněných zemí.....	29
Tabulka 8: Náklady vynaložené na světovou výstavu.....	34
Tabulka 9. Srovnání vybavenosti pavilonů ČR a SR.....	37
Tabulka 10: Další exponáty českého pavilonu.....	41
Tabulka 11: Porovnání exponátů v pavilonech ČR a SR.....	45
Tabulka 12: Průměrná a celková návštěvnost v pavilonech ČR a SR.....	46
Tabulka 13: Příklady dnů, kdy pavilon SR prokázal vyšší návštěvnost.....	47
Tabulka 14: Porovnání výsledků vyhledávání podle jednotlivých jazyků.....	48
Tabulka 15: Porovnání výsledků na google.com a baidu.com.....	49
Tabulka 16: Výsledky přesnějšího vyhledávání na google.com.....	50
Tabulka 17: Výsledky vyhledávání obrázků na google.com.....	51
Tabulka 18: Hlasování návštěvníků stránek expo.shanghaidaily.com/ o nejlepší pavilon..	52
Tabulka 19: Komparace publikací pojednávajících o obou pavilonech.....	58
Tabulka 20: Srovnání pavilonů dle počtu čínsky mluvících zaměstnanců.....	66
Tabulka 21: Propagační materiály pavilonu ČR.....	69

Tabulka 22: Propagační materiály pavilonu SR	70
Tabulka 23: Odpovědi na otázku č. 1	74
Tabulka 24: Odpovědi na otázku č. 1 (CN/E verze).....	75
Tabulka 25: Odpovědi na otázku č. 5	76
Tabulka 26: Odpovědi na otázku č. 5 (CN/E verze).....	77
Tabulka 27: Odpovědi na otázku č. 6	77
Tabulka 28: Odpovědi na otázku č. 6 (CN/E verze).....	78
Tabulka 29: Odpovědi na otázku č. 7	79
Tabulka 30: Odpovědi na otázku č. 7 (CN/E verze).....	79
Tabulka 31: Odpovědi na otázku č. 8	80
Tabulka 32: Odpovědi na otázku č. 8 (CN/E verze).....	81
Tabulka 33: Odpovědi na otázku č. 9	82
Tabulka 34: Odpovědi na otázku č. 9 (CN/E verze).....	82
Tabulka 35: Odpovědi na otázku č. 14	83
Tabulka 36: Odpovědi na otázku č. 14 (CN/E verze).....	84
Tabulka 37: Odpovědi na otázku č. 23	85
Tabulka 38: Odpovědi na otázku č. 23 (CN/E verze).....	85
Tabulka 39: Odpovědi na otázku č. 24	86
Tabulka 40: Odpovědi na otázku č. 24 (CN/E verze).....	87
Tabulka 41: Odpovědi na otázku č. 25	88
Tabulka 42: Odpovědi na otázku č. 25 (CN/E verze).....	88
Tabulka 43: Odpovědi na otázku č. 26	89
Tabulka 44: Odpovědi na otázku č. 26 (CN/E verze).....	90
Tabulka 45: Odpovědi na otázku č. 16	98
Tabulka 46: Odpovědi na otázku č. 16 (CN/E verze).....	99
Tabulka 47: Odpovědi na otázku č. 17	99
Tabulka 48: Odpovědi na otázku č. 17 (CN/E verze).....	99
Tabulka 49: Odpovědi na otázku č. 20	101
Tabulka 50: Odpovědi na otázku č. 20 (CN/E verze).....	102
Tabulka 51: Odpovědi na otázku č. 27	104
Tabulka 52: Odpovědi na otázku č. 27 (CN/E verze).....	104
Tabulka 53: Odpovědi na otázku č. 27	104
Tabulka 54: Odpovědi na otázku č. 27 (CN/E verze).....	105
Tabulka 55: Odpovědi na otázku č. 29	105
Tabulka 56: Odpovědi na otázku č. 29 (CN/E verze).....	106

Přílohy

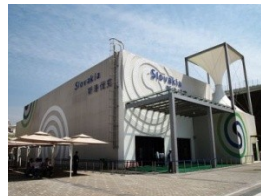
1. Dotazník v češtině

EXPO 2010 Shanghai – pavilony České a Slovenské republiky

Český pavilon

Slovenský pavilon

Vážený návštěvníku světové výstavy EXPO 2010 v Šanghaji, tímto bych Vás ráda požádala o odpovědi na následující otázky, které se týkají Vašich pocitů z návštěv pavilonů České a Slovenské republiky v loňském roce na EXPU v Šanghaji.

Chtěla bych Vás ujistit o naprosté anonymitě Vaší účasti na dotazníkovém šetření, Vaše odpovědi budou sloužit výlučně jako podklad pro analytickou část mé magisterské diplomové práce na FF UP v Olomouci na Katedře asijských studií, jejíž jsem studentkou.

Dotazník obsahuje otázky dvojího typu, u uzavřených otázek bych Vás ráda poprosila o označení jedné z pěti odpovědí, u otevřených otázek (bez předem daných možností odpovědi) bych Vás poprosila o co nejobsáhlejší, nejdelší odpovědi, velmi si budu cenit jakéhokoliv Vašeho postřehu.

Děkuji Vám za ochotu, velmi si Vašich názorů cením. Pro případ, že si jen matně vybavujete, jak oba pavilony vypadaly, na konci dotazníku najdete větší fotografie obou pavilonů. Děkuji.

* Požadované

Vaše emailová adresa *

Vaše národnost *

1. Na EXPU v Šanghaji jste navštívil/a:

- Pavilon ČR
- Pavilon SR
- Pavilon ČR i SR
- Ani jeden

2. Jaký význam má podle Vás výstava EXPO?

3. Líbil se vám více český nebo slovenský pavilon a proč?

4. Co považujete za nejdůležitější faktor při hodnocení pavilonů obecně?

5. Je pro Vás počet exponátů důležitým hodnotícím faktorem?

- Rozhodně ANO
- Spíše ANO
- Spíše NE
- Rozhodně NE
- Nevím

6. Je pro Vás samotná velikost pavilonu důležitým faktorem?

- Rozhodně ANO
- Spíše ANO
- Spíše NE
- Rozhodně NE
- Nevím

7. Je pro Vás interaktivnost exponátů významným faktorem?

- Rozhodně ANO
- Spíše ANO
- Spíše NE
- Rozhodně NE
- Nevím

8. Máte pocit, že návštěva pavilonu České republiky přispěla u návštěvníků ke zvýšení zájmu o ČR?

- Rozhodně ANO
- Spíše ANO
- Spíše NE
- Rozhodně NE
- Nevím

9. Máte pocit, že návštěva pavilonu Slovenské republiky přispěla u návštěvníků k zvýšení zájmu o SR?

- Rozhodně ANO
- Spíše ANO
- Spíše NE
- Rozhodně NE
- Nevím

10. Co byste v pavilonu ČR hodnotil/a jednoznačně negativně, co byste chtěl/a autorům vytknout?

11. Co se byste v pavilonu SR hodnotil/a jednoznačně negativně, co byste chtěl/a autorům vytknout?

12. Co byste v pavilonu ČR označil/a za vyloženě zdařilé, s čím naprosto souhlasíte a za co byste tvůrce pochválili?

13. Co byste v pavilonu SR označil/a za vyloženě zdařilé, s čím naprosto souhlasíte a za co byste tvůrce pochválili?

14. Byla realita totožná s obrazem EXPa, která přinášela česko-slovenská média?

- ANO
- NE
- Nevím

15. Pokud ne, co Vás nejvíce zarazilo?

16. Čekal/a jste před pavilonem ČR ve frontě, pokud ano, jak dlouho?

17. Čekal/a jste před pavilonem SR ve frontě, pokud ano, jak dlouho?

18. Obdržel jste v pavilonu ČR nějaké propagační materiály, které by Vám více přiblížily danou zemi, expozici? Pokud ano, jaké?

19. Obdržel jste v pavilonu SR nějaké propagační materiály, které by Vám více přiblížily danou zemi, expozici? Pokud ano, jaké?

20. Je podle Vás rozdávání materiálů takového typu důležité i ve Vašem hodnocení pavilonů?

21. Pochopil/a jste expozici pavilonu ČR? Nebo Vám připadala více náročná, cítil/a jste se ztracen/a?

22. Pochopili jste expozici pavilonu SR? Nebo Vám připadala více náročná, cítil/a jste se ztracen/a?

23. Má mít podle Vás český pavilon pro návštěvníky viditelné české zaměstnance a slovenský slovenské, aby tak návštěvník mohl přijít do kontaktu s rodilými Čechy a Slováky?

- ANO
- NE
- Nevím

24. Jaké zaměstnance jste v obou pavilonech potkali ve skutečnosti?

- Čechy
- Slováky
- Číňany
- Jiné

25. Měl/a jste pocit, že díky obchodu se suvenýry a restauraci návštěvník poznal ČR o něco lépe?

- ANO
- NE
- Nevím

26. Myslíte si, že je chyba, že pavilon SR nedisponoval obchodem ani restaurací?

- ANO
- NE
- Nevím

27. Jakou dobu jste přibližně strávil/a v pavilonu ČR?

28. Jakou dobu jste přibližně strávil/a v pavilonu SR?

29. Porovnejte fasádu pavilonů ČR a SR: která více vystihla podstatu dané země, která je podle Vás zdařilejší?

Fotografie fasád pavilonů naleznete pod dotazníkem.

Děkuji Vám za Vaši pomoc!

Fotografie pavilonu ČR

Fotografie pavilonu SR

2. Dotazník v čínštině a angličtině

EXPO 2010 Shangha – Pavilion of the Czech Republic and Pavilion of the Slovak Republic

Dear visitor of EXPO 2010 in Shanghai,

I would like to ask you for your answers of following questions, which are related to your feelings of your visit of the Czech and the Slovak Pavilion at EXPO 2010 in Shanghai.

I would like to assure you of the absolute anonymity of your participation in this research, your answers are going to be used explicitly as a foundation of the analytic part of my Master's Diploma theses. I am a student of Department of Asian Studies at Philosophical Faculty of Palacky University in Olomouc in the Czech Republic.

Question-form includes two types of questions, for the first type (closed answers) you can choose one of five possible answers (definitely yes, rather yes, definitely not, rather not, undecided), the second type are opened questions, please write down as long answer as you can, I really appreciate any of your ideas.

Thank you very much for your time, I really appreciate it.

Czech Pavilion

Slovak Pavilion

捷克馆

斯洛伐克馆

2010年上海世博会---捷克馆和斯洛伐克馆

亲爱的2010年上海世博会的游客:

我想问一些有关您在参观了2010年上海世博会捷克馆和斯洛伐克馆后的感想的问题。

我是捷克Palacky 大学亚洲语文系的研究生(我是曾捷克馆的工作人员)。我希望得到您的帮助, 并能把您的答案用于我硕士论文的分析部分。 我在此保证所有有关 答案的研究都是匿名的, 与您个人无关。

问题包括两种回答方式: 第一类是选择题, 您可以在给出的五个答案中选一个(肯定是, 基本是, 肯定不是, 基本不是, 不知道). 第二类是问答题, 请根据您的想法, 尽可能详细的回答. 我特别期待和感谢来自您的观点.

非常感谢您的帮助!

* Required

Your E-mail address: *

您的邮件地址

Your nationality: *

您的国籍

1. You visited:

您参观过

- Czech Pavilion / 捷克馆
- Slovak Pavilion / 斯洛伐克馆
- Czech and Slovak Pavilion / 捷克馆和斯洛伐克馆
- none of them / 没有参观过这两个展览馆

2. What is the significance of EXPO?

对您来说世博会会有什么意思？

3. Which pavilion did you like more – Czech or Slovak? Why?

您更喜欢捷克馆还是斯洛伐克馆？为什么？

4. What do you consider as the most important factor for the evaluation of pavilions?

在对展馆进行评价的时候，您最看重的因素是什么？

5. Is the number of exhibits in each pavilion important for you?

展览品的数量是不是特别重要的？

- DEFINITELY YES / 特别重要
- RATHER YES / 比较重要
- RATHER NO / 比较不重要
- DEFINITELY NO / 一点也不重要
- UNDECIDED / 不确定

6. Is the size of a pavilion an important aspect for you?

展览馆的大小是不是挺重要的？

- DEFINITELY YES / 特别重要
- RATHER YES / 比较重要
- RATHER NO / 比较不重要
- DEFINITELY NO / 一点也不重要
- UNDECIDED / 不确定

7. Is the interactivity of exhibits a significant factor for you?

展览品的互动性是不是特别重要的？

- DEFINITELY YES / 特别重要
- RATHER YES / 比较重要
- RATHER NO / 比较不重要
- DEFINITELY NO / 一点也不重要
- UNDECIDED / 不确定

8. Did you feel like you might visit the Czech Republic after seeing the exhibition in the Czech pavilion?

参加完捷克馆以后您是否产生了想去捷克旅游的想法？

- YES / 是
- NOT / 不是
- UNDECIDED / 不确定

9. Did you feel like you might visit Slovakia after seeing the exhibition in the Slovak pavilion?

参加完斯洛伐克馆以后您是否产生了想去斯洛伐克旅游的想法？

- YES / 是
- NOT / 不是
- UNDECIDED / 不确定

10. Is there anything which you absolutely did not like in the Pavilion of the Czech Republic?

捷克馆里面您特别不喜欢的是什么？

11. Is there anything which you absolutely did not like in the Pavilion of the Slovak Republic?

斯洛伐馆里面您特别不喜欢的是什么？

12. Is there anything which you absolutely loved in the Pavilion of the Czech Republic?

捷克馆里面您特别喜欢的是什么？

13. Is there anything which you absolutely loved in the Pavilion of the Slovak Republic?

斯洛伐馆里面您特别喜欢的是什么？

14. Did you find the presentation of both pavilions by the Chinese media identical to their actual state?

中国媒体对捷克馆和斯洛伐克馆的介绍与这两个国家的现实情况是否相符？

- YES / 是
- NO / 不是
- UNDECIDED / 不确定

15. If not, what was the biggest difference?

如果不相符，你认为最大的差别表现在什么地方？

16. Did you have to queue in front of the Czech pavilion? If yes, for how long did you have to wait?

去参观捷克馆您是否要排队？如果是的话，您需要排多长时间的队？

17. Did you have to queue in front of the Slovak pavilion? If yes, for how long did you have to wait?

去参观斯洛伐克馆您是否要排队？如果是，您需要排多长时间的队？

18. Did you receive any additional promotional materials about the Czech Republic or the Czech exhibition inside the pavilion? If yes, what was it?

您在捷克馆里面是否收到了关于捷克共和国或捷克展览品的其它宣传资料？如果是，是什么样的资料？

19. Did you receive any additional promotional materials about the Slovak Republic or the Slovak exhibition inside the pavilion? If yes, what was

it?

您在斯洛伐克馆里面是否收到了关于斯洛伐克共和国或斯洛伐克展览品的其它宣传资料？如果是，是什么样的资料？

20. Is a distribution of such materials important for you?

展馆工作人员给游客分发这些资料对您来说很重要吗？

- DEFINITELY YES / 特别重要
- RATHER YES / 比较重要
- RATHER NO / 比较不重要
- DEFINITELY NO / 一点也不重要
- UNDECIDED / 不确定

21. Did you understand the exhibits in the Czech pavilion? Did you find understanding them difficult, or did you even feel „lost“?

您能看懂捷克展馆的展品吗？您是否觉得理解它们很困难？或者您根本就看不懂？

22. Did you understand the exhibits in the Slovak pavilion? Did you find understanding them difficult, or did you even feel „lost“?

您能看懂斯洛伐克展馆的展品吗？ 您是否觉得理解它们很困难？ 或者您根本就看不懂？

23. In your opinion, should a Czech staff visibly work inside the Czech pavilion and a Slovak one in the Slovak pavilion, so that a visitor could meet

actual inhabitants of each country?

您是否认为： 捷克馆应该有捷克的职员， 斯洛伐克馆应该有斯洛伐克的职员， 然后一般的游客知道真的捷克人斯洛伐克人看起来怎么样， 跟他们聊天， 拍照片。

- YES / 是
- NO / 不是
- UNDECIDED / 不确定

24. Staff of which nationality did you really meet in the Pavilion of the Czech and Slovak Republic?

您在捷克馆和斯洛伐克馆里见过什么国籍的职员？

- Czech / 捷克人
- Slovak / 斯洛伐克人
- Chinese / 中国人
- Other / 其他的

25. Did you feel like having experienced the Czech Republic more also because of the Souvenir shop and the Restaurant Czechia?

您是否觉得捷克的纪念品和美食使您更能体验到真实的捷克？

- YES / 是
- NO / 不是
- UNDECIDED / 不确定

26. Was it a big mistake that the Slovak pavilion did not have any restaurant or a shop?

您是否觉得斯洛伐克展馆没有设置餐厅和商店是失误的？

- YES / 是
- NO / 不是
- NO / 不是
- UNDECIDED / 不确定

27. For how long did you stay in Czech pavilion?

您在捷克馆里面呆了多长时间？

28. For how long did you stay in Slovak pavilion?

您在斯洛伐克馆里面呆了多长时间？

29. Please, compare the exterior of both pavilions: Which one did you like better? Which one did portray the country's character better? Pictures of pavilions you can find under questionnaire.

请您比较两个展馆的外部装潢：您更喜欢哪个展馆？哪个展馆更好地诠释了这个国家的特点？两个展馆的照片在下面

Thank you very much for your time!

非常感谢您的帮助!

Czech Pavilion 捷克馆

Slovak Pavilion 斯洛伐克馆

3. Popis expozice Pavilonu SR v čínštině.

Zdroj: bývalé vedení pavilonu

喷泉

喷泉是建城的构点而且建在斯洛伐克许多城市的广场。本来作为动物饮水的地方，后来使成装饰的作用。人家经常把硬币扔在喷泉里面为了得到好运气或者实现具体的愿望。

中世纪

13世纪的时候普通的小镇得到了国王的特权，因此变成城市并且比一般的小镇受到了更多不同的权利。

当时木制箱子作为储存物品和财产的地方并且重成为室内装饰品之一。中世纪的时候世俗和宗教势力有很强烈与密切的关系。

来自16世纪的某些文物在后面，包括初中世纪的各种款式的服装。

古典主义

19世纪中的市民常住的普通房子。

这是一片斯洛伐克现代人民，政治领导人，语言与民族意识的形成时段。

模特穿着的款式是休闲服装。

新艺术

来自19与20世纪之交的城市餐厅的圆桌，又是一个高服务的餐饮又是富有家庭的社交礼仪。

草花的花纹是这片时段的特色。模特穿着的款式是晚宴服装。